



Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 000087640



TARİHİN HAFIZASI (OSMANLI DÖNEMİ EL YAZMALARI)



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

DİNİ EL YAZMALARI

Acıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

• **Meşariku'l-Envari'n-Nebeviyye min Sıhahi'l-Ahbari'l-Mustafaviyye**

Açıklayıcı Başlık: Hadis konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Hadis

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1652

Sayfa Sayısı: 512

Müellif: Es-Sağani, Radiyyüddin Hasan b. Muhammed, (ö. 650/1252)

istinsah tarihi: 1652

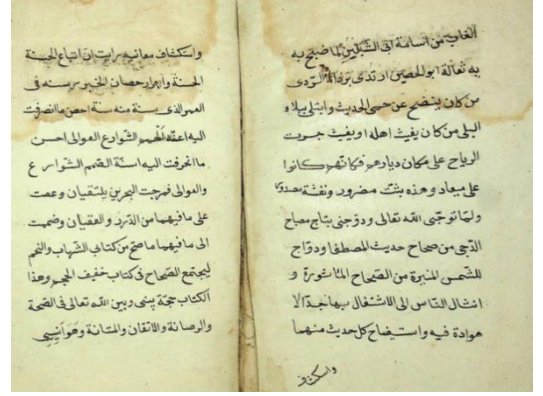
Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 72

Kapak: Deri

Özet: Hadis konulu Arapça el yazması eserin ilk sayfası ve sonunda eksikler bulunmaktadır. Derkenarlarda büyük yazılarla yazılmış çok sayıda notlar mevcuttur.



• **Feraiz (1), Mefhum-i Ferâiz (2), Meharic-i Furûz (3)**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli Arapça/Osmanlıca 3 kitaptan oluşan el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1708

Sayfa Sayısı: 300

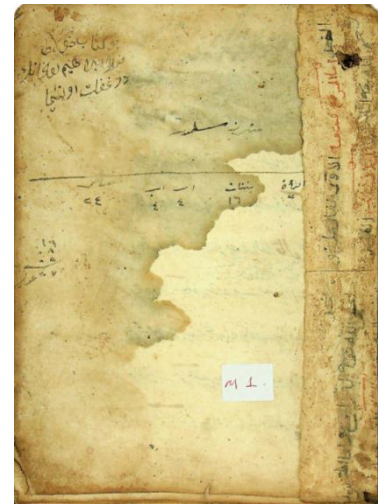
müstensih: İbrahim b. Şahin Trabzonî (Birinci kitap)

istinsah tarihi: 1708

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M1/1-2-3



Özet: İki kitaptan oluşan Arapça/Osmanlıca bir el yazmasıdır. İlk kitapta İslam miras hukukuna dair konular işlenmektedir. İkinci kitapta tereke, ashabul feraiz*, asabe** gibi mirasla ilgili mefhumlar anlatılmaktadır. Üçüncü kitapta miras hukukunda hisselerin dağıtımını tek tek örnekler üzerinde detaylı bir şekilde anlatılmaktadır. Birinci kitabın istinsah tarihi 1708'dir (Hicri: 1120). Diğer iki kitabın istinsah tarihi belirlenememiştir.

*Ashabul feraiz: Ashabül feraiz; miras payları Kur'an, sünnet ve icma ile belirlenmiş kimselerdir. Karı, koca, anne, baba, dede, nine, kız, oğlun kızı, ana baba bir kız kardeş, baba bir kız kardeş, ana bir erkek ve kız kardeş bu sınıfın üyeleridir.

**Asabe; alacağı pay nas yoluyla belirtilmeyen, belli pay sahiplerinden kalanı alan veya hiç almayan ve kendi içinde birkaç gruba ayrılan mirasçılardır.

• KURAN-I KERİM (CÜZLER) 1-30 Arası Cüzler

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Kuran

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1837

Sayfa Sayısı: 20 (Her bir el yazması)

istinsah tarihi: 1837

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Kapak Tipi: Ceylan derisi



1. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 1*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 1.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 1-2. (Fatiha & Bakara) Sureleri bulunmaktadır.

2. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 2*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 2.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 2. surenin (Bakara) bir kısmı bulunmaktadır.

3. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 3*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 3.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 2-3. Sureleri bulunmaktadır.

4. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 4*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 4.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 3-4. Sureleri bulunmaktadır.

5. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 5*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça",

"bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 5.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 4. Suresi bulunmaktadır.

6. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 6*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 6.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 4-6. Sureleri bulunmaktadır.

7. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 7*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 7.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 5-6. sureleri bulunmaktadır.

8. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 8*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 8. cüzde Kur'an-ı Kerim'in 6-7. sureleri bulunmaktadır.

9. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 9*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 9. cüzde Kur'an-ı Kerim'in 7-8. sureleri bulunmaktadır.

10. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 10*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 10. cüzde Kur'an-ı Kerim'in 8-9. sureleri bulunmaktadır.

11. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 11*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 11.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 9-11. sureleri bulunmaktadır.

12. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 12*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 12. cüzde Kur'an-ı Kerim'in 11-12. sureleri bulunmaktadır.

13. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 13*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 13.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 12-14. sureleri bulunmaktadır.

14. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden kapaklı el yazması Kur'an-ı Kerim Cüz 14*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 14.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 15-16. sureleri bulunmaktadır.

15. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 15.cüz Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması Kur'an-ı Kerim Cüz 15*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 15.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 17-18. sureleri bulunmaktadır.

16. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması Kur'an-ı Kerim Cüz 16*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça",

"bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 16.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 18-20. sureleri bulunmaktadır.

17. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 17*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 17.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 21-22. sureleri bulunmaktadır.

18. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması Kur'an-ı Kerim 18'inci Cüz*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 18.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 23-25. sureleri bulunmaktadır.

19. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 19.Cüz*. * Cüz, (Arapça: جزء, çoğulu اجزاء aczâ) kelimesi Arapçada "parça", "bölüm", "kısım" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış parçalarından her birini ifade eder. 19. Cüzde 25-27'nci sureler bulunmaktadır.

20. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 20.Cüz*. * Cüz, (Arapça: جزء, çoğulu اجزاء aczâ) kelimesi Arapçada "parça", "bölüm", "kısım" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış parçalarından her birini ifade eder. 20. Cüzde 27-29'uncu süreler bulunmaktadır.

21. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan el yazması 21.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 29-34. sureleri bulunmaktadır. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder.

22. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 22*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 22.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 33-36. sureleri bulunmaktadır.

23. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 23*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 23.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 36-39. sureleri bulunmaktadır.

24. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 24*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 24.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 39-41. sureleri bulunmaktadır.

25. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 25.cüz. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 25.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 41-45. sureleri bulunmaktadır.

26. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 26.cüz. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 26.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 46-51. sureleri bulunmaktadır.

27. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz (Cilt/bölüm) 27*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 27. cüzde Kur'an-ı Kerim'in 51-57. sureleri bulunmaktadır.

28. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 28*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 28.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 58-66. sureleri bulunmaktadır.

29. Cüz Özet: Trabzon'daki aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisinden ciltli el yazması, Kur'an-ı Kerim Cüz 29*. * Cüz kelimesi (Arapça: جزء, çoğul اجزاء aczâ) Arapça'da "parça", "bölüm" anlamına gelir. Cüz, Kur'an'ın eşit uzunlukta bölümlere ayrılmış her bir bölümünü ifade eder. 29.cüzde Kur'an-ı Kerim'in 67-77. sureleri bulunmaktadır.

30. Cüz Özet: Trabzon'da aile kütüphanesinde bulunan ceylan derisi kapaklı el yazması 30.cüz 78 (Nebe) ile 114. (Nas) süreleri içermektedir.

• **Muhtasaru Gunyeti'l-Mütemellî fi Şerhi Münyeti'l-Musallî**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1696

Sayfa Sayısı: 582

Müellif: İbrâhim el-Halebî, İbrâhim b. Muhammed b. İbrâhim el-Halebî, (ö. 956/1549)

müstensih: Mahmud b. Nebi

istinsah tarihi: 1696

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 105

Kapak: Karton

Özet: Fıkıh konulu Arapça el yazması eserin ilk sayfası eksiktir. Son sayfada temellük kaydı olarak "sahibi İbrahim Efendi" yazmaktadır. Eserin istinsah tarihi olarak 29 Şaban 1107 kaydı tutulmuştur.



• **Kitap adı belirlenemedi**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli Osmanlıca yazma eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 148

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 111

Kapak Tipi: Deri

Özet: Fıkıh içerikli Osmanlıca yazma eserin başında ve sonunda eksik sayfalar bulunmaktadır. Eser içeriği bablar ve altında ilgili başlığın meselelerini anlatma tarzında devam etmektedir.



• **Tefsir-i Ebu's-Suud**

Açıklayıcı Başlık: Arapça Tefsir içerikli el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tefsir

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1574

Sayfa Sayısı: 317

Müellif: İmadi, Ebu's-Suud-Muhammed b. Muhammed, (982/1574)

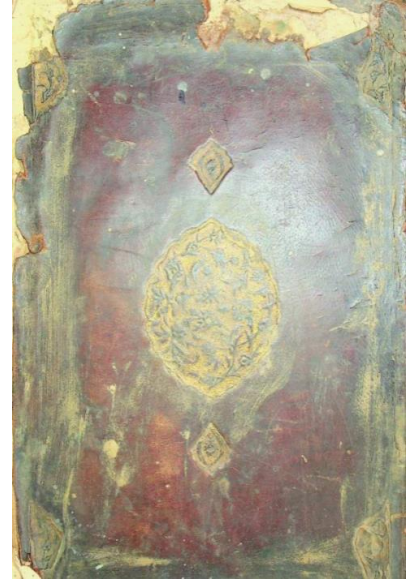
istinsah tarihi: 1574

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 60

Özet: Arapça el yazması eserde Kur'an-ı Kerim'deki Nisa süresi 4/22'e kadar tefsir içeriği bulunmaktadır. Eser deri ciltli şemselidir. Son bölümlerde metinde karalamalar derkenarda tashihler ve açıklamalar bulunmaktadır. Son kısmı eksiktir. Yazarın ölüm tarihi göz önünde bulundurulduğunda eserin miladi 1574 tarihinden önce yazıldığı tahmin edilmektedir.



• **Mevhibetü'l-Vehhâb**

Açıklayıcı Başlık: Evrâd/Zikir ve dua konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dua

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1309

Sayfa Sayısı: 128

Müellif: El-Hâc Muhammed Fevzî b. Ahmed el-Yârenkumevî Edirnevî

istinsah tarihi: 1309

Veri Kaynağı: Dr. Betül SAYLAN

Koleksiyon No: B4

Özet: Evrâd/Zikir ve dua konulu 1309 tarihli Osmanlıca el yazması



• **Kitap adı belirlenemedi**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh kitabı

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 134

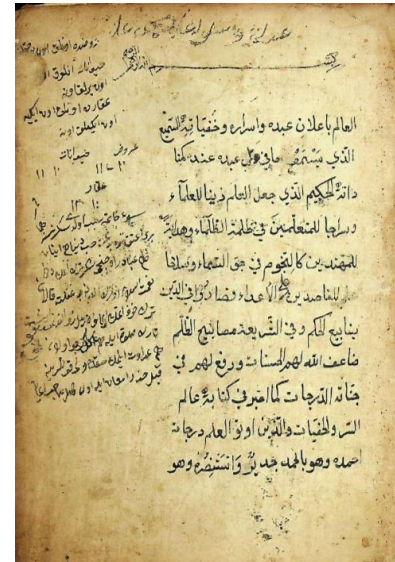
istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M2

Özet: İslam hukuku (Fıkıh) içerikli bir el yazmasıdır. Konularına göre hukuki meselelerin İslam dini bakış açısıyla anlatımını içermektedir.



• Miras Kitabı (Kitab Al-Mirath)

Açıklayıcı Başlık: Miras Kitabı: Bu kitap, babanın ölümü sonrası İslam hukukuna göre mirasın nasıl paylaşılacağını ve kimlerin mirasçı olduğunu ele almaktadır. Ayrıca, kitapta her bir kişinin miras paylarını gösteren tablolar da bulunmaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Fetva

Bulunduğu Yer: Nablus'taki **An-Najah** Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 45

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Nablus'taki **An Najah** Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu isimsiz, el yazması eser 41 sayfadan oluşmakta ve 18 x 28 cm boyutlarındadır. Yazar adı veya yazım tarihi belirtilmemiş olmasına rağmen eser iyi durumdadır. Kitap, bir baba veya annenin vefatından sonra mirasın oğullar ve kızlar arasında dağıtılmasıyla ilgili önemli dini bilgiler sunmaktadır. Ayrıca, miras paylarının nasıl dağıtılacağını açıklayan önemli tablolar içermektedir.



• Kamuya Yeterli Olan (Kifaytü'l-Avam)

Açıklayıcı Başlık: Kifaytü'l-Avam kitabı, tevhid konusunda en kolay ve faydalı eserlerden biridir ve Allah, bu eseri ilim ehli ve öğrencileri arasında geniş bir şekilde yayılmasını ve ezberlenmesini sağlamıştır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Akaid

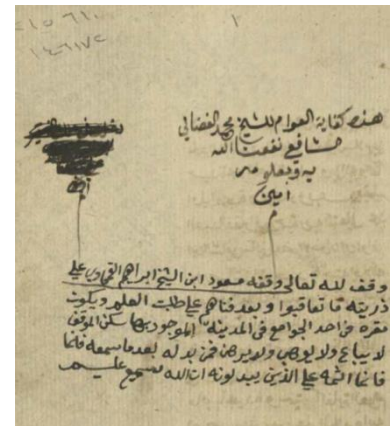
Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1820

Sayfa Sayısı: 80

Müellif: Mohammed Al-fadali Al-Shafi'i

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi



Özet: Bu kitap, İslam dini inancı hakkında detaylı bilgi ve açıklamalar sunmaktadır. El yazması bir eser olup (19 x 25 cm) çok iyi durumdadır ve 80 sayfadan oluşmaktadır. Eser, 1820 yılına aittir.

- (1) Feraizü's-Siraciyye, (2) Rahman suresi tefsiri, (3) Şeyh Ahmed'in duası, (4) Namazla ilgili bazı ayetlerin tefsiri, (5) Hac, Furkan, Kevser surelerinin bazı ayetlerinin tefsiri, (6) El-Fıkhü'l-Ekber, (8) İhlas suresi tefsiri, (9) El-Akaidü'n-Nesefiyye, (10) Şerhu'l-Fıkhü'l-Ekber, (11) El-Esmaü'l-Hüsna, (12) El-Vasiyye, (13) Risale fi Tabakati'l-Müctehidin, (14) Adabü'l-Halvet, (15) Risale fi Tefsiri Duai'l-Kunut, (16) Şerh Duai't-Tahiyyat, (17) Ravzatü'l-Ulema

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh, Tefsir, Kelam, Akaid, Dua ve İslam Ahlakı konularını içeren Arapça el yazması kitap 17 kitaptan oluşmaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular:

Dini Metinler, Akaid, Fıkıh, Tefsir, Tasavvuf, Ahlak

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1650

Sayfa Sayısı: 370

Müellif: Es-Secavendi, Siracüddin Muhammed b. Muhammed

b. Abdürreşid (1. Kitap), (???) el-Beydavi, Ebu Said Nasirüddin

Abdullah b. Ömer b. Muhammed, Ebu Said (2. Kitap), Ebu Hanife Numan b. Sabit el-Kufi (6.

Kitap), en-Nesefi, Ebu Hafs Necmeddin Ömer b. Muhammed b. Ahmed, Ebu Hafs (7. Kitap), el-

Mağnisavi, Ebü'l-Münteha Ahmed b. Muhammed, Ebü'l-Münteha (8. Kitap), Ebu Hanife Numan

b. Sabit el-Kufi (11. Kitap), Ahmed Hadimi (12. Kitap), İbn Kemal Paşa, Şemseddin Ahmed b.

Süleyman (13. Kitap), Ebu Abdurrahman es-Sülemi (14. Kitap), Kasım en-Nahif (15. Kitap),

Muhammed Himi Seferhisari (16. Kitap), ez-Zendevisti, Hüseyin b. Yahya b. Ali el-Buhari el-

Hanefi, Ebu Ali (17. Kitap).

müstensih: İbrahim bey b. Bostan bey b. Ali bey ez-ze'im er-Rizevî (6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15. Kitaplar)

istinsah yeri: Rize

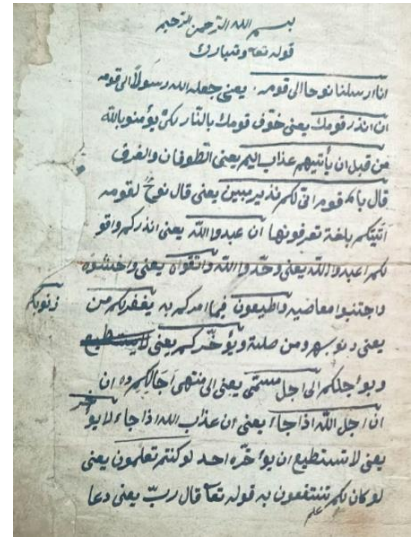
istinsah tarihi: 1650

Veri Kaynağı: Doç. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 62

Özet: Fıkıh, Tefsir, Kelam, Akaid, Dua ve İslam Ahlakı konularını içeren Arapça el yazması kitap 17 kitaptan oluşmaktadır. El yazması eserde çeşitli konularda yazılar bulunmaktadır. Vikaye sayfasında "Of kazası ayanlarından Hacı Hasan-zade saadetli mekremetli kardaşım arif ağa hazretlerine " şeklinde bir ifade mevcuttur. Zahriye sayfasında bir nikah belgesi bulunmaktadır.



Ebu Leys tefsirinden alıntı iki sayfalık bir metin bulunmaktadır. Altı sayfalık bazı ayetlerin okunmasıyla yapılan bir dua mevcuttur. Bölümün başında duanın ne için okunması gerektiği ile ilgili bir açıklama vardır. Meryem 19/59, Maun, Nisa 4/142, Ankebut 29/45 ayetlerinin açıklamaları mevcuttur. Risalenin sonunda "Muhit, Feteval hakaniyye, el-Kebir, el-Hidaye ve el-Havaşi, Mizanülusul, Lübübülusul adlı kitaplardan istihraç edilmiştir." ibaresi bulunmaktadır. Müellifler: Es-Secavendi, Siracüddin Muhammed b. Muhammed b. Abdürreşid (1. Kitap), El-Beydavi, Ebu Said Nasirüddin Abdullah b. Ömer b. Muhammed, Ebu Said (2. Kitap), Ebu Hanife Numan b. Sabit el-Kufi (6. Kitap), en-Nesefi, Ebu Hafs Necmeddin Ömer b. Muhammed b. Ahmed, Ebu Hafs (7. Kitap), el-Mağnisavi, Ebü'l-Münteha Ahmed b. Muhammed, Ebü'l-Münteha (8. Kitap), Ebu Hanife Numan b. Sabit el-Kufi (11. Kitap), Ahmed Hadimi (12. Kitap), İbn Kemal Paşa, Şemseddin Ahmed b. Süleyman (13. Kitap), Ebu Abdurrahman es-Sülemi (14. Kitap), Kasım en-Nahif (15. Kitap), Muhammed Himi Seferhisari (16. Kitap), ez-Zendevisti, Hüseyin b. Yahya b. Ali el-Buhari el-Hanefi, Ebu Ali (17. Kitap). El yazmalarının istinsah tarihleri: 6. kitap 1652 (Hicri: 1061), 8. Kitap 1687 (Hicri: 1099), 10. Kitap 1694 (Hicri: 1106), 11, 12. Kitaplar 1696 (Hicri: 1108), 14. Kitap 1694 (Hicri: 1106), 15, 16. Kitaplar 1695 (Hicri: 1107) Müstensih İbrahim b. Bostan Bey b. Ali Bey ez-ze'im er-Rizevî, Tasnif yeri: Rize (Türkiye); Tasnif tarihi: 1650 ile 1694 tarihleri arasında.

• **Kitabu Ebu'l-Muğni [Muin] en-Nesefi [Bahru'l-Kelam]**

Açıklayıcı Başlık: Maturidi Akaidini anlatan Nesefi Akaidi içerikli kitaptır. Maturidi akaidini meydana getiren konular: Tevhid, Nübüvvet vs

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid, Kelam

El Yazması Tarihi: 1768

Sayfa Sayısı: 151

Müellif: Ebü'l-Muin Meymun b. Muhammed en-Nesefi (ö. 508/1115)

müstensih: Mehmed b. Mustafa

istinsah yeri: Darüsselam (İstanbul)

istinsah tarihi: 1768

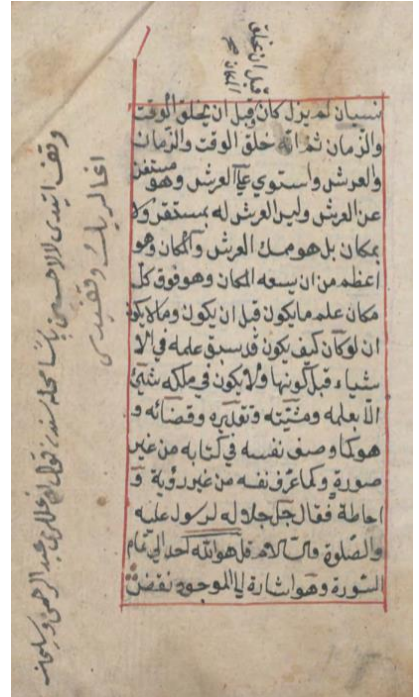
Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği - 15

Kapak Tipi: Karton

Özet: Maturidi Akaidini anlatan Nesefi Akaidi içerikli kitaptır. Maturidi akaidini meydana getiren konular: Tevhid, Nübüvvet vs. Eserin ilk sayfası yırtılmıştır ve tamir görmüştür. Sayfalarının çoğunun cetvelleri çekilmiştir. İs ve lal mürekkebi kullanılmıştır. Bazı sayfalarda derkenar kayıtları mevcuttur. Eserin cildi, yazıldıktan sonraki bir dönemde Avrupa menşeli bir kitap cildiyle değiştirilmiştir. Kitabın 3. sayfasında, Lala Hüseyin Paşa mahallesi sakinlerinden olan Kuloğullarından Abdurrahman Ağa ile Süleyman Ağa'nın vakıf kaydı düşülmüştür. Bahru'l-



Kelam adıyla meşhur olan eserde, Tam adı Baḥrū'l-keḷâm fî 'aḳā'idi ehli'l-İslâm olan eser bazı yazmalarda Baḥrū'l-efkâr, 'Aḳā'idü Ebi'l-Mu'în en-Nesefî adıyla anılmaktadır. Kaynakların ittifakla Ebü'l-Mu'în en-Nesefî'ye nisbet ettikleri risâle “fasıl”lar şeklinde düzenlenmiş olup elli dokuz bölümden ibarettir. Bazı yazmalarda ise bölüm sayısı altmış dördtür. Risâlenin giriş kısmında mârifet, tevhid, iman ve din gibi terimlerin tarifi, beşerî ve ilâhî ilim hakkındaki Sünnî ve Mu'tezilî görüşler yer alır. İlk bölümlerde mârifetullahın akliliği, iman ve küfürde iradenin etkisi ile çeşitli mezheplerin bu konudaki görüşleri, bezm-i elest, tevfiḳ, hızlân, saadet, şekâvet, fetret ehli, zâtî, fiilî ve haberî sıfatlar, kıdem, âlemin hudûsü, esmâ-i hüsnâ, Müşebbihe ve Kerrâmiyye'nin tenkidi, Allah'ın mekândan tenzihi, rû'yetullah, kelâm sıfatı, isim-müsemmâ, rızık gibi konulara yer verilir. Daha sonra istitâat, halku ef'âli'l-ibâd, imanın şartları ve mahiyeti, kebîre, Cebriyye, Havâric, Cehmiyye ve Mürcie'nin tenkidi, şeytan ve neslinin insan fiilleri üzerindeki tesirleri, kesb, mücize, keramet, risâlet ve özellikle Hz. Muhammed'in risâleti, mi'rac, hafaza melekleri, nefha, rızâ ve suht (öfke) sıfatları, Mu'tezile'nin ortaya çıkışı ve esasları, şefaât gibi muhtelif konular işlenir. Risâlenin son bölümlerinde de kabir azabı, mîzan, hesap, sırat, havz, cennet, cehennem gibi sem'ıyyât bahisleri tertipsiz bir şekilde ele alınır. Risâle imâmet ve tafdil, bazı Şiî iddialarının reddi, peygamberlere indirilen suhufa iman, İbâhiyye ve Müneccime'nin bazı görüşlerinin tenkidi konularıyla sona erer. (DİA, Baḥrū'l-Kelâm Md.)

• **Günyetü'l-mütemellî fî şerḥi Münyeti'l-muṣallî**

Açıklayıcı Başlık: Hadis konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1549

Sayfa Sayısı: 320

Müellif: İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm el-Halebî (ö. 956/1549)

istinsah tarihi: 1549

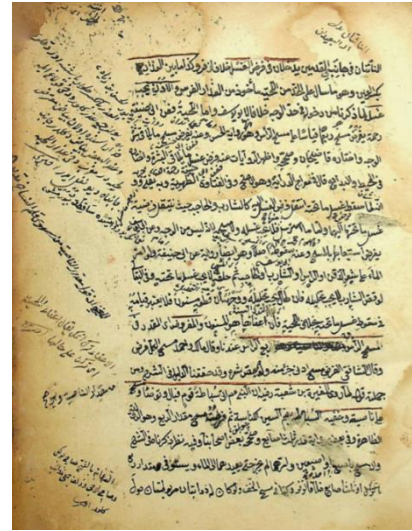
Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 71

Kapak Tipi: Kapak yok

Özet: Hadis konulu Arapça el yazması eserin tarihi müellifin ölüm tarihi (1549) üzerinden tahmini olarak yazılmıştır. Eserin kapağı bulunmamaktadır. Eserin başında ve sonunda eksik sayfalar bulunmaktadır.



• **Temizlik Kitabı (Kitab el-Tahâre)**

Açıklayıcı Başlık: İslam'da temizlik ve ilgili kuralları ele alır; temizlik tanımı, abdest, gusül ve ilgili hukuki hükümler üzerine detaylar sunar.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Fıkıh, Dua

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

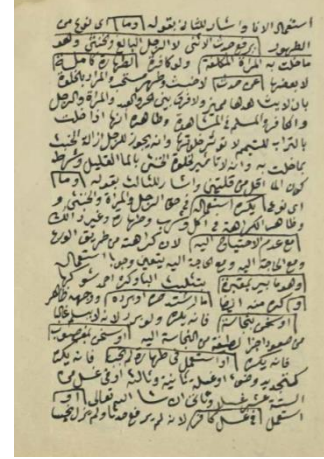
El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 40

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi



Özet: Bu kitap, İslam'da temizlik konusunda değerli bilgiler sunmakta olup, temizlik tanımı, abdest, gusül ve ilgili hukuki hükümleri kapsamaktadır. 18 x 23 cm boyutlarında, düz kağıda yazılmış bir el yazmasıdır ve iyi durumdadır. Metin el yazısı ile yazılmıştır ve basım tarihi bilinmemektedir.

• **Dini Konular (Başlık belirlenemedi)**

Açıklayıcı Başlık: Bu dini kitap, İslam hukuku ile ilgili bilgiler içermektedir. Suya maruz kalması nedeniyle kötü durumda olan bir kağıt el yazmasıdır ve boyutları 20 x 28 cm'dir. Kitap, 50 sayfadan oluşmakta olup, sayfalarında birçok rastgele açıklama bulunmaktadır. Basım tarihi bilinmemektedir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Dini İlimler

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 50

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi



Özet: Eser, İslam hukuku ile ilgili bilgiler içermektedir. Suya maruz kalması nedeniyle kötü durumda olan bir kağıt el yazmasıdır ve boyutları 20 x 28 cm'dir. Kitap, 50 sayfadan oluşmakta olup, sayfalarında birçok rastgele açıklama bulunmaktadır. Basım tarihi bilinmemektedir.

• **Mesâbîhu's-sünne/Mesâbîhu'd-dücâ**

Açıklayıcı Başlık: Hadis içeren Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Hadis

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1115

Sayfa Sayısı: 316

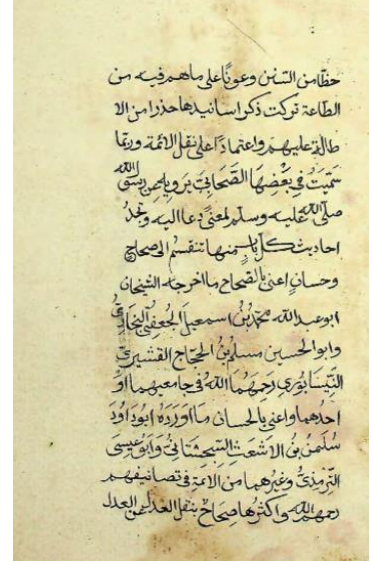
Müellif: Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes'ûd b. Muhammed el-Ferrâ' el-Begavî (ö. Hicri:516, Miladi 1122)

istinsah tarihi: 1115

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR elde etmiştir

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K3



Özet: Hicri 1115 intinsah tarihli el yazması eserin son dan birkaç sayfası eksiktir. Müellif güvenilir hadis kaynaklarından senedlerini çıkararak seçtiği hadisleri önce konularına göre sıralamış, sonra da her babı kendi arasında sahih ve hasen hadisler olmak üzere ikiye ayırmıştır. 4719 hadisi ihtiva eden eser İslâm âleminde büyük bir şöhret kazanmış ve üzerinde otuzdan fazla âlim tarafından şerh ve ta'lik yazılmıştır. Mevlüt Güngör, "Begavî, Ferrâ", DİA (Erişim 5 Aralık 2023).

• **İslam inancı**

Açıklayıcı Başlık: İslam hukukunda (inanç ve şeriat) bu küçük kitapçık, dualarla ilgili önemli dini bilgileri içermektedir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid, Şiir, Dini İlimler, İlmihal

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 7

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi



Özet: Bu küçük kitapçık, dualarla ilgili önemli dini bilgileri içermektedir. El yazısıyla yazılmış dini duaları içerir ve mürekkep siyah renkte olup, duaların yazımı kusursuzdur. Basım tarihi bilinmemektedir.

- **(1) Miftâhu's-salât ve mirkâtü'n-necât (2) Derleme**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh, tasavvuf ve çeşitli konuların derlendiği Arapça el yazması iki kitaptan oluşmaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Tasavvuf, Muhtelif

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1628

Sayfa Sayısı: 42

Müellif: Şeyh Aziz Mahmud Efendi el-Üsküdârî (Hüdâyî) (ö. 1038/1628) (Birinci kitap)

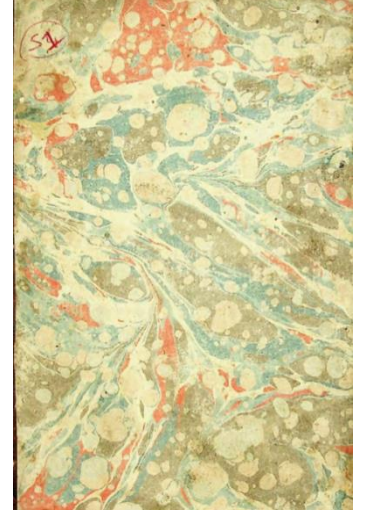
istinsah tarihi: 1628

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizade

Koleksiyon No: S1

Özet: Fıkıh, tasavvuf ve çeşitli konuların derlendiği Arapça el yazması kitaplar iki kitaptan oluşmaktadır. Bu risalede namazın fazileti ve hikmetleri anlatılmaktadır. El yazmasının ikinci bölümü çeşitli konularda farklı kaynaklardan yapılan nakillerden derlenmiştir. Kitabın tarihi müellifin ölüm tarihinden tahmin edilerek 1628 (Hicri: 1038) olarak belirlenmiştir.



- **Sureler ve Dualar**

Açıklayıcı Başlık: Yasin, Fetih, Rahman, Vakıa, Mülk, Nebe, Ayet el-Kürsi ve Amenerrasülü Sureleri. Surelerin faziletleri, Şifa ayetleri, zikirleri, çeşitli dualar ve tarifler, Esma-i Hüsnâ, Hz. Peygamber'in isimleri, sıfatları, Hilye-i Şerif

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Kuran, Dua

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1800



Sayfa Sayısı: 169

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: Ekapder

Koleksiyon No: Ekapder 2

Özet: Halk arasında sıklıkla okunan Yasin, Fetih, Rahman, Vakıa, Mülk, Nebe, Ayet el-Kürsi ve Amenerrasulü surelerini içermektedir. Surelerin faziletleri anlatılmakta, çeşitli dualar zikirler tarif edilmektedir. Esmâ-i Hüsnâ, Hz. Peygamber'in isimleri, sıfatları ve Hilye-i Şerif faziletleriyle birlikte açıklanmaktadır. Kapak sayfası bulunmamaktadır. Sayfalardan oluşan eserin baştan, aralardan ve sondan eksik sayfaları vardır. Bu sebeple tarih, müstensih vb. bilgiler bulunmamaktadır. Farklı yazı stilleri (hat) ve mürekkep renkleri mevcuttur. Mürekkebin dağıldığı sayfalar bulunmaktadır. Tablolar, şekiller kullanılmıştır. Nadiren derkenar notları düşülmüştür.

• Hâşiye ale't-Tasavvurât

Açıklayıcı Başlık: Akaid ve Kelam içerikli Arapça el yazması eser 1413 yılına aittir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1413

Sayfa Sayısı:44

Müellif: Seyyid Şerîf Cürçânî

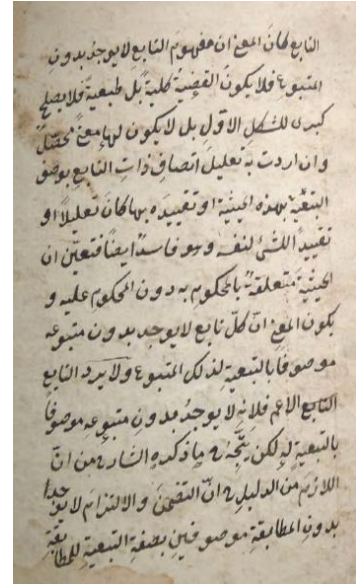
istinsah tarihi: 1413

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 66

Özet: Akaid ve Kelam içerikli Arapça el yazması eser 1413 yılına aittir.



• El-Rahbiyyah Metni Üzerine Sabt'ın Açıklaması Kitabı

Açıklayıcı Başlık: Sibte al-Mardini (826 - 912 H / 1423 - 1506 M), matematik ve beden eğitimi alanında bir alim ve El-Ezher Camii'nde müezzindir. Tam adı, Muhammed bin Muhammed bin Ahmed el-Ghazzal el-Dimaşki, Bedrüdün, Basbat el-Mardini'dir. Basbat el-Mardini, teknoloji, cebir, fıkıh ve edebiyat gibi çeşitli alanlarda birçok eser açıklamış ve yazmıştır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

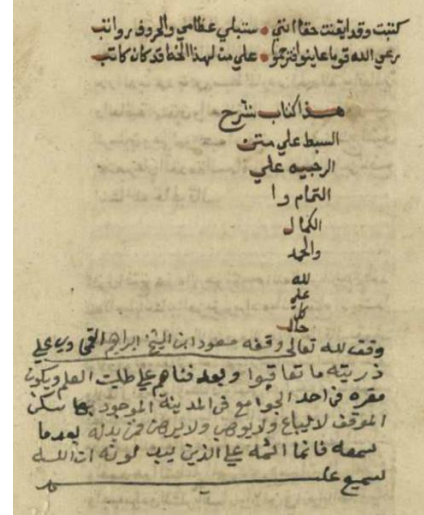
Konular: Dinî Metinler, Feraiz

El Yazması Tarihi: 1855

Sayfa Sayısı: 60

Müellif: Badr al-Din Muhammad ibn Muhammad Sabat Al-Mardin

istinsah yeri: Nablus



Özet: Bu kitap, düz kağıda siyah ve kırmızı mürekkeple yazılmış, boyutları 24 cm x 20 cm olan bir el yazmasıdır. Sibte al-Mardini (826 - 912 H / 1423 - 1506 M), matematik ve beden eğitimi alanlarında önemli bir alim olup, aynı zamanda El-Ezher Camii'nde müezzinlik yapmıştır. Tam adı Muhammed bin Muhammed bin Ahmed el-Ghazzal el-Dimaşki, Bedrüdün, Basbat al-Mardini'dir. Basbat al-Mardini, teknoloji, cebir, fıkıh ve edebiyat gibi birçok alanda pek çok eseri açıklamış ve yazmıştır.

• Peygamber Hz. Muhammed'in (sav) Doğumu

Açıklayıcı Başlık: Kitap, Peygamber'in doğumunun önemini vurgulamakta olup, yazar bu doğumun, Arafat Günü, Kadir Gecesi (Laylat al-Qadr) ve Ramazan ayı gibi diğer önemli zaman dilimlerine üstünlüğünü ortaya koymaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Siyer

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 44

Müellif: Hassan bin Ali Al-Shafi'i Al-Azhari Al-madabaghi

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi



Özet: Bu, yayın tarihi bilinmeyen bir el yazması kitaptır. Mürekkep siyah olup, biraz dağınık bir şekilde yazılmış ve birçok lekelenme bulunmaktadır. Kitap boyutu 26 x 20 cm'dir. Kitap, Peygamber Muhammed'in (sav) doğumunun faziletini vurgulamakta olup, yazar, bu doğumu Arafat Günü, Kadir Gecesi (Laylat al-Qadr) ve Ramazan ayı gibi diğer önemli zaman dilimlerine tercih etmektedir. Yayın tarihi ise bilinmemektedir.

- **Kanun-ı atık (Aksam-ı arz)**

Açıklayıcı Başlık:

Fıkıh konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1552

Sayfa Sayısı:52

Müellif: Ebü's-Suud, (ölümü: 1574 - Hicri: 982)

müstensih: Başgelenbe kadısı Mustafa

istinsah tarihi: 1552

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 103

Özet: Osmanlıca olarak yazılmış fıkıh konulu yazma eserin son varaklarında bayram hutbesi ve bazı dualar bulunmaktadır. Eserin sonunda bir sayfada borç kayıtları bulunmaktadır.

- **(1) Mealimü't-tenzil, (2) Tuhfetü'l-fethiyye**

Açıklayıcı Başlık: Tefsir konulu iki kitaptan oluşan Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tefsir

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1780

Sayfa Sayısı: 650

Müellif: Birinci kitap: Ebû Muhammed Muhyissünne Hüseyin b. Mesud Begavi, İkinci kitap: Lübbi Muhammed b. Yahya el-Ednâ. Lübbi Muhammed/Mehmed Efendi

müstensih: İkinci kitap: Hafız Yusuf

istinsah tarihi: 1780

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 01

Özet: Vikaye varağında "bu kitap Numanoğlu Mustafa efendininidir" şeklinde temellük kaydı var. İki kitaptan oluşan Arapça tefsir içerikli el yazması eserin iki müellifi ve bir müstensihî kayıtlıdır. İlk kitabın başında fihrist bulunmaktadır. Fihristin sayfa sonunda "Oğlum Ahmet 1178 de dünyaya gelmiştir" şeklinde bir not mevcuttur. İkinci kitapta tehzipli yaklaşık on varaklık bir risalede "Muhammed Lübbi b. Yahya" kaydı ve kitabın son sayfasında büyük harflerle 1193/1780 tarihli bir kayıt düşülmüştür. İkinci kitap 1247 tarihinde istinsah edilmiştir.

• **Abu Shuja'nın Kelimelerinin Açıklaması (Al-Iqna' fi Hall Alfaz Abi Shuja)**

Açıklayıcı Başlık: Bu eser, Şeyh Şemseddin Muhammed bin Muhammed el-Hatib el-Şirbini (1569 M/977 H) tarafından yazılmış bir fıkıh kitabıdır. Eserde, "Al-Iqna' fi Hall Alfaz Abi Shuja" adlı metnin açıklamaları yapılmaktadır. Bu kitap, Şafîî fıkının en önemli ve en tanınmış eserlerinden biri olarak kabul edilir ve İslami hukuk alanında önemli bir yere sahiptir. El-Ezher Camii ve diğer İslami hukuk okullarında ders olarak okutulmakta ve öğretilmektedir. Kitap, 50 sayfa olup, çeşitli açıklamalarla zenginleştirilmiştir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Arap Dili

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 106

Müellif: The book of Al-Sherbini, Shams Al-Din Muhammad bin Ahmed

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu eser, suya maruz kaldığı için kötü durumda olan bir kağıt kitaptır. Boyutu 20 x 28 cm olup, 50 sayfadan oluşmaktadır. Kitapta birçok dağınık açıklama bulunmaktadır. Abu Shuja'nın Kelimelerinin Açıklaması (Al-Iqna' fi Hall Alfaz Abi Shuja), Şeyh Şemseddin Muhammed bin Muhammed el-Hatib el-Şirbini (1569 M/977 H) tarafından yazılmış bir fıkıh eseridir. Bu eserde, "Abu Shuja'nın Metni" olarak bilinen amaç ve yakınlık metni açıklanmaktadır. Şafîî fıkının en önemli ve tanınmış eserlerinden biri olarak kabul edilir ve Al-Azhar Camii ile diğer İslami hukuk enstitüleri ve okullarında öğretim için kabul edilen kitaplar arasındadır.

- **Tenbihü'l-Enam fi Beyani Uluvvı Makamı Nebıyyına**

Açıklayıcı Başlık: Siyer konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Siyer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1590

Sayfa Sayısı: 246

Müellif: El-Kayravani, Abdülcelil b. Muhammed b. Ahmed, (ö. 971/1563)

müstensih: Abdullah el-Yemeni el-müsellemi bi Medineti'l-müşerrefe

istinsah tarihi: 1590

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 30

Kapak: Deri

Özet: Siyer konulu Arapça el yazması eserin istinsah tarihi 1590 olarak kaydedilmiştir.

- **Kitabı Ravzatul Ulema**

Açıklayıcı Başlık: İlmin önemi ve alimlerin menkıbelerini bir araya getiren erken dönem bir yazma

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dini İlimler

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1750

Sayfa Sayısı: 297

Müellif: Anonim

müstensih: Anonim

istinsah yeri: İstanbul

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr.Ali Çağlar

Koleksiyon No: Ekapder 4

Kapak: Deri

Özet: Eserin ilk ve son yapraklarında eksiklikler vardır. İs ve lal mürekkebi kullanılarak yazılmıştır. Kullanılan kağıt ve iri nesih hattı, yazmanın erken dönem olduğunu göstermektedir. İlk on sayfada ilmin önemi ile hadisler sıralandıktan sonra “Babu Fazli’l-Ulema ve’l-Fukaha” (Alimlerin ve Fakihlerin Fazileti Bölümü) ile kitaba giriş yapılmıştır. 2. Babın adı ise “Zühdü Ulema ve Bu’dhum ani’s-Sultan Vusla” yani “Alimlerin Zühdü ve Sultanların Bahşışını Kabul Etmemeleri” başlığını taşımaktadır. Eserin son babı ise 286. Sayfadadır ve “Babu’l-Havfi an Da’veti’l-Mazlûm” (Mazlumun Bedduasından Korkma Bölümü) adını taşımaktadır. Bu yönüyle, eserin sosyal ve irfani boyutları da vardır. Kitabın bir başka nüshasına erişilememiştir. Tek nüsha bir eser olması muhtemeldir.

- **Ğunyetu'l-mütemelli**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1549

Sayfa Sayısı: 326

Müellif: İbrahim Halebi (ö.956/1549)

istinsah tarihi: 1843

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 26

Özet: Fıkıh içerikli Arapça el yazmasının zahriye* sayfasında ve son sayfasında "Kurt Ahmetliden (Çarşamba) Ali Hocasade Müderrisi Muhammed Efendi 1258/1843, Eğrikum müderrisi Muhammed Efendi" şeklinde temellük kaydı** bulunmaktadır. Eserin ilk sayfa başında "bu kitap el-Hâc Muhammed b. Hacı Nebi Han'ın Ahmed b. Osman'a vakfıdır" şeklinde bir not mevcuttur. Eserin içinde namazı vaktinde kılanlara beş fayda kazaya bırakanlara on beş zarar vardır deyip bunları açıklayan tek sayfalık bir şukka*** bulunmaktadır.

* Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh.

** Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğuna işaret eden kayıtlardır.

*** Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.

- **Birgivî'nin Vasiyetnâmesi**

Açıklayıcı Başlık: İslam ilmihali

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: İlmihal

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1573

Sayfa Sayısı: 31

Müellif: Birgivî Mehmed Efendi (Miladi: 1573)

istinsah tarihi: 1573

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: Ekapder

Koleksiyon No: Ekapder 4

Kapak: Bez kapak

Özet: İslami konularda yol gösteren ilmihal Birgivî Mehmed Efendi tarafından yazılmıştır. Halk arasında oldukça beğenilen ve çok okunan, çocuklara ezberletilen büyük Türk âlimi Birgivî'nin (ö. 981/1573) Vasiyetnâmesi, ilk sayfasında geçen "vasiyet" kelimesinden adını almıştır. Ayrıca Risâle-i Birgivî, Birgivi Vasiyetnâmesi ve Birgivî / Birgili Risâlesi gibi adlarla anılır. Eserin 1562-1563 yılları arasında yazıldığı düşünülür. Meşhur Mızraklı İlmihali'ne öncülük ettiği kabul edilir. Temel dini bilgileri yani iman esaslarını, ibadet ve ahlâk konularını içerir. Kelâm, fıkıh ve ahlâk kitaplarında geniş biçimde yer alan konuları özetlenerek herkesin anlayabileceği bir dille ifade edilmiş halidir. Onarım gören sayfaları mevcuttur. Farklı renkte mürekkepler kullanılmıştır. Mürekkebin dağıldığı sayfalar bulunmaktadır. Bazı yerlerde derkenar notları düşülmüştür. Vasiyetnâme bittikten sonra gelen son dört cetvelsiz sayfada iman esasları, abdest ve gusül ile ilgili açıklamalar bulunmaktadır.

- **Saatnâme**

Açıklayıcı Başlık: İslam ahlakı konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Ahlak

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1766

Sayfa Sayısı: 142

Müellif: Hîbetullâh b. İbrâhim

istinsah tarihi: 1766

Veri Kaynağı: Dr. Betül SAYLAN

Koleksiyon No: B6

Kapak Tipi: Deri

Özet: İslam ahlakı konulu Osmanlıca el yazması

• **Mevlid**

Açıklayıcı Başlık: Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n-Necat (Kurtuluş Yolu) adıyla kaleme almış olduğu, Mevlid adıyla bilinen eseri

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1422

Sayfa Sayısı: 66

Müellif: Süleyman Çelebi (ö. 825/1422)

istinsah tarihi: 1422

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: Ekapder

Koleksiyon No: Ekapder 1

Özet: Halk arasında Mevlid veya Mevlüd adıyla meşhur olan Vesiletü'n-Necat, mensur bir münâcâtla başlayarak şu bölümlerden (bab) oluşur: Allah'ın birliği hakkında, nâzım için dua talebi ve kitap için özür beyanı, âlemin yaratılma sebebinin beyanı, Hz. Muhammed'in ruhunun yaratılmasının beyanı (iki fasl), Hz. Muhammed'in vücudunun zuhura gelmesinin beyanı (üç fasl), Hz. Muhammed'in doğumu sırasında ortaya çıkan fevkalâdeliklerin beyanı (altı fasl), Hz. Peygamber'in methi, mucizelerinin, mi'racının ve hicretinin beyanı, onun bazı vasıflarının beyanı, nükte ve nasihat, kötü fiillerden nehyetme, risâletin tebliği, Hz. Peygamber'in vefatı, hâtime. Eserde yer yer dinî mefhumların, farz ve vâciplerin beyan edildiği, İslâm tasavvufunun şer'î hükümlerle örtüşen yönlerinin işlendiği, Türk edebiyatına mal olmuş tasavvufî remizlerin kullanıldığı görülür. Tekrir, tenâsüp, cinas, tevriye, teşbîh-i temsîlî gibi edebî sanatlar kullanılmış, bahirler konuların gerektirdiği âyet ve hadislerle işlenir. Aruzun "fâilâtün fâilâtün fâilün" kalıbıyla yazılmıştır. : Kapaksız ve bazı sayfaları eksiktir. Tarih ve müstensih bilgisi yer almamaktadır. Peygamber efendimiz (sav) nurunun yaratılması bölümünden başlar. Farklı renkte mürekkepler ve karalamalar bulunmaktadır. Son beş beyiti içeren sayfa mevcut değildir.

- **Arapça ve Samaritanca Dua**

Açıklayıcı Başlık: Arapça ve Samaritan dilinde Dua (Tarih belirtilmemiş), Samaritan topluluğunda vefat eden iki kişi için yapılmıştır. Metne göre, isimleri Hakihin ve İbrahim'dir. Samaritan dilindeki dua metninin, Hakihin'in kuzeni tarafından yazıldığı düşünülmektedir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Samaritan Müzesi, Gerizim Dağı, Nablus, Filistin

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Samaritan Müzesi

Özet: Samaritan cemaatinde vefat eden iki kişi için Arapça ve Samaritan dilinde (tarihsiz) bir dua. Metne göre, isimleri Hakihin ve İbrahim'dir. İçeriğe göre, Samaritan dilindeki duanın büyük ihtimalle Hakihin'in kuzeni tarafından yazıldığı düşünülmektedir.

- **(1) Tuhfetü'l-Müluk & (2) Akâidü'n-Nesefi**

Açıklayıcı Başlık: Akaid, Fıkıh ve Kelam konulu iki kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid , Fıkıh , Kelam

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1783

Sayfa Sayısı: 270

Müellif: (1) Ebû Abdullah Zeynüddin Muhammed b. Ebû Bekir b. Abdulkâdir er-Râzî & (2) Ebu'l-Mu'în en-Nesefî

istinsah tarihi: 1783

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 65

Özet: Akaid, Fıkıh ve Kelam konulu iki kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin ilk kitabının derkenarlarında ve satır aralarında çok sayıda açıklama, sonunda ise fevaid* bulunmaktadır. İkinci kitabın sonunda temellük kaydı olarak "Of kazası Kadahor Karyesi Hocazade Ahmed Efendi.

1197/1783" bilgileri kayıtlıdır. * Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

- **Peygamber Hz. Muhammed'e Övgüde Bulunan Anonim Bir Eser**

Açıklayıcı Başlık: Peygamber Muhammed'e (Allah'ın salat ve selamı O'na olsun) yazılmış Övgü içeren kitap.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: An-Najah Üniversitesi Ulusal Kütüphane

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 100

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Üniversitesi Ulusal Kütüphane

Özet: Peygamber Muhammed'e (Allah'ın salat ve selamı O'na olsun) Övgüde Bulunan Anonim Bir Eser, Yazılma Tarihi Belirsiz. Bu metin, Peygamber Muhammed'e (SAV) duyulan derin sevgi ve saygıyı ifade eden içten bir şiirdir. Yazarı anonim olsa da, eser, Peygamber'in faziletlerini, yüksek karakterini ve İslam'daki derin anlamını yüceltmektedir. Metin, Peygamber'in özelliklerini, misyonunu ve hayatının Müslüman ümmete kattığı nimetleri övmek amacıyla kaleme alınmıştır. Yazılma tarihi belirsiz olmakla birlikte, bu eser, İslam tarihi boyunca Peygamber Muhammed'e (SAV) duyulan sevgi ve hürmetin kalıcı bir örneği olarak varlığını sürdürmektedir.

- **(1) Tefsiri Ebu's-Suud & (2) Tefsiru'l-Beydâvi & (3) Tefsir-u Ebu'l-Leys es-Semerkandi**

Açıklayıcı Başlık: Tefsir konulu üç kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tefsir

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 986

Sayfa Sayısı: 544

Müellif: (1) Ebu Suud & (3) Ebü'l-Leys Nasr b. Muhammed es-Semerkandi (ö. 375/986)

istinsah tarihi: 986

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 54/a-b-c

Özet: Tefsir konulu üç kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin ilk kitabının temellük kaydında, "temelleke haza'l-kitabe eş-şerife Kadahorlu İbn Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed bi'ş-şirai mülken mecazen" yazmaktadır. Kapak arkasında borç kayıtları bulunmaktadır. Eserin baş ve son kısmı eksiktir. Eserde Tevbe suresi 5-26 arası ayetlerin tefsiri bulunmaktadır. İkinci kitabın baş ve son kısımlarında eksiklikler mevcuttur. Eserde Bakara suresi 36-81 arası ayetlerin tefsiri bulunmaktadır. Üçüncü kitapta baştan Kehf suresi 110. ayete kadar tefsir bulunmaktadır. Kenarlarda çok sayıda haşiyeler* mevcuttur. * Haşiye: "söz ve yazıdaki fazlalıklar, bir şeyin kenarı, bir eserin ve yazının bulunduğu sayfanın kenarlarındaki boşluk" demektir.

- **(3) Risaletü teallaka ila İlmi't-tecvid, (5) Risale fi Beyani Adedi'l-Ayat, (6) Risâletü'r-reddiyye fi'd-dâd, (7) Müntehab, (8) Şiir, (9) Vakf, (10) Kitâbü'l-Vakf ve'l-İbtidâ**

Açıklayıcı Başlık: 10 kitaptan oluşan Arapça/Osmanlıca Kur'an ilimleri ve tecvit konulu el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Tecvit, Kuran İlimleri

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1720

Sayfa Sayısı: 144

Müellif: (5) Hafız İbrahim b. Mustafa, el-Hatib Nişancı Mehmed Paşa, (6) Yusuf Efendizâde, Ebû Muhammed Abdullah Hilmi b. Muhammed b. Yusuf el-Amâsî el-İstanbulî, (10) Secâvendî, Ebû Abdullah Muhammed b. Tayfur es-Secâvendî el-Gaznevî

müstensih: (1) Ahmet Hilmi b. Muhammed el-Ofî, (10) Ömer b. Veliyüddin Ahmed

istinsah tarihi: 1742

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 4

Özet: Kuran ilimleri ve tecvit konularını içeren el yazması eser on kitaptan oluşmaktadır. Bazı kitapların adlarının bulunamadığı el yazması eserin Arapça/Osmanlıca olarak 1720 ile 1742 tarihleri arasında yazılıp düzenlendiği kaydedilmiştir.

- **Risale-i Erbaûne Hadîs ve Şerhuha ala Meşrebi Sûfiyye**

Açıklayıcı Başlık:

Sufi yöntemle açıklanmış 40 Hadis Kitabı

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Hadis, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1769

Sayfa Sayısı: 28

Müellif: Lütfullah b. Hacı Halil

istinsah tarihi: 1769

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: SevgiDer 19

Özet: Sufi yöntemle açıklanmış 40 hadis kitabı, Kudsi ve diğer hadislerin Sufi bir yaklaşımla yorumlanmasını içermektedir. İs ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metinde yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Hadis numaralarını bildiren başlıklar, kadim usul üzerine daha büyük yazılmıştır. Eserin zahriye sayfasında talik hatla yazılmış bir şiir bulunmaktadır. Eserin başka nüshalarını bulamadık. Elimizdeki eserin müellif nüshası ve/veya tek nüsha olma ihtimali çok yüksektir. İstinsah tarihi: h. 1183 (m. 1769-1770)

- **(1) Hâşiye alâ Şerhi Akâ'idi'n-Nesefî, (2) (3)Bilinmiyor**

Açıklayıcı Başlık: Kalam konulu 3 kitaptan oluşan bir el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Kalam

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1470

Sayfa Sayısı: 158

Müellif: (1) Hayâlî, Şemseddin Ahmed b. Mûsâ el-İznîkî, (2) Muhammed hafız b. Ahmed el-Berdai, (3) Abdurrahman b. Şeyh Acem Muhyiddin el-İraki

istinsah tarihi: 1470

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 92

Özet: Kalam konulu üç kitaptan oluşan el yazması eser Arapça/Osmanlıca olarak kaydedilmiştir. Yazarın yaşadığı tarihe göre 1470 olarak tahmin edilmektedir. Eserdeki ilk iki kitabın başlığı belirlenememiştir. Her üç eserde de fetvalar ve çeşitli açıklamalar ile derkenarda çok fazla açıklamalar bulunmaktadır.

• **Tuhfetü'l-Erîb fi'r-Reddi 'ala Ehli's-Salib**

Açıklayıcı Başlık: Anselmo Turmeda adıyla Katalanya'da doğan ve papazken Müslüman olan müellifin Hıristiyanlığa karşı yazdığı reddiyedir. Eserin bu nüshası, Türkçeye çevrilmiş halidir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dinî Metinler

El Yazması Tarihi: 1803

Sayfa Sayısı: 173

Müellif: Ebû Muhammed Abdullâh b. Abdillâh et-Tercemân el-Mayurkî (ö. 832/1429)

istinsah tarihi: 1803

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: SevgiDer 9

Kapak Tipi: Karton

Özet: Kitabın başında bir fihristi vardır. İs ve lal mürekkebiyle yazılan eserde tüm sayfalar çerçevelidir. Kitap, Arapça aslından Osmanlı Türkçesine tercüme edilmiştir. İslâm-Hıristiyan polemik tarihinde Hıristiyan din adamı iken Müslüman olup Hıristiyanlığa reddiye yazarların ayrı bir yeri vardır; zira bu müellifler eski birikimleri nedeniyle hıristiyan kaynaklarını daha iyi bildiklerinden eserleri sırf İslâmî kaynaklardan hareketle reddiye yazarlara göre daha gerçekçidir. Bir Katolik papazı iken İslâm'ı benimseyen Abdullah et-Tercümân'ın (Anselmo Turmeda) 823'te (1420) yazdığı Tuhfetü'l-Erîb de böyle bir çalışmadır ve reddiye tarihinde önemli bir yeri vardır. Eser üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm müellifin biyografisini içerir; yazar Tunus'a gelişini ve burada nasıl Müslüman olduğunu anlatır. İkinci bölümde Tunus Emîri Ebü'l-Abbas Ahmed el-Müstansır ve Ebû Fâris Abdülazîz el-Mütevekkil'in faaliyetlerinden ve o dönemin olaylarından söz edilir. Üçüncü bölüm ise Hıristiyanlığa reddiyedir. (DİA, Tuhfetü'l-Erîb Md.) 1402'de Majorca kral nâibi Roger de Montcada, Abdullah et-Tercümân'a ülkesine dönebilmesi için dinî makamlara karşı korunacağını bildiren bir belge gönderdi, fakat bir sonuç alamadı. Sicilya kralının danışmanı eski arkadaşı papaz Francis, Abdullah et-Tercümân'ı Hıristiyanlığa çevirmek için Tunus'a geldi, fakat o da bir netice elde edemedi. Papa XIII. Bénoit tarafından tövbe edip eski dinine dönmesi halinde kendisinin affedileceğine dair 1414'te çıkarılan karar da sonuçsuz kaldı. Abdullah et-Tercümân 1420'de Tuhfetü'l-erîb adlı kitabını yazdı. Bir yıl sonra Aragon Kralı Alphonse le Magnanime, hem mahkûmların serbest bırakılmasında gösterdiği çabalar sebebiyle Tunus hükümdarının oğluna hem de konuyla ilgili yardımları için Abdullah et-Türkî'ye teşekkür etti; ayrıca Abdullah'a kendi ülkesinde serbestçe dolaşması için 23 Eylül 1423

tarihinde bir belge gönderdi, ancak Abdullah bunu da kabul etmedi. Abdullah et-Tercümân Tunus'ta vefat etti. Kabri Sûkusserrâcîn'in dışında Bâbüminâre semtindedir. Müslüman olduktan sonra da kendi ana dili olan Katalanca eserler yazmaya devam eden Abdullah'ın bu eserlerinde biyografisiyle ilgili bazı bilgiler mevcuttur. (DİA; Tercüman, Abdullah md.) Eseri Mehmed b. Şa'ban Türkçeye çevirmiştir.

- **Bidâyetü'l-mübtedî**

Açıklayıcı Başlık: Hanefî fıkhi üzerine el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1733

Sayfa Sayısı: 200

Müellif: Burhâneddîn el-Mergînânî (ö. 593/1197)

müstensih: Bayram Ali

istinsah tarihi: 1733

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K12

Özet: Miladi 1733 (Hicri: 1146) tarihli eser Hanefî fıkhi'nin tanınmış ve muteber metinlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Eserin baş tarafında eksikler bulunmaktadır.

- **Besmele Üzerine Sözler**

Açıklayıcı Başlık: Bismillah'ın Fazileti ve Tahlili Üzerine. Ahmed bin Abdul Moneim bin Youssef bin Siam Al-Damanhourî, 1101 Hicri / 1689 Miladi yılında Damanhur şehrinde doğmuş olup, bu şehre atfen Al-Damanhourî ismini almıştır.

Kategori:
Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1854

Sayfa Sayısı: 16

Müellif: Alsayid Muhammad Al-Damanhourî

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

Özet: Bu, 28 x 20 cm boyutlarında, elle yazılmış bir kitaptır. Metin siyah mürekkeple yazılmıştır. Kitap, Bismillah'ın fazileti ve onun tefsiri hakkında tartışmaktadır. Ahmed bin Abdul Moneim bin Youssef bin Siam Al-Damanhourî, 1101 H (1689 M) yılında Damanhur şehrinde doğmuş ve bu şehirden aldığı "Al-Damanhourî" lakabını taşımaktadır. Köydeki hatiplerden ders almış, Kur'an'ı ezberlemiş ve okuma yazma bilgisi edinmiştir. Sonra Kahire'ye gitmiş ve genç yaşta El-Ezher'e katılmıştır. Burada, Şeyh Abdel-Wahhab Al-Shanwani, Şeyh Abdel-Raouf Al-Bashbishi, Şeyh Abdel-Jawad Al-Marhoumi, Şeyh Abdel-Daim Al-Ajhourî gibi birçok önemli alimden dini ve dil bilimleri eğitimi almıştır. Dört mezhep üzere fıkıh öğrenmiş ve "Madhhabi" unvanını almış, bu konuda onaylanmıştır. Ayrıca, tefsir, hadis, miras, fıkıh, dini bilimler, mantık, dilbilgisi, belagat, tasavvuf, felsefe, astronomi, geometri ve tıp gibi birçok alanda eğitim almıştır. Basmala terimi, İslam'ın en önemli ifadelerinden biri olan "Allah'ın adıyla, O'na sonsuz merhamet ve rahmetle" (Arapça: **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**, bi-smi llâhi r-rahmâni r-rahîmi) ifadesinin adıdır. Bu, İslam'da en önemli ifadelerden biri olup, Müslümanlar tarafından genellikle "hayır işlerine" başlarken (örneğin günlük namazda) ve çoğu günlük eyleme başlarken kullanılır.

- **El yazması eserin başlığı belirlenemedi (Kodu: M4)**

Açıklayıcı Başlık: Eser ahiret hayatı, ahlaki ve dini konular üzerinedir.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dinî Metinler, Ahlak

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 79

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M4

Özet: El yazması eserin başı ve sonu eksik olduğu için kitabın adı, müellifi ve tarihi gibi bilgilere erişilememiştir. Eserde Kur'ân-ı Kerîm'den bazı ayetler iktibas edilerek metin içerisinde edebi bir şekilde verilmiş ve bu şekilde pek çok dini konu işlenmiştir. Eser ahiret hayatı, ahlaki ve dini konular üzerinedir.

• **Delailü'l-Hayrat**

Açıklayıcı Başlık: Hz. Muhammed'e (SAV) dua etmek maksadıyla okunan meşhur salavatların bir araya getirildiği kitap

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

El Yazması Tarihi: 1465

Sayfa Sayısı: 184

Müellif: Muhammed b. Süleyman el-Cezuli (ö. 870-1465)

müstensih: Anonim

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği 13

Kapak Tipi: Karton

Özet: Kitabın başında serlevha sayfalarının tezhibi ile 33. Ve 34. Sayfada yer alan Mekke-i Mükerreme ve Ravza-i Mutahhara minyatürleri, eserin genelinde görülen yazı kalitesi, eserin tüm sayfalarından gördüğümüz altın cevherler ve bölümleri birbirinden ayırmak için kullanılan altın tezhipler, bu eseri meydana getiren ve getirilmesi için kaynak sağlayan kişilerin Peygamber sevgisine delalet etmektedir. Eser için hemen hemen hiçbir masraftan kaçınılmamıştır. Ayrıca eserin cildi de Osmanlı klasik cilt sanatının dönemindeki güzel örneklerinden biri olarak görülmektedir. Eserin boyunca görülen yazı farklılarından dolayı, yazmanın yazımında birden fazla hattatın kullanıldığı görülmektedir. Şeyh Cezuli'nin kaleme aldığı Delâilü'l-Hayrat'ı sadece Cezûliyye veya Şâzeliyye mensupları değil diğer tarikat mensupları, hatta bir tarikata bağlı olmayan müslümanlar dahi faziletine inanarak düzenli bir biçimde okumuşlardır. Önsözünde, salavatı belli zamanlarda düzenli bir şekilde okuyanların çok sevap kazanacakları, Hz. Peygamber'in şefaatine nâil olacakları, günahlarının affedileceği, kötü huyları terkedip iyi huylar edinecekleri, maddî ihtiyaçlarının karşılanacağı ve dünya işlerinin düzeleceği belirtilmiştir. Bu salavatı düzenlemiş olması sebebiyle Cezûli'nin kabrinin misk gibi koktuğuna inanılır. Delâ'il'in yazılış sebebini anlatan bir menkıbeye göre keramet sahibi bir kız çocuğu, Cezûli'ye bu mertebeye Hz. Peygamber'e salavat okuyarak ulaştığını söylemiş, ancak onun ısrarına rağmen bu salavatın metnini kendisine söylemeyip belli salavatların içinde bulunduğunu ifade etmiş, bunun üzerine Cezûli bütün meşhur salavatları derleyip kıza göstermiş, kız da söz konusu salavatın bu derlemede birkaç defa geçtiğini bildirmiştir. Delâil her gün, gün aşırı, dört günde veya haftada bir defa olmak üzere beş tertip üzere okunur. Okumaya pazartesi günü başlanır; hangi gün nerelerin okunacağı sayfa kenarına not edilmiştir. Delâil'i okumaya başlamadan önce niyet ve istiğfar etmek, esmâ-i hüsnâ okumak, başlama ve bitirme duası yapmak âdâbdandır. (DİA; Delailü'l-Hayrat md.)

- **Tasavvuf-Kelam**

Açıklayıcı Başlık: Tasavvuf ve Kelam konulu Arapça/Osmanlıca el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Müntehab

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1842

Sayfa Sayısı: 266

Müellif: Hüseyin Hamdi Denizlili

istinsah yeri: İstanbul

istinsah tarihi: 1842

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 29

Kapak: Deri

Özet: Müntehab* konulu Arapça/Osmanlıca el yazması eser çeşitli konularda yapılan alıntılardan ve tutulan notlardan oluşan bir defter gibi görünmektedir. Eserin baş kısmı eksiktir. Eserde Abdülğani Nablusunin Fethu'r-Rabbani eserinden; İbn Arabi, Molla cami Şerhu Kasideti'l-Hamriyye ve Nefahatü'l-üns adlı eserden alıntılar mevcuttur. * Müntehab/Müntehabat: Manzum ve mensur eser veya eserlerle süreli yayınlardan seçilmiş metinlerin yer aldığı derlemelerin genel adı; antoloji.

- **Yazıt**

Açıklayıcı Başlık: Al-Khader Camii'nin Kuruluş Yazıtı

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Al-Khader Camii'nin Ana Kapısında

El Yazması Tarihi: 1893

istinsah yeri: Nablus

istinsah tarihi: 1893

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi

Özet: Bu, Nablus'un Eski Şehri'ndeki Al-Khader Camii'nin kurulum kitabesidir. Eski Şehir'in batısında, Al-Nasr Caddesi'nin başında yer almaktadır. Camiye girişteki kapının üst kısmına yazılmıştır: "Bu camii, Amin Ashour tarafından kendi masraflarıyla inşa edilmiştir. O dönemde, 1307 Hicri, 1890 Miladi yılına denk gelen tarihte, 27.000 para harcamıştır." Caminin içinde güzel bir mihrap ve silindirik mermer sütunlar bulunmaktadır. İçeride eski bir sarkaçlı ahşap saat de yer almaktadır. Minaresi sekizgen olup, 1311 Hicri/1893 Miladi yılında inşa edilmiştir. Kitabe: "Allah, Ashura'ya, Al-Khader Camii için yaptığı gayretlerden dolayı ödülleri versin. Allah, onun gayesi oldu ve Al-Badawi'de bina tamamlandı. Takva ile inşa edilen bir tarihçi tarafından yapıldı. 1307 yılında camiye tebrikler"

• **(1) Şerhu Hatimetu kavaidi'l-usûl ve'l-furu & (2) El-Kasidetü't-Tantaraniyye**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh ve Arap Edebiyatı konulu iki kitaptan oluşan Arapça 1 yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1655

Sayfa Sayısı: 66

Müellif: (1) Süleyman Kırkağacı & (2) Ebû Nasr Muînüddîn Ahmed b. Abdirezzâk et-Tantarânî

müstensih: Ahmed b. Hacı İbrahim Efendi (ikinci kitap)

istinsah tarihi: 1655

Veri Kaynağı: Doç. Dr Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 34

Özet: 1.Kitap (Şerhu Hatimetu kavaidi'l-usûl ve'l-furu): Fıkıh içerikli Arapça el yazmasının müellifi Süleyman Kırkağacı olarak kayıtlıdır. El yazması eser, Hadimi'nin Mecamiu'l-Hakaik «زافعة مهمة أكثريّة أو كلفة وواعد في: خاتمة» adlı eserinin kavaidi külliye ile ilgili son kısmına yapılmış bir şerhi içermektedir. Taş baskısı bulunmaktadır. 2.Kitap (el-Kasidetü't-Tantaraniyye): Eser Arap Edebiyatı konulu bir el yazmasıdır. Eserin sayfalarının çoğu nemden ötürü okunamaz hale gelmiştir. Ferağ kaydının* yanında "Hamza el-Mansuri" mührü bulunmaktadır. Eserin müstensihî Ahmed b. Hacı İbrahim Efendi, istinsah tarihi Ekim 1655 (Hicri: 1066) olarak kayıtlıdır. * Ferâğ kelimesi, müstensihler tarafından yazma eserlerin genellikle sonuna konulan ve metnin istinsahının bittiğini belirten kayıt için kullanılır.

- **Ehl-i Sünnet Akaidi**

Açıklayıcı Başlık: Ehl-i Sünnet akaidini, İmam Ebu Hanife'nin görüşlerini ve Ehl-i Sünnet ulemasına sorulan soruları cevaplayan bir eser.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1750

Sayfa Sayısı: 18

Müellif: Anonim

istinsah tarihi: 1750

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Eğitim Kariyer ve Planlama Derneği 21

Kapak Tipi: Karton

Özet: Ehl-i Sünnet akaidini, İmam Ebu Hanife'nin görüşlerini ve Ehl-i Sünnet ulemasına sorulan soruları cevaplayan bir eserdir. Eserde Ehl-i Sünnetin inanç esasları ve Ehl-i Sünnet muarızlarının sordukları sorulara verilen cevaplar bulunmaktadır. İs ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metinde yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Eserin serlevha sayfaları altın cetvellerle tezhiplenmiştir. Ehl-i Sünnet akaidini tanıtmak ve savunmak amacıyla yazılan eserde pek çok soruya verilen cevaplar bulunmaktadır. Örnek olarak, "Kişi öldükten sonra imanına ne olur, ruhuyla mı gider, bedeniyle mi kalır" sorusuna, "Kişi ölünce imanı ruhuyla gider ama bedeninden de bağımsız değildir. Ölen kişinin cesedi ile ruhu arasında nurdan bir direk vardır..." gibi cevaplar verilmiştir. Bu esere dair kayda başka bir kaynakta herhangi bir kayda rastlayamadık. Kemalpaşazade'nin "Mukaddimetu Fıkhı'l-Hanefi" adlı eserinin başlangıcıyla benzerlik gösteren bu anonim yazma tek nüsha bir eser de olabilir.

- **El-Havaşi'l-Müfehhome fi şerhi'l-Mukaddime**

Açıklayıcı Başlık: Kuran ilimleri

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Kuran İlimleri

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1423

Sayfa Sayısı: 56

Müellif: İbnü'l-Cezeri, Ebu Bekir Ahmed b. Muhammed, Ebu Bekir, (Ölümü: hicri: 827; Miladi:1423)

istinsah tarihi: 1423

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 33

Özet: Kur'an ilimlerini konu alan Arapça eserin zahriyede* fevaidler** bulunmaktadır. Eserin derkenarlarında hamişler*** mevcuttur. Eserin tarihi müellifin ölüm tarihine göre tahminen belirlenmiştir.

* Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh.

** Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

*** Hamiş: (1) Mektup yazılıp bittikten sonra altına konulan kısa not, (2) Bir kitabın kenarlarına yazılan açıklama veya ekleme notu.

- **Üstüvani Risalesi**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1743

Sayfa Sayısı: 100

Müellif: Üstüvani Mehmed Efendi

istinsah tarihi: 1743

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 110

Özet: Fıkıh bilgilerini içeren 1743 (Hicri 1156) tarihi Osmanlıca bir el yazmasıdır.

- **Tasavvuf Mecmuası: (1) Manzume-i Tesbit li-Şeyh Abdurrahman es-Suyuti & (2) Nebze min Şerhi Fütûhi'l-Gayb li-Mevlâ Şemsüddin Muhammed b. Hamza Molla Fenari & (3) Cedvelu Meratib-i Süluk li-Muhammed b. Abdullah el-Ensari el-Herevi & (4) Cedvelu Erbaîn fi Kitabi Cevahiri'l-Kur'ân li-İmam Hâmid el-Gazali**

Açıklayıcı Başlık: Suyuti, Molla Fenari, Heratlı Muhammed Ensari ve İmam Gazali'ye ait iki adet risaleden ve iki adet cetvelden oluşan Tasavvuf ilmine dair mecmua.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf

El Yazması Tarihi: 1750

Sayfa Sayısı: 28

Müellif: Suyuti, Molla Fenari, Heratlı Muhammed Ensari ve İmam Gazali

istinsah tarihi: 1750

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: EKAPDER

Koleksiyon No: EKAPDER 17

Özet: Tasavvuf Mecmuası: (1) Manzume-i Tesbit li-Şeyh Abdurrahman es-Suyuti (2-11 sf) & (2) Nebze min Şerhi Fütûhi'l-Gayb li-Mevlâ Şemsüddin Muhammed b. Hamza Molla Fenari (12-27 sf) & (3) Cedvelu Meratib-i Süluk li-Muhammed b. Abdullah el-Ensari el-Herevi (27. sf) & (4) Cedvelu Erbaîn fi Kitabi Cevahiri'l-Kur'ân li-İmam Hâmid el-Gazali (28. sf). Suyuti, Molla Fenari, Heratlı Muhammed Ensari ve İmam Gazali'ye ait iki adet risaleden ve iki adet cetvelden oluşan Tasavvuf ilmine dair mecmua. İs ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metinde yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Tasavvuf konulu bu eserde önde gelen dört İslam aliminin seyri süluk yoluyla Allah'a ulaşmayı nasıl ele aldıkları, aşamalarıyla ve prensipleriyle ele alınmıştır. Molla Fenari'ye atfedilen esere dair kayda başka bir kaynakta rastlayamadık. Eğer eserin veya yazarının isminde bir sehv yoksa elimizdeki yazma bu yönüyle de tek nüsha bir eser olabilir.

- **(1) Evradı şerifi Nakşibendiyye, (3) Faslu'n fi beyâni idu'l-fitr, (4) Hadis, (5) Risale fi Şürbi'd-Duhan, (6) Tefsir**

Açıklayıcı Başlık: Tasavvuf ve mecmua içerikli Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf, Mecmua

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1758

Sayfa Sayısı: 320

Müellif: El-Cezeri & Mevlana Muhyiddin (Beşinci kitap)

istinsah tarihi: 1758

Veri Kaynağı:

Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon:Numanzade

Koleksiyon No: 28

Özet: Birinci kitap: Mecmua Çeşitli konulardan oluşan bir derleme gibi yazılmıştır. İlk risalenin son kısmında eksikler bulunmaktadır. Kenarında çeşitli konularda yazılmış notlar mevcuttur. Örneğin ilk sayfada derkenarda; "*Benim canım kardaşım, saati bilmek dilersen gün doğarken...*" şeklinde yazılar mevcuttur. Eserin ilk kitap bölümünde bazı dileklerle gerçekleşmesi için ne yapmalı, şeklinde tavsiyeler bulunmaktadır. İkinci kitap: Başlığı belirlenemeyen ikinci kitabın içeriğinde Bazı ayetlerin tefsiri bulunmaktadır. Kitabın başında ve sonunda eksik sayfalar vardır. İkinci sayfanın sonunda mişkatül-kulub'dan naklen bir metin bulunmaktadır. Üçüncü ve dördüncü kitaplar: Bu kitaplarda çeşitli konularda notlar mevcuttur. Beşinci kitap: müellif bilgisi olarak El-Cezeri & Mevlana Muhyiddin bilgileri kayıtlı olan kitap Arapça mecmua tarzı bir bölümdür. Bu bölüm çeşitli konularda açıklamaları içermektedir. Son kitapta Tevbe, Hud, İsrâ, Yunus ve Yusuf surelerinin tefsiri ile ilgili bilgiler mevcuttur. Son bölümün istinsah tarihi hicri 1171 (Miladi: 1758) olarak kayıtlıdır.

- **Dualar**

Açıklayıcı Başlık: Şerh-i Dua'yı Kadeh, Şerhu Dua'yı Müstecab, Kefaret Duası vb. çeşitli dualar

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Dua

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 240

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Ekapder 3

Kapak Tipi: Deri kapak

Özet: Halk arasında çok okunan Şerh-i Dua'yı Kadeh, Şerhu Dua'yı Müstecab ve Keffaret Duası gibi çeşitli duaları içermektedir. Tarih ve müstensih bilgisi yer almamaktadır. Derkenar notları bulunmaktadır. Farklı yazı stilleri ve mürekkepler kullanılmıştır.

- **CÖNK**

Açıklayıcı Başlık: Dinî bilgiler ihtiva eden, çeşitli hutbe ve vaaz metinleri barındıran dini ağırlıklı defter

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 119

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: EKAPDER

Kapak Tipi: Deri

Özet: Cönk, dinî bilgiler ihtiva eden, çeşitli hutbe ve vaaz metinleri barındıran dini ağırlıklı (alttan yukarıya) uzunlamasına açılan defter.

- **Fetva mecmuası**

Açıklayıcı Başlık:

Arapça-Osmanlıca Fıkıh konulu el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1632

Sayfa Sayısı: 436

müstensih: Ali b. Muhammed

istinsah tarihi: 1632

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 99

Kapak Tipi: Deri

Özet: Arapça-Osmanlıca Fıkıh konulu el yazması eserin baş kısmı eksiktir. Eserde metinden sonra birkaç sayfa çoğunluğu Ebu Suud Efendi'ye ait olan fetva örnekleri bulunmaktadır. Son sayfalarda oğlu Nurettin (1038) ve Muhammed'in (1043) doğum tarihlerinin not düşüldüğü tespit edilmiştir.

- **Hâşiye alâ Şerhi Akâ'idi'n-Neseft**

Açıklayıcı Başlık:

Kelam içerikli Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Kelam

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1470

Sayfa Sayısı: 182

Müellif: Hayâlî, Şemseddin Ahmed b. Mûsâ el-İznîkî, (Ö. 875/1470)

istinsah tarihi: 1470

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 112

Özet: Kelam içerikli Arapça el yazmasının başında, ara sayfalarda ve sonunda çeşitli konularda birkaç sayfalık fevaidler* bulunmaktadır. Derkenarda satır aralarında ve şukkalarda** çokça açıklama bulunmaktadır. El yazması tarihi müellifin ölüm tarihine göre tahminen yazılmıştır. *Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler. **Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.

- **Meshkatü'l-Misbah**

Açıklayıcı Başlık: Meshkatü'l-Misbah'da Akşam ve Sabah Dualarının Açıklaması Kitabı

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Fıkıh, Siyer

Bulunduğu Yer:

An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1733

Sayfa Sayısı: 46

Müellif: Muhammad Abi Al-Ghawth Al-Army Al-Qadri

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu el yazması, sabah ve akşam okunacak dini dualar ve ayetlerden oluşan bir derlemedir. Gün boyunca ve gece boyunca koruma, bereket ve huzur dilemek için okunması gereken uygun dualara dair rehberlik sunmaktadır. Metin, bu duaların manevi önemini vurgular ve İslami geleneğe derinlemesine dayanan bir uygulamadır. El yazması, 1733 M. yılına tarihlenmektedir, bu da onu dini edebiyatın korunmuş tarihi bir eseri olarak önemli kılmaktadır.

- **Kitab-ı İlmihal**

Açıklayıcı Başlık:

Anonim bir Akaid ve İlmihal Kitabı

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Akaid, İlmihal

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1860

Sayfa Sayısı: 35

Müellif: Anonim

istinsah tarihi: 1860

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SevgiDer 2

Kapak Tipi: Deri

Özet: Zahriye sayfasında fevaid bilgileri bulunan kitap, Anadolu işi denilen bir serlevha tezhibi ile başlamaktadır. Bu tezhipte geometrik ve floral desenler kullanılmıştır. İlk iki sayfanın cetvelleri çekilmiştir. Farklı renkte mürekkepler kullanılmıştır. Metin içerisinde sık sık kırmızı mürekkeple altı çizili kelimelere denk gelmekteyiz. Lal mürekkebiyle çizilen bu çizgiler, metni süslemek ve okuyucunun ilgisini diri tutmak amacıyla çekilmiştir. Eserin içerisinde Maturidi akaidi ve Hanefi mezhebine dair temel bilgiler, ezberlenecek şekilde özetlenerek verilmiştir. Medrese mollaları, eğitimleri boyunca bu tür eserleri sadece okumanın yanı sıra ezberlerlerdi.

- **Öğrenci Rehberi**

Açıklayıcı Başlık: Bu özet, Hanbeli mezhebinin geç dönemlerinde en önemli ve en meşhur fıkıh metinlerinden biri olarak kabul edilir, çünkü mezhepteki önemli meseleleri içerir, ancak nadir olanları içermez ve birçok anlamına rağmen kısalığı nedeniyle tercih edilir. Ayrıca, derleyicisinin söylediğine göre, tamamen İmam Ahmed'in (ra) mezhebine dayandırılmıştır. Derleyicisi, bu eseri Hanbeli mezhebine ait bir kitaba dayandırarak oluşturmuş ve onlar arasında bir fetvaya dayandırılmıştır. Sonuçta, ikna edici bir şekilde derlenmiş ve gözden geçirilmiş eklemelerle oluşturulmuş nihai bir amaçtır. "Bu başlık – küçük boyutuna rağmen – dört Hanbeli imamının bilgisiyle derlenmiştir ve bunlar şunlardır: Al-Muwaffaq İbn Qawamah, el-Muqni'nin müellifi, Alaa Al-Din Al-Maradawi, el-Tanqih'in müellifi, İbn Al-Najjar, el-Muntaha'nın müellifi ve Mar'i bin Yusuf, el-Dalil'in müellifi.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Dini İlimler

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 161

Müellif: Meri ibn Yusuf ibn Abu Bakr Al-Karmi

müstensih: Meri ibn Yusuf ibn Abu Bakr Al-Karmi

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 22 x 14 cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu, el yazması bir kitap olup kahverengi kağıda yazılmıştır. Yazı biraz düzensizdir ve boyutları 22 cm x 14 cm'dir. İyi durumdadır, ancak yazıldığı tarih bilinmemektedir. Kitap, Hanbali fıkıhına odaklanmaktadır ve içeriği oldukça etkileyicidir. Yazar, açıklamalarını, İmam Ahmad'ın metodolojisindeki en yaygın görüşe ve fetva vermek için esas alınan temele dayanarak yapmıştır. Yazar, içeriği düzenleme ve hükümlerin açıklığa kavuşturulması konusunda büyük bir özen göstermiştir.

- **(1) Tuhfe-i Şahidi, (2) Feraiz Şerhi**

Açıklayıcı Başlık: Edebiyat ve fıkıh konulu Osmanlıca ve Farsça yazma eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Osmanlıca, Farsça

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Farsça

Konular: Fıkıh, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1738

Sayfa Sayısı: 168

Müellif: Şahidi (Birinci kitap)

müstensih: Muhammed b. Abdullah (İkinci kitap)

istinsah tarihi: 1738

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 108

Özet: Birinci kitap (Tuhfe-i Şahidi): Edebiyat konulu Farsça ve Osmanlıca el yazması eserdir. Risalenin arasında ve sonunda "bab" ifadesi ile başlayan bazı şeyler için yapılacak cifir* gibi bazı açıklamalar, dualar ile Hızır İlyas'ın duası bulunmaktadır. İkinci (Feraiz Şerhi) kitap Osmanlıca fıkıh konulu eserdir. Eserin istinsah tarihi 1738 olarak kaydedilmiştir.

* Cifir: Terim olarak değişik metotlarla gelecekte haber verdiği iddia edilen ilmi veya bu ilmi kapsayan eserleri ifade eder

• **(1) Şerhu'l-Akaid & (2) Hâşiye alâ Şerhi'l-Akâidi'n-Nesefiyye**

Açıklayıcı Başlık: Akaid ve Kelam içerikli iki kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid, Kelam

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1142

Sayfa Sayısı: 264

Müellif: (1) en-Nesefi, Necmüddin Ömer b. Muhammed b. Ahmed el-Hanefi, Ebu Hafs (ö. 537/1142) & (2) Hayâlî, Şemseddin Ahmed b. Mûsâ el-İznîkî (ö. 875/1470)

istinsah tarihi: 1470

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 64-a/b

Özet: Akaid ve Kelam içerikli iki kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin birinci kitabının başlangıcında "Zelekali Mahmud Efendi kıymeti 2 kuruş" şeklinde temellük kaydı bulunmaktadır. Eserin derkenar ve satır aralarında çok sayıda açıklama mevcuttur. Eserin sonunda birkaç sayfa fevaid* bulunmaktadır. İkinci kitabın derkenarlarında çok sayıda açıklama bulunmaktadır. Eserin sonunda birkaç sayfa fevaid* mevcuttur. Eserin başında ve sonunda eksik sayfalar bulunmaktadır.

* Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

• **Et-Tarikatü'l-Muhammediyye**

Açıklayıcı Başlık: Tasavvuf içerikli Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1573

Sayfa Sayısı: 218

Müellif: El-Birgivi, Muhyiddin Muhammed b. Pir Ali, (ölüm: 981/1573)

müstensih: Abdünnebi b. Musa el-Germiyani

istinsah yeri: Kahire-Mısır

istinsah tarihi: 1643

Veri Kaynağı: Doç. Dr.Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 55

Kapak Tipi: Deri motifli kapak

Özet: Tasavvuf içerikli Arapça el yazması eserin kapağı deri olup çiçek motif işlemlerle süslenmiştir. Vikaye varaklarında fevaid bulunmaktadır. Eserde fihrist ve kısaltmalar tablosu ile sayfa kenarlarında ve satır aralarında şerhler mevcuttur. 73. varakta mühür bulunmaktadır. Ferağ kaydının yanında şu ibareler yer alır: "*Bunu yazdım ki geçen ruz-i kar ben gidem bu kala benden yadigar, bu hattın katibine her kim ki eder dua, ede mahşerde şefa'at mustafa, fatiha.*" İstinsah tarihi ve yeri: 11 Şaban 1053/1643 Mücaviri Cami-i Ezher fi revakıl erfa' fi mahruse-i Kahire/Mısır.

• **Muhtasarü'l-Kuduri**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1037

Sayfa Sayısı: 230

Müellif: Ebü'l-Hüseyn Ahmed b. Muhammed el-Kuduri

istinsah tarihi: 1708

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 68

Kapak Tipi: Deri

Özet: Fıkıh içerikli Arapça el yazması eserin temellük kaydında " İbn Abdülfettah Ahmed er-Reşid" yazmaktadır. Eserinde fihrist bulunmakla birlikte eserin baş kısmı eksiktir. Eserin sonunda fevaid sayfaları bulunmaktadır. Son sayfada "tabirname" adında bir sayfalık harfler ve tabirini içeren bir metin mevcuttur.

- **Biyografi, Davranış ve Özdisiplin**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, Tasavvuf edebiyatında en önemli ve derinlemesine eserlerden biri olarak kabul edilmektedir. Yazar, kitabına tasavvufun önemini ve gerçek bir Müslüman olma yolunda manevi büyümeye rehberlik eden ahlaki rolünü vurgulayarak başlar. Ardından, Tasavvuf ve Şeriat hukuku gibi temel Tasavvufi kavramları tanımladığı giriş kısmına geçer. Kitap, on bölüm ve bir sonuç kısmından oluşmaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Ahlak, Eğitim

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 56

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu kitap, Sufi edebiyatındaki en önemli ve içgörülü eserlerden biri olarak kabul edilir. Yazar, Sufizmin önemini ve gerçek bir Müslümanı şekillendirmede, onları manevi gelişime yönlendirmede oynadığı ahlaki rolü vurgulayarak başlar. Giriş, Sufizm ve Şeriat yasası gibi temel Sufi kavramlarını tanımlar ve kitap, bir sonuçla takip edilen on bölümden oluşur. Yayınlanma tarihi bilinmemektedir.

- **Şerhu'l-Mevakıf (2. Mevkıf)**

Açıklayıcı Başlık: Kelam içerikli Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Kelam

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1413

Sayfa Sayısı: 284

Müellif: Seyyid Şerîf Cürcânî, Ebu'l-Hasen Ali b. Muhammed b. Ali el-Cürcânî el-Hanefî

istinsah tarihi: 1413

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 31

Özet: Arapça dilinde yazılmış Kelam konulu el yazmasının müellifi: Seyyid Şerîf Cürcânî, Ebu'l-Hasen Ali b. Muhammed b. Ali el-Cürcânî el-Hanefî, (ö. 816/1413) olarak kayıtlıdır. Eserin vikaye varağında* "es-seyyid Osman Nuri" mührü bulunmaktadır.

* Vikaye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.

- **Behcetü'l-vesâil bi-şerhi mesâil**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh ve tasavvuf konulu Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 48

Müellif: Seyyid Ahmed b. Zeyn el-Habeşi

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Dr. Betül Saylan

Koleksiyon No: B2

Özet: Fıkıh ve tasavvuf konulu Arapça el yazması.

- **Feraizü's-Siraciye**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1891

Sayfa Sayısı: 146

Müellif: Es-Secavendi, Siracüddin Muhammed b. Muhammed b. Abdürreşid (ö. 700/1300)

müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. Nebi b. Muhammed, Ofi, Kadahorî

istinsah yeri: Ancibranos (Hayrat/Geçitli) köyü, 7 zilhicce Cumartesi kuşluk vakti (Hicri 1309/ Miladi 1891)

istinsah tarihi: 1891

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No:32

Özet: Fıkıh konulu Arapça el yazması eser

- **Haşiye Mir'atü'l-Usul fi Şerhi Mirkati'l-Vusul**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh konulu Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1854

Sayfa Sayısı: 338

Müellif: Mevlana Mehmed İzmirî (ö.1165/1751)

müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. Nebi b. Muhammed

istinsah yeri: Kadahor Köyü

istinsah tarihi: 1854

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 56

Özet: Fıkıh konulu Arapça el yazması eserin Vikaye varağında* fevaid** ve bazı fetvalar bulunmaktadır. İbn Kemalın ayetlerin sayıları ile ilgili şiiri ile Ebu Hanife'nin görüşünü kabul etmemenin yanlışlığına işaret eden ve Şafii ve malike nispet edilen bir şiirin aidiyetini sorgulayıp Numanzade görüşünü belirten içerikler mevcuttur. Hamişte*** bolca açıklama bulunmaktadır.

* Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır. Çoğu zaman birden fazla olur. Vikâye kelimesi, Arapça bir kelime olup "koruma" anlamına gelmektedir. Bu sayfalar, metnin bulunduğu sayfaları, cildten hemen sonra gelmeleri durumunda doğabilecek maddi zararlardan korumak amacıyla boş olarak konulmuştur. Genellikle yazma esere sahiplik eden insanların üzerlerine yazdığı ilginç bilgilerle doludur bu vikâye yaprakları.

** Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

*** Hamiş: (1) Mektup yazılıp bittikten sonra altına konulan kısa not, (2) Bir kitabın kenarlarına yazılan açıklama veya ekleme notu.

• **Delillerin Annesinin Açıklaması**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, İslam inancının bölümleri ve konuları hakkında, "Umm al-Barahin" metninde bahsedilen detayları ele alır; bu metin aynı zamanda "Küçük Doktrin" olarak da bilinir. Bu kitabın İslam tarihi açısından önemi, alimler tarafından kabul edilen önemli ve güvenilir bir referans olmasında yatmaktadır. Ayrıca, genel olarak alimler ve özellikle de mezhep alimleri tarafından büyük ilgi görmüştür. Bazı alimler, bu esere dipnotlar, açıklamalar ve izahlar eklemiştirler; örneğin, al-Senussi'nin öğrencisi olan İmam al-Malali'nin "Sharh Umm al-Barahin" adlı kitabı ve al-Sanusi'nin "Sharh Umm al-Barahin" üzerine yazdığı "Hashiyat al-Dasouki" gibi eserler bunlar arasında yer almaktadır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Akaid

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1736

Sayfa Sayısı: 188

Müellif: Abu Ishaq İbrahim Al-Andalusı

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 28 x 20 cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Miladi 1736 tarihli el yazması eser kahverengi kağıttan yapılmıştır. Durumu iyi durumdadır. Kitap, İslam inancının bölümleri ve konuları hakkında ayrıntılı bir şekilde Umm al-Barahin metninde belirtilen konuları ele alır; bu metin aynı zamanda “Küçük İnanç” olarak da bilinir. Bu kitabın İslam tarihi açısından önemi, alimler tarafından kabul edilmiş önemli ve güvenilir bir başvuru kaynağı olmasında yatmaktadır ve genel olarak alimlerin ilgisini çekmiş, özellikle mezhep alimleri tarafından üzerine dipnotlar, açıklamalar ve yorumlar eklenmiştir. Bunlardan bazıları, al-Senussi'nin öğrencisi İmam al-Malali'nin yazdığı Sharh Umm al-Barahin kitabı ve al-Sanusî'nin Sharh Umm al-Barahin üzerindeki Hashiyat al-Dasouki kitabı gibi eserlerdir.

- **Münyetü'l-musalli ve ğunyetü'l-mübtedi**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli iki kitaptan oluşan Arapça el yazması.

Kategori:Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı:158

Müellif: Halebi (birinci kitap)

müstensih: Murad b. Hüseyin (ikinci kitap)

istinsah tarihi:1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 47

Özet: Fıkıh içerikli iki kitaptan oluşan Arapça el yazması esrin ilk kitabının başlığı belirlenememiştir. Birinci kitabın müellif bilgisi olarak Halebi, ikinci kitabın müstensih bilgisi olarak Murad b. Hüseyin isimlerinin kaydedildiği tespit edilmiştir. Eserin istinsah tarihi ve yeri ile ilgili bilgilere rastlanamamış olup tahmini 1800 olarak kaydedilmiştir.

- **Şura Günü'nün Fazileti**

Açıklayıcı Başlık: Bu eser, Ramazan ayının faziletlerini ele alarak, kutsal ayla ilişkili birçok nimeti tartışmaktadır. Bu faziletler arasında, Ramazan ayında oruç tutmanın, oruç tutan kişiyi cehennemden arındırması, her gün sabah ve akşam boyunca yetmiş meleğin onların günahlarını affetmesi ve onlar için dua etmesi yer almaktadır. Bu, Allah'ın, Peygamber Muhammed (s.a.v.)'in ümmetine verdiği özel bir ayrıcalıktır ve diğer ümmetlerden farklı kılmaktadır. Yazar ayrıca, Ramazan ayında namaz kılmanın ve Kur'an okumanın ödülleri vurgulamaktadır ve bu dönemde yapılan hayır işlerinin rızkı artıracağını belirtmektedir. Eserin yazılma tarihi 1930'dur.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Fıkıh, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1930

Sayfa Sayısı: 49

Müellif: Anonim (Alshaykh Eali Alajhuri)

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: "Şura Gününün Fazileti" adlı eser, 1930 yılında alim Şeyh Ali Al-Ajhourî tarafından yazılmıştır. Bu eserde, kutsal Ramazan ayının faziletleri ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Bu faziletler arasında, Ramazan ayında oruç tutmanın, oruç tutan kişiyi cehennemden arındırdığı, her gün sabah ve akşam boyunca yetmiş meleğin onların günahlarını affetmesi ve onlar için dua etmesi yer almaktadır. Bu özel ayrıcalık, Allah tarafından Muhammed ümmetine verilen bir lütuftur ve diğer ümmetlerden farklı kılmaktadır. Ayrıca, alim Ramazan ayında namaz kılmanın ve Kur'an okumakla elde edilen mükafatı, bu ayda yapılan hayır işlerinin rızkı artıracaklarını vurgulamaktadır. Eserin yazıldığı tarih 1930'dur.

- **(1) Tuhfetü'l-Müluk & (2) Feraiz & (3) Muhtasar fi'l-Feraiz**

Açıklayıcı Başlık: Fıkıh içerikli 3 bölümden oluşan Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Fıkıh

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1679

Sayfa Sayısı: 114

Müellif: (1) Ebû Abdullah Zeynüddin Muhammed b. Ebû Bekir b. Abdulkâdir er-Râzî & (3) Şihabeddin Ebu Hamid Muhammed b. Ahmed b. Mahmud

müstensih: Süleyman b. Bayram

istinsah tarihi: 1680

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 67

Özet: Fıkıh içerikli 3 bölümden oluşan Arapça el yazmasının birinci ve üçüncü eserin müellifleri; (1) Ebû Abdullah Zeynüddin Muhammed b. Ebû Bekir b. Abdulkâdir er-Râzî & (3) Şihabeddin

Ebu Hamid Muhammed b. Ahmed b. Mahmud olarak kaydedilmiştir. Birinci ve ikinci eserin müstensihleri; Himmet b. Muhammed El-Amasî ve Süleyman b. Bayram olarak kayıtlıdır. Tasnif tarihi ve yeri olarak aşağıdaki bilgiler mevcuttur: Erzurum, Hatuniyye Medresesi, Zilkade, 1090/1679-1091/1680

• **Kitabu't-Teysir fi'l-Kıraati's-Seb'a**

Açıklayıcı Başlık: Kuran-ı Kerim'in 7 Farklı Okuması Üzerine Bir Mecmua Kategori: Kıraat ilmi Yazmalarını içerir. Kuran-ı Kerim'in yedi kıraat üzerine okunmasına dair 7 adet risaleden meydana gelen İlm-i Kıraat Yazmasıdır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

El Yazması Tarihi:1750

Sayfa Sayısı: 88

Müellif: Ebu Amr Osman b. Said b. Osman ed-Dani (ö. 444/1053)

İstinsah tarihi:1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği 8

Kapak Tipi: Karton

Özet: Kuran-ı Kerim'in 7 Farklı Okuması Üzerine Bir Mecmua Kategori: Kıraat ilmi Yazmalarını içerir. Kuran-ı Kerim'in yedi kıraat üzerine okunmasına dair 7 adet risaleden meydana gelen İlm-i Kıraat Yazmasıdır. Kitabın yan kâğıt ve zahriye sayfalarında r. 12 Şubat 1316 tarihli "Yoklama" mühürlü kaydı ile h. 1215 tarihli Seyyid Hafız Yahya el-İsmeti eş-Şazeli adına mühürlü istishab kaydı vardır. Her iki mühür de silinmeye çalışılmıştır. İs ve lal mürekkebi ile yazılan eserdeki ilk risale 8. Sayfada, 2. Risale 23. Sayfada bitmektedir. Eksik bir kıraat risalesinin 31. Sayfada sonlanmasının akabinde Ebu Ömer kıraatinin Ebu Ömer ed-Derda ve Ebu Şuayb es-Susi rivayetlerini içeren risale, tam bir şekilde 48. Sayfada bitmektedir. Bu risaledeki birkaç sayfada silikler göze çarpmaktadır. 60. Sayfada, Ebu Amin eş-Şami kıraatinin Hişam rivayetini ele alan yazma tam bir şekilde son bulmaktadır. 74. Sayfada Hamza b. Habib kıraatinin Halef b. Hişam ve Hallad b. Halid rivayeti eksiksiz bir şekilde son bulmaktadır. 88. Sayfada ise Ali b. Hamza el-Kisai kıraatinin Ebu Ömer ed-Duri ve Ebu'l-Haris Leys b. Halid rivayetleri tam olarak son bulmaktadır. Endülüslü alim ed-Dânî'nin yedi kıraate dair yazdığı en meşhur ve muhtasar eseridir. Çeşitli ülkelerdeki kütüphanelerde pek çok yazma nüshası bulunan eser Otto Pretzl tarafından neşredilmiş (İstanbul 1930), daha sonra muhtelif ofset baskıları yapılmıştır (DİA, Dânî Md.). Yazma, yedi risaleden meydana gelmektedir.

- **El-Munkızu mine'd-Dalal (Sapkınlıktan Kurtarıcı)**

Açıklayıcı Başlık: İmam Gazali'nin görüş ve fikirlerindeki değişimleri anlatan kelâmî ve otobiyografik metin.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Kelam

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi:1850

Sayfa Sayısı: 48

Müellif: İmam Gazali (v. 505/1111)

istinsah tarihi:1850

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: EKAPDER 22

Kapak Tipi: Ciltli

Özet: Eser, İmam Gazali'nin görüş ve fikirlerindeki değişimleri anlatan kelâmî ve otobiyografik bir el yazmasıdır. İnanca dair şüphelere verilen cevapları içeren otobiyografik bir çalışmadır. İs ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metinde yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Kitabın müellifi, kendisini kolofon sayfasında “kulların en zayıfı” olarak nitelendirse de adını yazmamıştır. İslam düşüncesinin zirve isimlerinden olan İmam Gazali'nin, yüzyıllar boyunca tartışmaların odağında olmuş meşhur eseri el-Münkız mine'd-Dalâl, kendi çağındaki fikir ve inanç hareketlerini ele almasının yanı sıra şüphecilığe dair ortaya koyduğu ve o güne kadar benzeri görülmemiş yorumuyla da İslâm düşünce tarihinin en özgün metinlerinden biridir. Kısaca el-Münkız olarak bilinen bu meşhur eser; Gazali'nin, kendi düşünce dünyasındaki büyük değişimi ve gelişimi anlattığı bir tür otobiyografik metindir. Gazali'nin hakikat arayışının bir çeşit günlüğü de olan bu büyük eser, erken dönemlerden itibaren hem İslâm Dünyasında hem de Batı'da büyük bir ilgiyle karşılanmıştır.

- **Şeyh El-Ajhuri'nin Oruç Ayı ile İlgili Kitabının Girişine Yapılan Şerh**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, Ramazan ayındaki orucun İslam'ın farzlarından biri olarak ele alınmasını ve oruçla ilgili hükümler ve koşulların incelenmesini konu alır.

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Fıkıh

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi:1852

Sayfa Sayısı: 78

Müellif: Abdo al-Saqa Ibrahim

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 26 x 18 cm

Veri Kaynağı:

An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu eser, iyi korunmuş bir kağıt kitaptır ve titizlikle elle yazılmıştır, ancak ilk sayfadaki yazı biraz dağınıktır. Kitabın boyutları 26 x 18 cm olup, 1852 yılına tarihlenmektedir ve oldukça iyi bir durumdadır. Kitap, Ramazan ayında oruç tutmanın İslam'ın temel ibadetlerinden biri olduğunu ele almakta ve orucun hükümleri ile şartlarına dair kapsamlı bir inceleme ve analiz sunmaktadır.

• **(1) Şerhü'l-Feraiz, (2) Risâle fî'l-hisâb (3) Feraizü's-Siraciye**

Açıklayıcı Başlık: İslam miras hukuku (feraiz) ve hesap konulu 3 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Matematik, Feraiz

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1707

Sayfa Sayısı: 82

Müellif: (1) Abdulhalim b. Abdullah el-Müskirî el-Hanefî, (ö. 900/1494) & (2) Es-Secavendi, Siracüddin Muhammed b. Muhammed b. Abdürreşid (ö. 700/1300)

müstensih: İbrahim b. Muhammed

istinsah yeri: Erzurum

istinsah tarihi: 1707

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 88

Özet: İslam miras hukuku (feraiz*) ve hesap konulu 3 kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin ilk kitabının sonunda iki mühür bulunmaktadır. İlk kitabın müellifi Abdulhalim b. Abdullah el-Müskirî el-Hanefî, (ö. 900/1494), ikinci kitabın müellifi bilinmemektedir. Üçüncü kitabın müellifi ise Es-Secavendi, Siracüddin Muhammed b. Muhammed b. Abdürreşid (ö. 700/1300) olarak kaydedilmiştir. Eser İbrahim b. Muhammed tarafından 1707 yılında Erzurum Çifteminare'de istinsah edilmiştir.

* Feraiz: İslam miras hukuku (feraiz), kişilerin öldükten sonra geriye bıraktıkları malların (tereke) paylaşılmasını düzenleyen kurallar bütünüdür.

- (1) Kırk Hadis, (2) Kırk Hadis, (3) Seçme Hadisler, (4) Seçme Rivayetler, (5) El-Hadîsü'l-Kudsîyyu, (6) Seçme Rivayetler (7) Fıkıhın Önemi/İlmin Önemi

Açıklayıcı Başlık: Hadis, fıkıh, seçme rivayetler ve tefsir içeren 7 kitaptan oluşan Arapça el yazması

Kategori: Dini El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Hadis, Fıkıh, Tefsir

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 166

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K1

Özet: Hadis, fıkıh, seçme rivayetler ve tefsir içeren 7 kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin başlıkları ve içerik özetleri: Birinci kitap: Kırk Hadis: Kısa bir mukaddimesi vardır. Burada telif sebebi belirtilmiştir. Risalede fakirlerin faziletine dair 40 hadis derlenmiştir. Derkenarda yer yer açıklama notları vardır. İkinci kitap: Kırk Hadis: Besmele, hamdel ve salveleden sonra hemen hadisler verilmiştir. Derkenarda açıklamalar vardır. Üçüncü kitap: Seçme Hadisler: Çeşitli konularla ilgili hadisler, açıklamalar ve bazı dualar vardır. Dördüncü kitap: Seçme Rivayetler: Çeşitli konularla ilgili rivayetler vardır. Tebareke Suresinin Fazileti, Fetva, Fıkıh Konuları: (Salat, Münafıklık (Nifak), Sigara, Dua, Mescide Girerken Selam Vermek, Bazı Hadis ve Ayetler. Adab, İbrahim b. Ethem ve bazı alimlerden nasihatler, Tarikat-ı Nakşibendiyye'nin Âdabları, "Eûzu Besmele Duası" vb. Beşinci kitap: El-Hadîsü'l-Kudsîyyu: Bu risalede 40 kutsi hadis derlenmiştir. Altıncı kitap: Seçme Rivayetler: Muhtelif konularda hadisler, ayetler, çeşitli kaynaklardan nakiller içermektedir. Yedinci kitap: Fıkıhın Önemi/İlmin Önemi: Fıkıhın tarifi, önemi, ilim öğrenmenin önemi gibi çeşitli konular bazı rivayetler derlenmiştir.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

BİLİMSEL EL YAZMALAR

- (1) Hâşiye alâ Şerhi İîâgûcî, (2) Şerhu'l-İîâgûcî, (3) İîaguci

Açıklayıcı Başlık: Mantık içerikli eser 3 bölümden oluşmaktadır.

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1710

Sayfa Sayısı: 200

Müellif: Müellifi: Tâliî, Muhyiddin Muhammed b. Mûsâ et-Tâliî el-Hanefî, & Hûsâmeddin Hasan el-Kâtî & Esîrûddîn Mufaddal b. Ömer el-Ebherî

müstensih: Ahmed b. Süleyman & Ömer b. Süleyman

istinsah tarihi: 1716

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 5

Özet: Mantık konulu Arapça yazma eser 3 kitaptan oluşmaktadır. Eserin baş kısımlarında Hamîşinde açıklamalar bulunmaktadır. Eserde Fevaid* bulunmaktadır. Eserin sonunda kısa bir mantık risalesi bulunmaktadır. Kapak sayfasında cildi yapıştırmak için bir pusula kullanılmıştır. Birinci kitabın müstensihî Ahmed b. Süleyman ve istinsah tarihi 1716 (Hicri: 1128), ikinci kitabın müstensihî Ömer b. Süleyman ve istinsah tarihi 1710 (Hicri: 1122) olarak geçerken üçüncü kitabın müstensihî ve müstensih tarihi hakkında bilgi bulunmamaktadır.

* Hamîş: kağıdının boş noktalarına yazılan ek düşünce.

** Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

- (1) Şerh 'alâ Risâle fî 'ilm-i âdâbi'l-bahsi ve'l-münâzara, (2) Şerhu'l-Âdâbi'l-Hüseyniyye, (3) Hâşiye alâ Hâşiyeti Şerhi Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara, (4) Hâşiyetü'l-Fethiyye fi'l-Adab, (5) Şerh Sadr Risale el-Şemsiyye li'r-Razi, (6) Şerhu Risâle fî Ciheti'l-Vahde li'l-Fenârî

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu Arapça el yazması 6 kitaptan oluşmaktadır

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1698

Sayfa Sayısı: 264

Müellif: (1) Taşköprüzâde Ebü'l-Hayr İsmüddîn Ahmed b. Muslihuddin Mustafa b. Halil), (2) Şah Hüseyin Çelebi el-Amâsî en-Niksârî, (3) Dârendeli Hamza Efendi, (4) Maizade, Ömer b. Ahmed el-Mai el-Çilli el-Amidi, (5) El-Bulgari, Burhaneddin İbrahim b. Kemaleddin b. Hamid, (6) Mollazâde, Muhammed Emin b. Sadreddin eş-Şirvânî el-Hüseyinî

istinsah tarihi: 1699

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 86

Özet: Mantık içerikli Arapça el yazması eser 6 kitaptan oluşmaktadır. İlk kitapta şiirler ve fevaid* bulunmaktadır. İlk beş kitap derkenarlarla zenginleştirilmiştir. Son kitabın sonunda şiirler ve fevaid* bulunmaktadır. Kitapların adları ve müellif bilgileri şu şekildedir: (1) Şerh 'alâ Risâle fî 'ilm-i âdâbi'l-bahsi ve'l-münâzara (müellif: Taşköprüzâde Ebü'l-Hayr İsmüddîn Ahmed b. Muslihuddin Mustafa b. Halil), (2) Şerhu'l-Âdâbi'l-Hüseyiniyye (müellif: Şah Hüseyin Çelebi el-Amâsî en-Niksârî), (3) Hâşiye alâ Hâşiyeti Şerhi Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara (müellif: Dârendeli Hamza Efendi), (4) Hâşiyetü'l-Fethiyye fî'l-Adab (müellif: Maizade, Ömer b. Ahmed el-Mai el-Çilli el-Amidi), (5) Şerh Sadr Risale el-Şemsiyye li'r-Razi (müellif: El-Bulgari, Burhaneddin İbrahim b. Kemaleddin b. Hamid), (6) Şerhu Risâle fî Ciheti'l-Vahde li'l-Fenârî (müellif: Mollazâde, Muhammed Emin b. Sadreddin eş-Şirvânî el-Hüseyinî). Kitapların müstensih bilgileri bulunmazken müstensih tarihleri şu şekilde kaydedilmiştir: İkinci kitap: 1698 (Hicri: 1110); üçüncü kitap: 1111 (Hicri: 1699), dördüncü kitap: 1111 (Hicri: 1699).

* Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

• **Matematik Bilimi Üzerine Al-Sukhawia Metni**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, ünlü matematikçi Abdulkadir bin Ali El-Sakhawi El-Şafii, Allah ona rahmet etsin, tarafından yazılmış, aritmetik üzerine uzmanlaşmış bir çalışmadır. Toplama, çıkarma, çarpma ve bölme dahil olmak üzere aritmetikteki çeşitli temel konuları kapsar.

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Matematik, Bilimsel Çalışmalar

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 16

Müellif: Abdulkader bin Ali al-sakhawi Al-Shafi'i

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 18 x 12 cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

Özet: Bu, 18 cm x 12 cm boyutlarında, 16 sayfadan oluşan el yazması bir kitaptır. Düz kağıda yazılmış ve iyi durumdadır. Kitap, ünlü matematikçi Abdul Qadir bin Ali Al-Sakhawi Al-Shafi'i (Allah ona rahmet eylesin) tarafından yazılmıştır. Kitap, toplama, çıkarma, bölme ve çarpma gibi temel aritmetik konuları ele almaktadır. Kitabın tarihi bilinmemektedir.

• **(1) Risale fî Hakki'r-Riyaziyye & (2) Risale fî İlmi'l-Ferâiz**

Açıklayıcı Başlık: İki bölümden oluşan ilk bölümü matematik ikinci bölümü fıkıh içerikli Osmanlıca el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Fıkıh, Matematik

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1792

Sayfa Sayısı: 24

istinsah tarihi: 1792

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M5

Özet: İki bölümden oluşan ilk bölümü matematik ikinci bölümü fıkıh içerikli Osmanlıca el yazması 1792 tarihlidir. Kitabın ilk bölümü dört işlem, sayı basamakları ve buna benzer matematikle ilgili konular anlatılmaktadır. İkinci bölüm, İslam miras hukukuna dair bazı konuları ele alan bir risaledir.

• **(1) Tafikatü Şâh Hüseyin alâ Hâşiyeti'l-Kâşî alâ Şerhi's-Şirvânî alâ Âdâbi's-Semerkandî & (2) Haşîye ala Şerhi Adabi'l-Bahs ve'l-Münazara & (3) Şerhu Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara & (4) Haşîye ala Haşiyeti's-Seyyid ala Şerhi's-Şemsiyye & (5) Şerhu Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara li-Taşköprîzâde**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu 5 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1593

Sayfa Sayısı: 442

Müellif: (1) Şah Hüseyin Çelebi el-Amâsî en-Niksârî & (2) Ebu'l-Feth Muhammed b. Ebi'n-Nasr es-Sadi & (3) Kemâleddin Mes'ûd b. Hüseyin eş-Şirvânî (Ö. 905/1500) & (4) el-Farisi, İmad b. Muhammed b. Yahya b. Ali & (5) Taşkoprüzâde, Ebu'l-Hayr İsamüddin Ahmed b. Mustafa b. Halil el-Bursevî er-Rûmî (ö. 968/1561)

istinsah tarihi: 1878

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 77

Özet: Mantık konulu 5 kitaptan oluşan Arapça el yazması eserin ilk kitabında derkenar ve satır aralarında çok sayıda not ve "Numanzade 1296/1878" temellük kaydı* bulunmaktadır. İkinci kitabın istinsah tarihi 1692 (H. 1103) olarak kaydedilmiştir. Üçüncü kitabın istinsah tarihi olarak 1593 (H. 1002) kayıtlıdır. Dördüncü kitabın sonu eksik olmakla birlikte derkenarda ve şukkalarda** çok sayıda açıklama mevcuttur. Son kitabın da baş kısmında eksik sayfalar bulunmaktadır. Derkenarda ve şukklarda çok sayıda açıklama mevcuttur. Eserin sonunda yine Taşkoprüzade den aktarılan iki sayfalık bir metin bulunmaktadır. Sonunda Muhammed ibni Hayr ismi zikredilmektedir.

* Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğu işaret eden kayıtlardır.

** Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.

• **(1) Tertibü'l-Ulum, (2) Fevaid**

Açıklayıcı Başlık: İlimler tasnifi ve sözlük içeren Arapça-Osmanlıca iki kitap halinde bir el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Dini İlimler, Lügat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1772

Sayfa Sayısı: 524

Müellif: İbrahim Hakkı b. Osman el-Erzurumi el-Fakiri, (Ölüm tarihi: 1772, Hicri:1186) (Birinci kitap)

müstensih: Mahmud b. Muhammed b. Hasan (İkinci kitap)

istinsah tarihi: 1772

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 76

Özet: Birinci kitap ilimler tasnifini içermektedir. Kitabın dili Osmanlıcadır. Kitabın müellifi İbrahim Hakkı b. Osman el-Erzurumi el-Fakiri (ölüm: 1772) olarak belirlenmiştir. İkinci kitap çok çeşitli konularda tutulmuş notlar, kavramların açıklanması ve alıntılardan oluşmaktadır. Kitabın içeriğinde ansiklopedi tarzında tutulmuş notlar bulunmaktadır. Kitabın başında sözlük tertibinde sıralanmış bir külliyat bulunmaktadır. İkinci kitabın istinsah tarihi 1783 (Hicri: 1198), müstensihisi ise Mahmud b. Muhammed b. Hasan olarak belirlenmiştir. Kitabın dili Arapça ve Osmanlıcadır.

• **Melhame-i Şemsiyye**

Açıklayıcı Başlık: Astroloji konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Astroloji

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1870

Sayfa Sayısı: 316

Müellif: Yazıcı Selahaddin

istinsah tarihi: 1870

Boyutlar: Veri Kaynağı:

Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizade

Koleksiyon No: S2

Özet: Astroloji konulu Osmanlıca el yazması eser. İlm-i nücüm (Astroloji) ile ilgili yazılan en eski Türkçe eser olarak kabul edilmektedir. İlk bölümde tevhid, yaradılış, Hz. Muhammed'e dair hususlar ve benzeri konular işlenir. Asıl kısımda ise her ay on iki baba her babda yirmi beş fasla ayrılıp ilgili zaman diliminde olacaklara dair bilgiler verilir.

• **Haşiye alâ Şerhi's-Şemsiyye**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1413

Sayfa Sayısı: 250

Müellif: Seyyid Şerîf Cürcânî, Ebu'l-Hasen Ali b. Muhammed b. Ali el-Cürcânî el-Hanefî, (Ölümü: 1413, Hicri: 816)

müstensih: Abdullah b. Muhammed b. Müslim el-Akîlî et-Tâlibî

istinsah tarihi: 1413

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 104

Özet: Mantık konulu Arapça el yazmasının zahriyede* temellük kaydı** olarak "*Sahibi Molla Mustafa oğlu Mustafa b. Muhammed Efendi*" olarak geçmektedir. Eserin son sayfasının kenarında temellük kaydı olarak "*Sahibi ve maliki Ali b. Yusuf b. Hüseyin b. Ahmed*" olarak geçmektedir. Metin eksik sayfaları tamamlanan bir nüsha hüviyetindedir. Müellifin ölüm tarihi baz alınarak eserin tarihi 1413 olarak tahminen yazılmıştır.

* Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh

** Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğuna işaret eden kayıtlardır.

- **(1) Risale fi'l-Mantık, 2- Şah Hüseyin**

Açıklayıcı Başlık: İki bölümden oluşan mantık konulu Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1657

Sayfa Sayısı: 138

Müellif: İkinci bölümün müellifi: Şah Hüseyin (Birinci bölüm müellifi belirlenemedi)

müstensih: Hasan b. Muhammed (İkinci bölüm)

istinsah tarihi: 1725

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M3/1-2

Kapak Tipi: Deri

Özet: El yazması eser iki bölümden oluşan mantık konulu Arapça bir eserdir. Eserin ilk bölümünün istinsah tarihi 1725 (H. 1135), ikinci bölüm 1657 (H. 1067) olarak belirlenmiştir.

Eserin ilk kısımlarında eksiklikler bulunmaktadır. Eser mantık ilmi ile ilgili temel konuları açıklamaktadır. İkinci bölümün Ferağ kaydında müstensih'in duaları mevcuttur. Duaların muhatabı Osmanlı Padişahı Sultan İbrahim'in (1640 – 1648) oğlu Sultan (IV.) Mehmet'tir (1648 – 1687).

- **(1) (2) Abdülvehhab ale'l-Velediyye & (3) Şerhu Adabi'l-Hüseyniyye & (4) Şerhu Adabi'l-Bahs ve'l-Münazara & (5) Şerhu Risale fi Adabi'l-Bahs**

Açıklayıcı Başlık: 5 kitaptan oluşan mantık konulu Arapça el yazma eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1873

Sayfa Sayısı: 260

Müellif: (2) El-Amidi, Abdülvehhab b. Hüseyin b. Veliyyüddin & (3) Şah Hüseyin Çelebi el-Amasi en-Niksari & (4) Taşköprüzade İsamüddin Ahmed b. Mustafa & (5) Taşköprüzade İsamüddin Ahmed b. Mustafa & Kemaleddin Mesud eş-Şirvani

müstensih: (2) (3) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan el-Kadahorî eş-şehir bi Numanzade

istinsah tarihi: 1873

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 57

Kapak Tipi: Karton

Özet: 5 bölümden oluşan mantık konulu Arapça el yazma eser: - Birinci kitabın Zahriyede* bazı terkiplerin açıklandığı fevaid** bulunmaktadır. Hakikat-mecaz ile ilgili seçmelerden oluşmaktadır. Risalenin baş kısmı eksiktir. - İkinci kitapta Saçaklızadenin El-Velediyye adlı kitabının şerhi ve derkenarlarda bolca açıklamalar bulunmaktadır. - Üçüncü kitabın derkenarlarında ve aradaki şukkalarda*** müstakil haşiye*** sayılabilecek kadar notlar bulunmaktadır. - Dördüncü kitabın derkenar ve şukkalarda bolca notlar bulunmaktadır. - Beşinci kitabın baş kısmı eksiktir. Eserde Semerkandinin adab risalesinin şerhi ve derkenarda açıklamalar mevcuttur.

* *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh*

** *Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.*

*** *Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.*

**** *Haşiye: söz ve yazıdaki fazlalıklar, bir şeyin kenarı, bir eserin ve yazının bulunduğu sayfanın kenarlarındaki boşluk demektir.*

- **(1) İsağuci şerhi, (2) Şerhu Hidayeti'l-Hikme, (4) Risale fi'l-vücut**

Açıklayıcı Başlık: İslam Felsefesi

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: İslam Felsefesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1584

Sayfa Sayısı: 81

Müellif: (2) (3) Kadi Mir Hüseyin b. Muinüddin el-Hüseyini el-Meybudi, (ö. 904/1498), (4) Murtaza Şerif

istinsah tarihi: 1584

Veri Kaynağı:

Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 50

Özet: İslam felsefesi içeren Arapça el yazması eser 4 kitaptan oluşmaktadır. El yazmasının ilk kitabının başlığı belirlenememiştir. İkinci kitabın istinsah tarihi 1584 olarak tespit edilmiştir. Son kitap Cürcani'nin Tecrit haşiyesinden bir bölüm gibi görünmektedir.

- **Risale fi Eşkâli'l-Mantık**

Açıklayıcı Başlık: Mantık ilmine dair risale

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1534

Sayfa Sayısı: 8

istinsah tarihi: 1536

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SEGDER 24

Kapak Tipi: EBRU CİLTLİ

Özet: Eserde mantık ilminde yer alan dört eşkal anlatılmaktadır. El yazması eserde mantık biliminin genel kuralları açıklanmaktadır. Bu eserin giriş kısmında Vezir-i Azam İbrahim Paşa'ya hediye olarak yazıldığı belirtilmektedir. Başı ve sonu tam olan bu eserin görülen sadrazam pençesinin altında Şehrîzade Mehmed Said Efendi'nin kütüphane kaydı bulunmaktadır. Kitabın Serlevha Sayfasında Eserin "Acem Diyarının Fatihi Akl-ı Selim Sahibi Kurtla Koyunu Beraber Yürüten Müstakim Tabiatlı, İlim Göğünde Güneş, Nimetlerin Hesapların Sorulacağı Gün Allah'ın Cehennem Azabından Koruduğu ve Peygamberle (s.a.v.) Beraber Cennete Koyduğu ulu'l-emr ve Vezir-i Azam İbrahim Paşaya Hediye Olarak Yazıldığı Belirtilmektedir" Pargalı İbrahim Paşa'nın İran'a Sefere Çıkmasından Mütevellit Kitabın Kanuni'nin Damadı Maktul/Makbul İbrahim Paşa'ya Hediye Olarak Yazıldığı Düşünülmektedir. Medhiyede geçen "Acem diyarının fatihi" ibaresinden anlaşıldığı kadarıyla, eserin yazım tarihi Tebriz'in zapt tarihi olan 1534 ile İbrahim Paşa'nın idam yılı olan 1536 yılı arasındadır. Eserin zahriye sayfasındaki kütüphane kaydı ise Şehrîzade Mehmed Said Efendi'ye (v. 1178-1764) aittir. İstanbul Şehremini iken Mehmed Said Efendi, tarih ve biyografi alanında bugün bazılarının sadece adını bilebildiğimiz 15'e yakın eser vücuda getirmiştir.

• **Astronomi Çalışması 1**

Açıklayıcı Başlık: Astronomi konulu Osmanlıca çalışma belgesi

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Astronomi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Hasan Er

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: 153-b

Özet: Trabzon Dernekpazarı Ormancık köyünden Kabro Hoca lakaplı müderris ve astronomi bilgini Hasan Er'in astronomi ile ilgili çalışmalarından Osmanlıca bir örnek.

• **Astronomi Çalışması 2**

Açıklayıcı Başlık: Astronomi ilmi ilgili iki sayfalık risale

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Astronomi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Kabro Hoca

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: 154

Özet: Trabzon Dernekpazarı Ormancık köyünden Kabro Hoca lakaplı müderris ve astronomi bilgini Hasan Er'in astronomi ilmi ile ilgili risale tarzındaki Osmanlıca el yazması çalışması.

- **(1) Aruzü'l-Endülüsü, (2) Tehzibü'l-Mantık ve'l-Kelam, (3) Kaside Şerhi, (4) Hâşiye alâ Şerhi Tehzîbi'l-Mantık ve'l-Kelâm**

Açıklayıcı Başlık: Mantık, Arap dili ve Edebiyat içerikli Arapça/Osmanlıca el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Edebiyat, Arap Dili, Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1847

Sayfa Sayısı: 254

Müellif: (1) Ebü'l-Ceyş el-Ensari el-Endülüsü, Ebu Abdullah Muhammed, (2) Celaleddin Devvani, (3) Küçük hafız Mustafa Efendi, (4) Mir Ebu'l-Feth Muhammed b. Emin es-Sa'îdî el-Erdebîlî

müstensih: (1) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. İbrahim, (2) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan, (4) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed

istinsah tarihi: 1847

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 59

Özet: (1) Aruzü'l-Endülüsü: Birinci kitabın müellifi Ebü'l-Ceyş el-Ensari El-Endülüsü, Ebu Abdullah Muhammed, (ölüm 549/1154), Müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan

b. Mustafa b. İbrahim, İstinsah tarihi: Hicri: 1264, Miladi: 1847). İlk kitapta zahriye* ve vikayede** fevaid*** bulunmaktadır. Eserin sonunda yine çeşitli konularda fevaid mevcuttur. (2) Tehzibü'l-Mantık ve'l-Kelam: İkinci kitabın müellifi Celaleddin Devvani (ö.908/1502), müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan. Eserin ilk sayfalarında derkenarlarda çok fazla sayıda açıklama bulunmaktadır. Eserin sonunda namazlardan sonra okunması gereken bir duanın da olduğu fevaid mevcuttur. (3) Süleyman Rusuhi'nin “Ey ki âlemden haberdârım diyen dünyâ nedir/ Bugünün yarını bilmezsin eger dün yâ nedür” ile başlayan kasidenin şerhi: Üçüncü kitabın müellifi: Küçük hafız Mustafa Efendi (1141/1728). Küçük Hâfiz Mustafa Efendi'nin Sofyalı Süleyman Rüsûhî'nin şiirine yazdığı şerh olan "Şerh-i Kasîde-i Rüsûhî" bulunmaktadır. (4) Hâşiye alâ Şerhi Tehzîbi'l-Mantık ve'l-Kelâm: Dördüncü kitabın müellifi: Mir Ebu'l-Feth Muhammed b. Emin es-Sa'îdî el-Erdebîlî, (976/1568), Müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed. İstinsah tarihi: Hicri: 1265 Miladi: 1848). Eserin özellikle ilk bölümünün derkenarlarında, satır aralarında ve şukkalarda **** çok fazla açıklama bulunmaktadır. * Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh. ** Vikaye: Okunduğunda veya üzerinde taşındığında Allahü teâlânın muhâfazasına (korumasına) kavuşmaya vesîle (sebeb) olan âyet-i kerîmeler. *** Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler. **** Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.

• **(1) Risale fi'l-Mantık, 2- Şah Hüseyin**

Açıklayıcı Başlık: İki bölümden oluşan mantık konulu Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1657

Sayfa Sayısı: 138

Müellif: İkinci bölümün müellifi: Şah Hüseyin (Birinci bölüm müellifi belirlenemedi)

müstensih: Hasan b. Muhammed (İkinci bölüm)

istinsah tarihi: 1657

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M3

Kapak Tipi: Deri

Özet: El yazması eser iki bölümden oluşan mantık konulu Arapça bir eserdir. Eserin ilk bölümünün istinsah tarihi 1725 (H. 1135), ikinci bölüm 1657 (H. 1067) olarak belirlenmiştir. Eserin ilk kısımlarında eksiklikler bulunmaktadır. Eser mantık ilmi ile ilgili temel konuları açıklamaktadır. İkinci bölümün Ferağ kaydında müstensihin duaları mevcuttur. Duaların muhatabı Osmanlı Padişahı Sultan İbrahim'in (1640 – 1648) oğlu Sultan (IV.) Mehmet'tir (1648 – 1687).

- (1) Şerh 'alâ Risâle fî 'ilm-i âdâbi'l-bahsi ve'l-münâzara & (2) Şerhu Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara & (3) Manzum risale & (4) Haşîye ala şerhi'l-Adabi'l-Adudiye li'l-Hanefi

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu 4 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1763

Sayfa Sayısı: 158

Müellif: (1) Taşköprüzâde Ebü'l-Hayr İsâmüddîn Ahmed b. Muslihuddin Mustafa b. Halil & (2) Molla Hanefî, Muhammed Şemseddin et-Tebrîzî el-Karabâğî (Öl. Hicri 900; Miladi 1459) & (4) Mir Ebu'l-Feth Muhammed b. Amin Tacü's-Saidi, Ebi'l-Feth

istinsah tarihi: 1763

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade Ahmed Efendi

Koleksiyon No: 91

Özet: Mantık konulu 4 kitaptan oluşan Arapça el yazmasının ilk kitabının Vikaye varağında* "*bu kitap Numanzade Ahmed Efendinindir gâflet olunmaya 1253/1837*" ibaresi bulunmaktadır. Eserin derkenarlarında çok sayıda not mevcuttur. İkinci kitabın sonunda "temmet el-kitab: 1177/1763" kaydı bulunmaktadır. Üçüncü kitapta iki sayfalık Farsça bir manzum risale mevcuttur. Risalenin sonunda "temmet er-risale el-manzume 1177/1763" kaydı bulunmaktadır. Son kitabın derkenarlarında çok sayıda açıklama notu mevcuttur.

* *Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır. Çoğu zaman birden fazla olur. Vikâye kelimesi, Arapça bir kelime olup "koruma" anlamına gelmektedir. Bu sayfalar, metnin bulunduğu sayfaları, cildten hemen sonra gelmeleri durumunda doğabilecek maddi zararlardan korumak amacıyla boş olarak konulmuştur. Genellikle yazma esere sahiplik eden insanların üzerlerine yazdığı ilginç bilgilerle doludur vikâye yaprakları.*

- **Uterin Asfiksi ve Baş Ağrısı Hakkında Bilimsel Materyal.**

Açıklayıcı Başlık: Uterin Asfiksi ve Baş Ağrısı Hakkında Bilimsel Materyal. Bu hastalık, menstrüel retansiyon (adet kanamasının tutulması) nedeniyle meydana gelir ve semptomları epilepsiye benzer çünkü bu hastalık uterusdan kaynaklanır ve beyni etkiler.

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tıbbi Tezler

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 8

Müellif: Anonim

Boyutlar: 28 x 20 cm

Veri Kaynağı:

An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Uterin Asfiksi ve Baş Ağrısı Hakkında Bilimsel Materyal. Belgenin boyutu 28 x 20 cm'dir. Bu durum, adet kanamasının birikmesinden kaynaklanır ve semptomları epilepsiye benzer. Hastalık, rahimde başlar ve beyni etkiler. Belgenin tarihi bilinmemektedir.

- **(1) Haşiyeye ale't-Tasavvurat; (2) Hâşiyeye alâ Şerhi'l-Îsâgôcî**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu iki kitaptan oluşan Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1413

Sayfa Sayısı: 260

Müellif: (1) el-Cürcani, Ebü'l-Hasan Seyyid Şerif Ali b. Muhammed, Ebü'l-Hasan, (2) Muhyiddin Muhammed b. Muhammed el-Berda'î et-Tebrîzî el-Hanefî

istinsah tarihi: 1521

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 84

Özet: Mantık konulu Arapça iki kitaptan oluşan bir el yazmasıdır. Birinci kitapta başta iki sayfalık bir metin bulunmaktadır. Zahriye *ve vikayede** fevaid*** mevcuttur. Bir fevaidin altında Numanzade kaydı bulunmaktadır. Eserde kerîm, sahî, bahîl ve leîm arasındaki farkı açıklayan bir beyt, şiirler ve hikmetli sözler mevcuttur. Derkenar ve satır aralarında çok fazla açıklama bulunmaktadır. Risalenin son sayfasının kenarında mühür mevcuttur. İkinci kitabın bitiş sayfasında okunaksız mühür bulunmaktadır. Eserin sonunda baştaki iki sayfalık metnin devamı şeklinde iki sayfalık bir metin mevcuttur.

* Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh

** Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.

*** Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.

- (1) Marifetname; (2) Hidayetü'l-amil bi rubi'l-kamil; (4) İlm-i Aruz-kafiye; (5) Risale fi'l-Ameli bi'r-Rub'i'l-Müceyyeb; (7) Mevakı'n-Nücum; (8) Ta'likatu mevadı'ul müşkile min Şerhu'l-Mülahhas fi ilmi'l-hey'e; (9) Hülasatü'l-hisab

Açıklayıcı Başlık: Astronomi, Edebiyat ve Matematik konularını içeren Arapça, Farsça ve Osmanlıca olarak yazılmış 9 kitaptan oluşan el yazması eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca, Farsça

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça, Farsça

Konular: Astronomi, Edebiyat, Matematik

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1702

Sayfa Sayısı: 211

Müellif: (2) Ebu'l-Hasen Ali b. İbrahim, İbn Şatir & (4) Vahîd Tebrizî & (5) Mardini Cemaleddin Abdullah (7) İbn Arabi & (8) El-Bercendi Abdülali b. Muhammed, & (9) El-Cezeri Ramadan b. Ebu Hüreyre

müstensih: (2) İbrahim b. Ali b. İbrahim Mahmud & (5) El-Hacı Ali & (9) Muhammed b. Mustafa

istinsah tarihi: 1709

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 11

Kapak Tipi: Karton

Özet: 9 kitaptan oluşan el yazması eser astronomi, edebiyat ve matematik konularını içeren Arapça, Osmanlıca ve Farsça tek kitaptır. Eserleri tasnif edenler (müstensihler) İbrahim b. Ali b. İbrahim Mahmud, el-Hacı Ali ve Muhammed b. Mustafa'dır. İstinsah tarihleri 1702-1709 arasındadır. Eserde özetle; Ferağ kaydından* sonra iki sayfa ek bilgi bulunmaktadır. Farsça bölüm, yazarın yeğeni için yazdığı edebi metinlerden oluşmaktadır. Eserlerin sonunda iki sayfalık ek bilgiler ve aralarda şukkalar** bulunmaktadır. Matematik içerikli son bölümde derkenar açıklamaları, şekiller ve tablolar mevcuttur.

* *Ferâğ kelimesi, müstensihler tarafından yazma eserlerin genellikle sonuna konulan ve metnin istinsahının bittiğini belirten kayıt için kullanılır.*

** *Şukka: yazma eserlere sonradan eklenen yazılara denir. Küçük ayrı kağıtlara yazılıp, sayfa aralarına yapıştırılmıştır.*

- **Tasdikat**

Açıklayıcı Başlık: Mantık içerikli Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 184

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 69

Kapak Tipi: Deri

Özet: Mantık içerikli Arapça el yazması eserin Zahriye* sayfasında temellük** ve ariyet kaydı*** bulunmaktadır. Sahib-i tasdikad Terzi Mahmudzade Hacı Muhammed Efendi, Çoroşlı Musazade Hacı İsmail Efendiye ariyet verilmiştir. Derkenar çizgilerle birkaç bölüme ayrılmış ve buralarda açıklamalar yazılmıştır. Eserde Numanzadeye ait notlar da mevcuttur.

* *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh*

** *Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğuna işaret eden kayıtlardır.*

*** *Ariyet kaydı: Bağış kaydı*

• **(1) Hülasatü'l-Hisab & (2) er-Risaletü's-Semerkandiyye fi Adabi'l-Bahs**

Açıklayıcı Başlık: Aynı mücellet içinde bir Matematik, bir de Mantık kitabı bulunmaktadır.

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık, Matematik

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1750

Sayfa Sayısı: 116

Müellif: (1) Bahâüddîn Muhammed b. Hüseyin b. Abdissamed el-Âmilî (ö. 1031/1622) & (2) Şemsüddîn Muhammed b. Eşref el-Hüseyinî es-Semerkandî (ö. 702/1303)

istinsah tarihi: 1850

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No: SevgiDer 7

Kapak Tipi: Bez

Özet: Kitap, matematik ve mantık kitaplarından meydana gelen bir mücellettir. Başında bir fihristi vardır. İlk kitabın derkenarları dolu olup ikinci eserin kenarları yeşil mürekkeple çerçevelenmiştir. Her iki eser de is ve lal mürekkebiyle yazılmıştır. 1. Hūlasatū'l-Hisab: Safevi Şahı 1. Abbas tarafından Amili tarafından yazılan eser, yazıldığı asırdaki İslâm matematiğinin hisâbü'l-Hindî, misâha ve cebir alanında ulaştığı seviyenin orta düzeyde bir dökümüdür. Âmilî Arapça kaleme aldığı eserinde geometrik ispat (el-burhân bi'l-hutût) kullanmamış, bunun yerine zikrettiği kurallar için sayısal (analitik) örneklerle çözümlerini vermiştir; ayrıca hesâb-ı hevâiden (hesâb-ı zihnî) bahsetmeyerek sadece hesâb-ı Hindî üzerinde durduğu görülür. Âmilî, Hūlâsatū'l-hisâb'da bazı konulara yer ayrılmadığını ve bunların “büyük kitabımız” şeklinde atıf yaptığı diğer bir eserinde ele alındığını söylemektedir. Kitabın önemli bir özelliği, pedagojik amaçla yazıldığından özlü bir biçimde ve düzgün bir dille kaleme alınmış olmasıdır. Bu özelliği onun anlaşılmasını zorlaştırmışsa da ezberlenmesini kolaylaştırmıştır. (DİA, Hulasatu'l-Hisab md.) 2. er-Risaletü's-Semerkandiyye fî Adabi'l-Bahs: Semerkandî'nin felsefe, fıkıh ve kelâm disiplinlerinin hepsi için geçerli olabilecek şekilde münazara sanatı üzerine telif ettiği ünlü eseridir. Daha önceki müelliflerin cedel, hilâf veya münazara başlığı altında yazdıkları eserler sadece fıkıh yahut kelâm ilmiyle sınırlı kaldığından bu eser tümel bir tartışma yöntemi geliştirmiş olmakla özgün bir niteliğe sahiptir. Esere yazılmış çok sayıda şerh ve hâşiye yazılmıştır. (DİA; SEMERKANDÎ, Muhammed b. Eşref md.) Birinci kitap: 1-48 sayfalar İkinci kitap: 49-116 sayfalar

- **(1) El-Velediyye, (2) Âdâbi'l-Bahs ve'l-Münâzara, (3) Ferâ'idü'l-Fevâ'id li-Tahkîki Me'âni'l-İsti'ârât**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu 3 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1757

Sayfa Sayısı:80

Müellif: (1) Saçaklızade, Muhammed b. Ebu Bekir el-Mar'âşi, (2) Taşköprüzâde, Ebu'l-Hayr İsmüddin Ahmed b. Mustafa b. Halil el-Bursevî er-Rûmî, (3) Ebu'l-Kâsım Muhammed b. Ebû Bekir el-Leysî es-Semerkindî

müstensih: Hasan b. İbrahim Kochisari (Birinci kitap)

istinsah tarihi: 1757

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 95

Özet: Mantık konulu 3 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser. Birinci kitabın istinsah tarihi 1757 olarak kayıtlıdır.

- **Ed-Dürrü'n-Nâcî ala Metni İsâgûcî**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu Arapça el yazması

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1849

Sayfa Sayısı: 191

Müellif: Ömer Feyzi Tokadı (1801-1849)

istinsah tarihi: 1849

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman Gür

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K6

Özet: Eser Esîrüddin el-Ebherî'nin (ö. 1265) "İsagoci" isimli mantık kitabı üzerine Arapça olarak yazılmış bir şerhtir. Bu şerh, Osmanlı medreselerindeki mantık öğretiminde temel alınan önemli eserlerden birisidir. Mantık konulu yazma eserin ilk ve son sayfası eksiktir. Eser adı içerikten tespit edilmiştir.

- **(1) Haşîye ala şerhi'l-Adabi'l-Adudiye li'l-Hanefi & (3) el-Adabü'l-Adudiyye & (5) Şerhu'r-Risaleti'l-Adudiyye fi'l-Vad'**

Açıklayıcı Başlık: Mantık konulu 5 kitaptan oluşan Arapça el yazması eser

Kategori: Bilimsel El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mantık

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1672

Sayfa Sayısı: 200

Müellif: (1) Mir Ebü'l-Feth, Muhammed b. Emin b. Ebu Said es-Saidi Taceddin & (3) el-İci, Ebü'l-Fadl Adudüddin Abdurrahman b. Ahmed, Ebü'l-Fadl & (4) seyyid şerif Cürcani & (5) Hoca Ali Kuşçu es-Semerkandi

müstensih: (1) Veli b. Hasan & (2-4) Molla Ahmed

istinsah yeri: (4) Erzurum, Yakutiye medresesi (1672)

istinsah tarihi: 1776

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 27

Özet: Mantık konulu 5 kitaptan oluşan Arapça el yazması eserdeki birinci kitabın sonunda "Hocaoğlu Ahmed Efendinin yedinden ahz eyledim ..." Şeklinde bir ibare bulunmaktadır. Son kitapta çok sayıda derkenar bulunmaktadır. İlk eserin istinsah tarihi Hicri 1190 (Miladi 1776); ikinci eser Hicri 1083 (Miladi 1672); dördüncü kitap Hicri 1083 (Miladi 1672) olarak kaydedilmiştir.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

EDEBİ EL YAZMALARİ

• **(1) Şerhu Feraidi'l-Fevaid fi'l-İstiare & (2) Feraidi'l-Fevaid fi'l-İstiare**

Açıklayıcı Başlık: Arap Edebiyatı konulu iki kitaptan oluşan el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1870

Sayfa Sayısı: 164

Müellif: (1) İsam el-İsferayini, İsamüddin İbrahim b. Muhammed b. Arabşah (ö.945/1538) & (2) Es-Semerandi, Ebü'l-Kasım Ali b. Ebu Bekir el-Leysi, Ebü'l-Kasım (ö. 888/1483)

müstensih: Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan

istinsah yeri: Trabzon & Rize

istinsah tarihi: 1870

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 58 a/b

Özet: Arap Edebiyatı konulu iki kitaptan oluşan el yazması eserin ilk kitabının ön kapağı içinde feraiz* hesap kayıtları bulunmaktadır. Vikaye varağında ilim çeşitleri ve tozlu balgam illeti için ilaç tarifi içeren fevaid** mevcuttur. Ayrıca eserde bir mühür ve bir dua bulunmaktadır. Mühür bilgisi olarak: Mustafa Sıdkî, 1286/1870 yazmaktadır. Risalenin sonunda da aynı mühür bulunmaktadır. Fevaidler birkaç sayfa devam etmektedir. Derkenarda ve her sayfa arasında müstakil haşiye*** sayılabilecek çokça metinle ilgili açıklamaların yer aldığı eklenmiş sayfalar bulunmaktadır. İkinci kitapta birkaç sayfalık istiare ile ilgili takrirat**** bulunmaktadır.

* *Feraiz: İslam miras hukuku (feraiz), kişilerin öldükten sonra geriye bıraktıkları malların (tereke) paylaşılmasını düzenleyen kurallar bütünüdür.*

** *Fevaid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.*

*** *Haşiye: "söz ve yazıdaki fazlalıklar, bir şeyin kenarı, bir eserin ve yazının bulunduğu sayfanın kenarlarındaki boşluk (marj)" demektir.*

**** *Takrirat: Ağızdan anlatılan şeyler.*

• **Büyük Kurallar Metni**

Açıklayıcı Başlık: Tüm bölümleri kapsayan ve üzerine fıkıh inşa edilen kurallar şunlardır: Beş büyük kural, bunlar şunlardır: 1. İşlerin amaçlarına dayandığı kural. 2. Kesinliğin şüphelye ortadan kalkmayacağı kuralı. 3. Zorlukların kolaylık getirdiği kural. 4. Zararın ortadan kaldırıldığı kural. 5. Adetlerin belirleyici olduğu kural.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1939

Sayfa Sayısı: 32

Müellif: Abdullah Abu Muhammad Jamal al-Din ibn Hisham al-Ansari

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: 1939 yılına tarihlenen bu kitap, 28 el yazması sayfadan oluşmakta olup, tüm fıkıh bölümlerinin temelini oluşturan beş ana kuralı sunmaktadır. Bu önemli kurallar şunlardır: Birinci kural, işler amaçlarına göre değerlendirilir; ikinci kural, kesinlik şüpheyle ortadan kalkmaz; üçüncü kural, zorluk kolaylıkla giderilir; dördüncü kural, zarar ortadan kaldırılır; beşinci kural ise, gelenek belirleyicidir. Bu kurallar, İslam fıkının temel yapı taşlarını oluşturur ve alimlere, hukuk uygulayıcılarına yasayı yorumlama ve uygulamada rehberlik eder.

- **Şerhu Dibaceti'l-Misbah**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili üzerine yazılmış içerisinde şiirlerin bulunduğu yazma eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 82

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 78

Özet: Arap dili üzerine yazılmış içerisinde Osmanlıca şiirlerin de bulunduğu yazma eser hakkında müellif, müstensih vb. bilgilerin olmadığı görülmektedir. Son sayfada iki Osmanlıca şiirler bulunmaktadır.

- **(1) Kitab-ı Tecvid & (2) Tecvidle alakalı müteferrik sayfalar & (3) Risale-i Tecvid & (4) Arapça-Türkçe Sözlük**

Açıklayıcı Başlık: Kuran-ı Kerim'in Güzel Okunmasını Hedefleyen Tecvid İlimine Dair İki Risale ve 17. Yüzyıldan Kalma Arapça-Türkçe Sözlük

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Risale, Lügat

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1625

Sayfa Sayısı: 109

Müellif: Anonim

istinsah tarihi: 1626

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Ekapder 10

Kapak Tipi: Deri

Özet: Birinci Kitap: Kitab-ı Tecvid (4-24 s.) & İkinci Kitap: Tecvidle alakalı müteferrik sayfalar (25 ve 28. Sayfalar) & Üçüncü Kitap: Risale-i Tecvid (29- 58. S.) & Dördüncü Kitap: Arapça-Türkçe Sözlük (59- 109): Kitabın ilk risalesinde mürekkep yayılmaları vardır. 2. risale, daha özenli olarak yazılmış ve serlevha sayfaları altın cetvellerle çerçevelenmiştir. Fakat sonu eksiktir. 59. Sayfadan itibaren Arapça-Türkçe bir sözlüğü görmekteyiz. İs mürekkebiyle yazılan maddeler, lal mürekkebinden işaretlerle birbirinden ayrılmıştır. 50 sayfalık bu sözlüğün başı eksik olsa da sonu tamdır ve h. 1035 (m. 1625-1626) yılında tamamlanmıştır. Kitabın zahriye sayfaları ile risale başlarında fevaid kayıtları bulunmaktadır. Sözlükte *“bir şeyi güzel ve sağlam yapmak, onu süslemek” anlamındaki tecvîd kelimesi için “ifrat ve tefrite kaçmadan sıfatlarına uygun şekilde harfleri mahreçlerinden çıkarmak”, “Kur’an harflerinin mahreç ve sıfatlarının konu edildiği ilim”, “Kur’ân-ı Kerîm’i harflerin mahreç ve sıfatlarına riayet edip vakîf, vasıl, sekte vb. tilâvet kurallarına uyararak güzel ve hatasız okumayı öğreten ilim”* gibi tanımlar yapılmıştır. Tecvid nazarı bilgilere dayanmakla birlikte pratik ve sanat yönü ön plana çıkar (DİA; Tecvid md.). 3. risale olan Arapça- Türkçe sözlük çalışmasının başı eksik olsa da sonu tamdır ve Türkçenin 1600’lü yıllardaki durumunu göstermesi açısından oldukça kıymetli bir çalışmadır.

- **Bölgelerin Delillerinin Açıklanması**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, 1909 yılında yazılmıştır ve dil bilgisi üzerine odaklanmaktadır. Yazar, Katar al-Nada adlı eserden şiirsel örnekler toplar, bunları detaylı bir şekilde açıklar ve her beyitteki dil bilgisel delilleri açıklayarak anlamlı yorumlar sunar.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1909

Sayfa Sayısı: 72

Müellif: Al-Sheikh Othman Ben Maki Al-Zubeidi

istinsah yeri:Nablus

Boyutlar: 26 x 22 cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: 1909 yılına ait bir dilbilgisi kitabıdır. Yazar, Katar al-Nada'nın şiirsel delillerini toplamış, bunları açıklamış ve her beyitteki dil bilgisel delilin yerini güzel bir şekilde yorumlamıştır. Kitap, 26 x 22 cm boyutlarında el yazması bir kitaptır.

• **Dav'ü'l-Misbâh fi'n-Nahv**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili üzerine yazma eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1285

Sayfa Sayısı: 250

Müellif: Temellük kaydı: Muhammed b. Veli

istinsah tarihi:1285

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 81

Özet: Arap dili üzerine olan eserde zahriye*, vikayede şiir ve fevaidler** bulunmaktadır. Temellük kaydı: Muhammed b. Veli olarak belirlenmiştir. Eserin derkenar ve satır aralarında çokça açıklamalar bulunmaktadır.

* *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh*

** *Fevâid: Yazmalarda kitabın baş ve sonuna ya da boş yapraklarına okurca eklenen yararlı bilgiler.*

- **Tercüme-i Kasîde-i Bürde**

Açıklayıcı Başlık: Edebiyat ve Tasavvuf konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Tasavvuf, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1906

Sayfa Sayısı: 108

Müellif: Ganiömeroğlu İbrahim Hakkı b. Mahmut Sabri eş-Şeyh Efendi (ö. 1953)

istinsah tarihi: 1906

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Ganiömerzade

Koleksiyon No: G1

Özet: Ganiömerzade koleksiyonundan Doç. Dr. Süleyman GÜR tarafından elde edilmiştir. Edebiyat ve tasavvuf konulu Osmanlıca bir risaledir. Eser ve yazar adı zahriyede* şu ifadelerle yer almaktadır: “*Kasîde-i Bürde-i Şerîf. Mütercimi Ganiömeroğlu İbrahim Hakkı b. Mahmut Sabri eş-Şeyh Efendi. ‘afâ anhu ve ‘an ebeveyhi âmîn.*” Yine zahriye sayfasının alt tarafında “Mütercimi Ganiömeroğlu İbrahim” şeklinde bir kayıt vardır. Hatime sayfasında “Hacı Hafız Abdulfettah Hilmi Efendi” şeklinde bir kayıt vardır. Bu kişi eserin müstensihi olabileceği gibi Kaside-i Bürde’ye Arapça kısa bir şerh yazmış ve İbrahim Efendi de onun bu şerhini Türkçeye çevirmiştir.

* *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh.*

- **Arapça Dilbilgisi**

Açıklayıcı Başlık: Arapça Dilbilgisi

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1909

Sayfa Sayısı: 38

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 26 x 20 cm

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu, 1909 yılına ait bir Arapça dil bilgisi kitabıdır. Boyutları 26 x 20 cm olup, durumu kötüye gitmiştir. Kitap, Arapça dil bilgisinin temel unsurlarını kapsamaktadır; geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanlar, isimler, sıfatlar ve daha fazlası üzerinde durulmaktadır.

- **El-Felâh şerhü'l-Merâh**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili içerikli Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1534

Sayfa Sayısı: 240

Müellif: Şemseddin Kemalpaşazade, Ölümü Hicri: 490, Miladi:1534)

istinsah tarihi: 1534

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 94

Özet: Arap dilini konu alan Arapça eserin tarihi müellifinin ölüm tarihi baz alınarak tahmini 1534 (Hicri: 490) olarak belirlenmiştir. Eserin başında "*bu kitap Numan oğlunundur gaflet olunmaya*" ibaresi bulunmaktadır.

- **Kitabu İbn-i Seyyid Ali Şerhu Dibace li-Misbah**

Açıklayıcı Başlık: Arap Gramerine dair Misbah adlı Kitaba Yazılan Şerh

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

El Yazması Tarihi: 1568

Sayfa Sayısı: 164

Müellif: Yakub b. Seyyid Ali el-Bursevi (ö.931/1524)

müstensih: Ahmed b. Abdülhadi b. Hacı Ali b. Musa b. Hasan b. Kara Musa b. Davud

istinsah yeri: Mihribani Medresesi

istinsah tarihi: 1568

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği 12

Kapak Tipi: Karton

Özet: Kitabın zahriye sayfalarında fevaid kayıtları vardır. İs ve lal mürekkebiyle yazılan eserde sayfaların tamamına yakını çerçeveselidir ve sayfaların kenarlarında bazı çizimlere de rastlanmaktadır. Hicri 1000 yılı öncesine ait olan yazma, müellifinin vefatından 45 yıl sonra yazıldığı için oldukça muteberdir. Arap dilinin inceliklerini ortaya koyan bu eser, Osmanlı medreselerinde de okutulup çoğaltılan kitaplardan biridir.

- **Münşeat Mecmuası**

Açıklayıcı Başlık: Yazışma usullerini anlatan Osmanlıca el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: El Yazması Aydınlatmalar

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1814

Sayfa Sayısı: 48

istinsah tarihi: 1814

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizade

Koleksiyon No: S4

Kapak Tipi: Deri

Özet: Osmanlıca el yazması eserde resmi ve özel yazışmalara dair örnekler yer almaktadır. Hane halkına mektup, anneden oğluna mektup, akrandan akrana mektup, sadrazama arzu hal gibi yazı örnekleri mevcuttur. Eser çam ağacı biçiminde satır düzenine sahip bir tarzda dizayn edilmiştir.

- **El-Kâfiye**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili içerikli Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1885

Sayfa Sayısı: 128

Müellif: İbnü'l-Hâcib, Ebû Amr Cemâleddin Osman b. Ömer b. Ebû Bekir el-Mısırî, (ölüm tarihi: 1249)

müstensih: Numanzade Mustafa b. Muhammed

istinsah tarihi: 1885

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 90

Kapak Tipi: Karton

Özet: Arap dilini konu alan Arapça el yazmasıdır. Kitabın kapak arkasında mektuba benzeyen bir yazı bulunmaktadır. Kitaba derkenar notlar işlenmiştir. Son kısımda matbu bir nüsha bulunmaktadır. Matbu nüshanın sonunda Avamil* de mevcuttur.

* *Avâmil: âmil kelimesinin çoğulu olup Arapçada "terkip ve cümle içerisindeki kelimelerin i'rabına tesir eden unsurlar" demektir. "100 âmil" anlamına gelen el-'Avâmilü'l-mi'e ifadesi, zamanla, nahiv konularını âmil-mâmul esasına göre tasnif ederek kısaca inceleyen kitap türünün adı olmuştur.*

- **Al-Burda Şiirinin Açıklaması**

Açıklayıcı Başlık: Şeyh el-Busairi'nin Al-Burda şiirinin açıklaması ve anlamları ile ifadeleri

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Şiir, Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1848

Sayfa Sayısı: 84

Müellif: Zeynüddin Ebu Abdullah Halid bin Ebi Bekri el-Nahviu el-Şafi'i

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 26 x 20 cm Yumuşak kağıt

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu eser, 1848 yılına ait el yazması bir kitaptır ve iyi durumda olup, boyutları 26 x 20 cm arasında değişmektedir. Kitap, Şeyh el-Busairi'nin ünlü "Al-Burda" şiirinin açıklamalarını içermektedir. Halid bin Abdullah bin Ebi Bekr bin Muhammed bin Ahmed, 838 Hicri (1425 M.) yılında Mısır'ın Carga şehrinde doğmuş ve çocukken ailesiyle birlikte Kahire'ye taşınmıştır.

Burada Kur'an-ı Kerim'i ezberleyip, el-Ezher'de büyümüştür. El-Ezher'deki eğitimine, bir öğrencinin el yazması üzerine ateş düşürdüğü için hakaret görüp, bu hakareten etkilenerek, bilimle ilgilenmeye karar vermiştir. 36 yaşında bilimle uğraşmaya başlamış, Belagat, Bedi', Arap Dili ve Mantık alanlarında dersler almış ve Arap diline özel ilgisi ile tanınmıştır. Bu eserin yazarı, dil bilimleri üzerine çalışarak, Arap öğrencilere ders vermiş ve öğrencileri arasında en çok tanınanı İbn el-Hacib el-Nahwi olmuştur.

- **Derleme**

Açıklayıcı Başlık: Kaside, şiir, hadis ve dualar içeren Osmanlıca el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 30

Müellif: Ebû Nasr Muînüddîn Ahmed b. Abdirrezzâk et-Tantarânî (ö. 485/1092)

istinsah yeri: istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K13

Özet: Kaside, şiir, hadis ve dualar içeren Osmanlıca el yazması eser; Aziz Mahmut Hüdai'nin bir kasidesi, daha başka şiirler, Allah'ın sıfatları, namazla ilgili bölümler, bazı dua ve hadisler olmak üzere çeşitli manzum ve mensur yazılardan oluşmuş bir derlemedir. Mecmuanın başı ve sonu eksiktir. Eseri Kabro Hoca koleksiyonundan elde eden Doç. Dr. Süleyman GÜR'dür.

- **Mu'ribu'l-'Avâmili'l-Cedîde**

Açıklayıcı Başlık: Arap dilini konu alan Arapça el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1861

Sayfa Sayısı: 31

Müellif: Mahmûd et-Tophânevî (ö. 1156)

müstensih: Oflu Yaranûzâde Hüseyin Efendi

istinsah tarihi: 1861

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K7

Özet: Arapça dilbilgisi ile ilgili bir eserdir. Eser adı başlıktan alınmıştır. Müellif adı buna göre verilmiştir.

• **(1) Kitabı Merahu'l-Ervah & (2) Kitabı Bina & (3) Kitabı Emsile & (4) Bina Şiiri**

Açıklayıcı Başlık: Arap Dili Grameri Yazmaları

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Arap Dili

El Yazması Tarihi: 1754

Sayfa Sayısı: 247

Müellif: Ahmed b. Ali b. Mesud

müstensih: Ankaralı Hafız Efendi

istinsah tarihi: 1754

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kütüphane: EKAPDER

Koleksiyon No: Ekapder 14

Kapak Tipi: Deri

Özet: Birinci Kitap: Kitabı Merahu'l-Ervah (4-178 s.) & İkinci Kitap: Kitabı Bina (179- 199 s.) & Üçüncü Kitap: Kitabı Emsile (202- 239) & Dördüncü Kitap: Bina Şiiri (239-249). İlk 3 risalenin yazım tarihi h. 1168 (m. 1754-5) ve 4. Risalenin yazım tarihi h. 1177 (1763-4). Kitabın yazımında genellikle is mürekkebi kullanılmıştır. Bu yüzden de farklı risaleler ve risaleler içindeki baplar, harflerin üzerinden nokta geçilmesiyle yahut altlarının çizilmesiyle ana metinden ayrılmıştır. Eser boyunca yer yer derkenara rastlanmaktadır. Eserin 99. Varlığında, Emsile Risalesinin başında lal mürekkebiyle yazılmış halde “Seyyid Alaeddin b. Hacı Hüseyin” adına bir temellük kaydı bulunmaktadır. Emsile kitabında, diğer iki kitaptan farklı olarak bap başlıkları lal mürekkebiyle yazılmıştır. 5., 6. ve 246. Sayfada farklı mühürler görünmektedir. Merahu'l-Ervah: Eserinin birinci bölümünü yedi kısma (fasıl) ayıran müellif bunların her birinde düzenli (sahîh-i sâlim) bir fiilden türeyen mâzi, muzârî, emir ve nehiy fiilleriyle ism-i fâil, sıfat-ı müşebbehe, ism-i tafdil, mübalağalı ism-i fâil, ism-i mef'ûl, ism-i zaman, ism-i mekân ve ism-i âlet kalıplarının çekimini yapmıştır. Diğer altı bölümde düzensiz fiiller olan muzaaf, mehmûz, misâl, ecvef, nâkıs ve lefifin zamanlara ve şahıslara göre çekimleri verilmiş, çekim sırasında meydana gelen harf

düşmesi (hazif), harf değişim ve dönüşümleri (i'lâl, ibdâl, kalb) gibi değişiklikler sebepleriyle açıklanmış, bu fiillerden türeyen fiil ve isim kalıplarının çekimi yapılmıştır. Eser, "aksâm-ı seb'a" adı verilen ve kök harfleri içinde illet harfi bulunup bulunmamasına göre fiil ve türevlerini yedi kısımda inceleyen sisteme göre düzenlenmiştir (DİA; Merahu'l-Ervah md.). Bina: Yazarı bilinmeyen bu eserde Arapça'daki fiil kalıplarının sülâsîden sūdâsîye doğru ve dildeki işleklik sırasına göre masdarlarıyla birlikte verilmesi, ayrıca her kalıbın müteaddî ve lâzım mânalarına işaret edilmesi kitabın en belirgin özelliklerindedir. Fiillerde görülen söz konusu değişiklikleri otuz beş babda ele alan kitap, on sekiz babda sülâsî mücerred ve mezîd fiilleri, kalan on yedi babda da rubâî mücerred ve mezîd fiil kalıplarını vermekte ve "aksâm-ı seb'a" bilgisiyle son bulmaktadır (DİA; Binaü'l-Ef'al md.) Emsile: Özellikle Osmanlı medreselerinde ve günümüzde klasik usulü uygulayan bazı öğretim kurumlarında Arapça derslerinde ilk okutulan ve ezberletilen eserdir. el-Emsile'den sonra sırasıyla yine anonim birer eser olan Binâ' (ü'l-ef'âl) ve el-Mağşûd ile İzzeddin ez-Zencânî'nin el-İzzî ve Ahmed b. Ali b. Mes'ûd'un Merâh (u'l-ervâh) adlı kitapları takip edilirdi. Osmanlı medrese kültüründe "sarf cümlesi" diye anılan bu beş eserde amaç basitten girifte doğru öğrenciye kelime bilgisi (sarf) vermektir. Bu husus medrese çevrelerince tekerleme şeklinde şöyle ifade edilmiştir: "Emsile evlek evlek / Bina yağlı börek / Maksûd karış kuruş / İzzî'de kırıldı kiriş / Yiğitsen Merâh'a giriş" (DİA; el-Emsile md.)

- **El-Fevaidü'z-Ziyaiyye ale'l-Kafiye**

Açıklayıcı Başlık: Arap dilini konu alan Arapça yazma eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1492

Sayfa Sayısı: 568

Müellif: Ebü'l-Berekat Muhammed Câmi, (h. 898/m. 1492)

müstensih: Abdullah b. Bedr Vardari

istinsah tarihi: 1582

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 63

Özet: Arap dili ile ilgili Arapça el yazması eski bir nüshaya benzemektedir. Eserin satır aralarında ve derkenarda çok fazla açıklama mevcuttur. Eserin sonunda bir fihrist bulunmaktadır.

- **Şerhu'l-'İzzî**

Açıklayıcı Başlık:

Arap dili üzerine Hicri 1010 (M. 1601) yılında yazılmış bir el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1601

Sayfa Sayısı: 188

müstensih: İbrahim b. Kamil

istinsah yeri: Bayburt

istinsah tarihi: 1601

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman Gür

Koleksiyon: Mandan Hoca

Koleksiyon No: M8

Özet: Arap dili üzerine yazılmış 188 sayfalık Arapça el yazması eserin Ferağ* kaydında eserin İbrahim b. Kamil tarafından Bayburt şehrinde İkbaliye Medresesi'nde Rebiulahir ayının yedisi Salı günü H. 1010 senesinde ikinci vaktinde tamamlandığı kayıtlıdır.

* *Ferâğ kelimesi, müstensihler tarafından yazma eserlerin genellikle sonuna konulan ve metnin istinsahının bittiğini belirten kayıt için kullanılır.*

- **MAKSUT**

Açıklayıcı Başlık: Arap dilini konu ala el yazması eser.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 142

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 45

Özet: Arap dilini konu alan müellifi ve tarihi tam olarak bilinmeyen bir el yazmasıdır.

- **Şerhu'l-Kasîdeti'i-Bürde**

Açıklayıcı Başlık: Edebiyat ve tasavvuf içerikli Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1433

Sayfa Sayısı: 124

Müellif: Eş-Şeyh Ali b. Muhammed ed-dîn eş-Şahverî

istinsah tarihi:1732

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K11

Özet: Edebiyat ve tasavvuf içerikli Arapça el yazması Eserin baş tarafı eksiktir. Bu eser Bûsîrî'nin Kaside-i Bürde'sinin şerhi olup derkenarda da Şeyh Muhammed el-Mücenkürdî'nin talebelerinden Ali el-Kürdî'nin 1732 (Hicri: 1146) senesinde tamamlanan Şifâ'ü't-Tâlibîn fi Şerhi Kasîdeti'l-Bürde isimli eseri mevcuttur. Eser Doç. Dr. Süleyman GÜR tarafından Kabro Hoca koleksiyonundan elde edilmiştir.

- **Muhyiddin b. Ataullah Dede ve Hakkı Efendi Cönkü**

Açıklayıcı Başlık: Aşık edebiyatı türünde eser veren derviş ve aşıkların, öğrendikleri ve yazdıkları şiirleri bir araya getiren mecmua

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Şiir, Edebiyat

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1840

Sayfa Sayısı: 180

Müellif: Muhyiddin b. Ataullah Dede & Hakkı Efendi

istinsah tarihi: 1840

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği

Koleksiyon No:SEGDER 23

Kapak Tipi: Deri

Özet: Aşık edebiyatı türünde eser veren derviş ve aşıkların, öğrendikleri ve yazdıkları şiirleri bir araya getiren el yazması bir mecmua. Cönk mecmuasını bir araya getirenlerin şahsi notları, öğrendiği ve/veya yazdıkları şiirler ve deyişlerden oluşmaktadır. İs ve lal mürekkebi kullanılarak vücuda getirilen eserde birden fazla yazı karakteri görülmektedir. h. 1256 tarihi düşen Hakkı Efendi (s. 152) ve bazı şiirlerin altına imzasını atan Muhyiddin b. Ataullah Dede (s. 77), bu katiplerden ikisi olmalıdır. Yazmanın ilk varağında “ödünç verilen kitaplar” başlıklı bir liste bulunmaktadır. Kitabın bazı sayfalarında (s. 106), Ermeni harfli ibarelere de rastlanmaktadır. Kitabın geneli is mürekkebi ile yazılmış olsa da Muhyiddin Dede imzalı bazı şiirlerde lal mürekkebi de kullanılmıştır. Eserde Kurban Destanı, Hac Destanı, Yalan Dünya Değil misin şeklinde başlıkları olan dini ve tasavvufi pek çok şiir ve deyiş eserde yer almaktadır.

• **Dua**

Açıklayıcı Başlık: Dualardan oluşan bir el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Şiir, Arap Dili, Dini İlimler

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 20

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu el yazması, Abdulgani Nablusi tarafından yazılmış bir dua, dilek ve cevap içermektedir. Belirli bir tarihe ait olmayan bu yazı, dua ve dini anlamda önemli içerikler barındıran bir eserdir.

• **Şerhu'l-avamil**

Açıklayıcı Başlık: Arap Edebiyatı konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 254

Müellif: Hacı Baba

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 74

Kapak Tipi: Karton

Özet: Arap Edebiyatı konulu Arapça el yazması eserin baş kısmı eksiktir. Vikaye varağında* "*Bu kitap Huddam Ali Ağanın vakfidır*" şeklinde bir kayıt bulunmaktadır. Ayrıca bu varaklarda alacak-vereceklerle ilgili kayıtlar mevcuttur. Bu isimlerden bazıları: Fazlıoğulları Ömer, Gözübüyükoğlu Molla Ömer, Hacı Muhammed oğlu İbrahim şeklide kaydedilmiştir.

* *Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.*

- **Arap Dili**

Açıklayıcı Başlık: Başlığı bilinmeyen el yazması eserin konusu Arap dili üzerinedir.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 38

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 49

Özet: Başlığı bilinmeyen el yazması eserin konusu Arap dili üzerinedir.

- **Şerhu'l-Kasîdeti'i-Bürde**

Açıklayıcı Başlık: Edebiyat ve tasavvuf içerikli Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1433

Sayfa Sayısı: 132

Müellif: Eş-Şeyh Ali b. Muhammed ed-dîn eş-Şahverî

istinsah tarihi: 1732

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K11

Özet: Edebiyat ve tasavvuf konulu Arapça el yazması eserin baş tarafı ve kapağı eksiktir. Eser Bûsîrî'nin Kaside-i Bürde'sinin şerhi olup derkenarda da Şeyh Muhammed el-Mücenkürdî'nin talebelerinden Ali el-Kürdî'nin 1146 senesinde tamamlanan Şifâ'ü't-Tâlibîn fî Şerhi Kasîdeti'l-Bürde isimli eseri mevcuttur.

- **Kaside-i Mantuka**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlıca edebiyat konulu el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1828

Sayfa Sayısı: 182

Müellif: Rezâî

istinsah tarihi: 1828

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Ganiömerzade

Koleksiyon No: G3

Kapak Tipi: Karton

Özet: Osmanlıca edebiyat konulu el yazması eserin telif sebebinin anlatıldığı sayfada müellif adı Rezaî şeklinde geçmektedir. Eserde hemen hemen her alana dair konular çeşitli nazım türü örnekleri ile verilmiştir.

• **Şerhu Telhisi'l-Miftah**

Açıklayıcı Başlık: Arap Edebiyatı konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1644

Sayfa Sayısı: 358

Müellif: Et-Taftazani, Sa'düddin Mes'ud b. Ömer, (ö. 793/1391)

müstensih: Himmet b. Mustafa el-Küprevi,

istinsah yeri: Amasya beldesinde Halifet Gazi Medresesi

istinsah tarihi:1644

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 70

Özet: Arap Edebiyatı konulu Arapça el yazması eserin baş tarafında birkaç sayfa eksiktir. İstinsah kaydının yanında kırmızı mürekkeple " Sahibi İbrahim Efendi" şeklinde bir ibare bulunmaktadır.

• **Şiir Mecmuası**

Açıklayıcı Başlık: 1900'lerin başında yazılmış ve dönemin şairlerinden şiirleri içeren ajanda boyutunda bir mecmua

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Şiir

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1892

Sayfa Sayısı: 99

istinsah tarihi: 1893

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: EKAPDER 11

Kapak Tipi: Karton

Özet: Mecmuada hem şiir, hem de nesih eserleri vardır. Ajanda sahibi, beğenisine göre seçtiği eserleri yazarken farklı renkte mürekkepler kullanmıştır. Mecmuanın içinde 1928 ve 1929 yılından da notlara rastlanmaktadır. Eser, 1931 yılından Fransızca, 1933 yılından ise Latin harfli bir notu da içermektedir. Cildinde Yahudi ebrusu kullanılan mecmuanın 40 yıl boyunca kullanıldığı anlaşılmaktadır. “Kalem hakkında birkaç söz” ile başlayan mecmua; Namık Kemal, M. Servet, Adil Giray, Celal, Uşşakizade Halid Ziya gibi edebiyatçıların ürünlerini bir araya getirmiştir. Ajanda sahibinin ve arkadaşlarının imzalı yazılı örneklerini de içermektedir. Osmanlıcanın son dönem kullanımı açısından nadir örneklerden biridir.

- **Muhyiddin b. Ataullah Dede ve Hakkı Efendi Cönkü**

Açıklayıcı Başlık: Aşık edebiyatı türünde eser veren derviş ve aşıkların, öğrendikleri ve yazdıkları şiirleri bir araya getiren mecmua

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Şiir, Edebiyat

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1840

Sayfa Sayısı: 180

Müellif: Muhyiddin b. Ataullah Dede, Hakkı Efendi

istinsah tarihi: 1840

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: EKAPDER 23

Kapak Tipi: Deri

Özet: Eser, Cönk mecmuasını bir araya getirenlerin şahsi notları, öğrendiği ve/veya yazdıkları şiirler ve deyişleri içermektedir. İs ve lal mürekkebi kullanılarak vücuda getirilen eserde birden fazla yazı karakteri görülmektedir. h. 1256 tarihi düşen Hakkı Efendi (s. 152) ve bazı şiirlerin altına imzasını atan Muhyiddin b. Ataullah Dede (s. 77), bu katiplerden ikisi olmalıdır. Yazmanın ilk varağında “ödünç verilen kitaplar” başlıklı bir liste bulunmaktadır. Kitabın bazı sayfalarında (s. 106), Ermeni harfli ibarelere de rastlanmaktadır. Kitabın geneli is mürekkebi ile yazılmış olsa da Muhyiddin Dede imzalı bazı şiirlerde lal mürekkebi de kullanılmıştır. Eserde Kurban Destanı, Hac Destanı, Yalan Dünya Değil misin şeklinde başlıkları olan dini ve tasavvufi pek çok şiir ve deyiş eserde yer almaktadır.

- **Şerh-i Tuhfe-i Şahidi**

Açıklayıcı Başlık: Mesnevi'nin anlaşılması için hazırlanmış Farsça-Türkçe manzum eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Türkçe, Farsça

Alfabe: Farsça

Konular: Fars Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1550

Sayfa Sayısı: 108

Müellif: Kul Oğlu Gazi Koca/Koç Halil Paşa & El-Asım el-Maruf bi-Gülzari

müstensih: Hacı İsmail Hakkı

istinsah tarihi: 1550

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 44

Özet: Şerh-i Tuhfe-i Şahidi adlı el yazması eser Fars dilinde Meşnevî'nin anlaşılması için hazırlanmış Farsça-Türkçe manzum bir sözlüktür. Kitabın Sonunda Süleyman Kamil'e ait bir mühür bulunmaktadır.

- **Niyazi-i Mısri Divanı ve Şiir Mecmuası**

Açıklayıcı Başlık: Niyazi-i Mısri'nin Şiirlerini İçeren Antoloji ile Başka Bazı Tasavvufi Şiirleri İçeren Yazma

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Şiir, Dinî Metinler, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1860

Sayfa Sayısı: 96

Müellif: Niyazi-i Mısri (ö. 1105/1694) vd.

istinsah yeri: İstanbul

istinsah tarihi: 1860

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SevgiDer 1

Kapak Tipi: Karton

Özet: Yazma eser iyi durumdadır. İis mürekkebi ile güzel bir nesih kullanılmıştır. Asıl eserin kenarlarına ve boş sayfalarına sonradan başka bazı şairlerin de tasavvufi içerikli şiirleri ile bazı marş örnekleri kırma nesih ve rika ile eklenmiştir. Bu şiirlerin hattı, asıl yazmanın hattından oldukça farklıdır. Bu yazma eser ilk yazıldığında Niyazi-i Mısri'nin şiirlerini bir araya getirmek için yazılmıştır. Fakat sonraki dönemlerde yazmaya başka şairlerin de şiirlerinin eklendiği görülmüştür. Eski dönemlerde görülen kağıt sıkıntısından dolayı, bu eklemeler asıl metnin estetiğini bozmak pahasına sayfa kenarlarına farklı ve ustaca olmayan yazı stilleri ile yazılmıştır. Bu tür eklemeler özellikle baş ve son sayfalarda yoğundur. Asıl metin 89. Sayfada bitmektedir. Sonraki sayfalarda da “*Padişahım Çok Yaşa*” marşı, bazı mani ve ayet örnekleri gibi eklentiler yapılmıştır.

- **Şiir Koleksiyonu**

Açıklayıcı Başlık: Arapça Şiirler

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Şiir, Edebiyat

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 88

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Şiir Koleksiyonu, Tarih bilinmiyor.

- **Besmelenin ve Hamd'in Arapçadaki Hatalarını Açıklayan Kitap**

Açıklayıcı Başlık: İmam Ahmed ibn Hanbel'in fikhındaki ikna. Kısaca "Al-Iqna'" olarak adlandırılan bu fıkıh kitabı, fakih Şerefeddin Ebu'l-Necah Musa bin Ahmed el-Hicavi el-Makdisi es-Salihî (ö. 968 H) tarafından yazılmıştır ve İmam Ahmed bin Hanbel'in mezhebine dayalı bir eserdir. Kitap, Hanbeli mezhebinin bir derlemesi olarak kabul edilir; çünkü el-Hicavi, İbn Muflih'in "El-Furu'" adlı eserini ve Alâeddin el-Mardavi'nin düzeltmelerinin faziletlerini bir araya getiren bir metin hazırlamıştır. Al-Iqna' adlı kitabında, erken ve geç dönem alimlerinin en doğru görüşlerini toplamıştır. Kitap, Abdul Latif Muhammed Musa el-Sabki tarafından gözden geçirilmiştir.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Boyut: 26 * 20 cm

Sayfa Sayısı: 17

Müellif: Mohammed al-Omari

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: El yazması bir kitaptır, kaba yazılmıştır, ilk sayfada büyük harflerle yazılmış kelimeler bulunmaktadır. Kitabın boyutu yaklaşık 26 cm ile 20 cm arasındadır. İmam Ahmed bin Hanbel'in fıkhındaki ikna. Kısaca "Al-Iqna" olarak adlandırılan bu fıkıh kitabı, fakih Şerefeddin Ebu'l-Necah Musa bin Ahmed el-Hicavi el-Makdisi es-Salihî (ö. 968 H) tarafından yazılmıştır ve İmam Ahmed bin Hanbel'in mezhebine dayalı bir eserdir. Kitap, Hanbeli mezhebinin bir derlemesi olarak kabul edilir; çünkü el-Hicavi, İbn Muflih'in "El-Furu" adlı eserini ve Alâeddin el-Mardavi'nin düzeltmelerinin faziletlerini bir araya getiren bir metin hazırlamıştır. Al-Iqna' adlı kitabında, erken ve geç dönem alimlerinin en doğru görüşlerini toplamıştır. Kitap, Abdul Latif Muhammed Musa el-Sabki tarafından gözden geçirilmiştir.

• Toplantılar

Açıklayıcı Başlık: Maqāmāt (مقامات) Arap edebiyatında, kısa hikaye tarzında yazılmış, dilsel zenginlik ve retorik dayalı edebi eserleri tanımlar.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Edebiyat, Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 22

Müellif: Anonim

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 22*24cm

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Maqāmāt (Arapça: المقامات), "İstasyonlar" veya "Toplantılar" olarak çevrilebilecek, klasik Arap edebiyatının bir türüdür ve en ünlü örneği Basra'dan al-Hariri'nin eseridir. "Maqama" terimi genellikle, merkezi bir figürün maceralara atıldığı veya zekâ, espri ya da bilgelik gösterileri yaptığı bir dizi anekdot ya da hikâyeden oluşan bir edebi formu ifade eder. Bu, 22 cm x 14 cm

boyutlarında, siyah mürekkeple yazılmış ve iyi durumda olan 22 sayfalık bir el yazmasıdır. Al-Hariri'nin Maqāmāt'ı, Muhammed al-Hariri al-Basri (446 H/1054 M - 6 Rajab 516 H/11 Eylül 1122 M) tarafından kaleme alınmış bir edebi eserler koleksiyonudur. Bu maqāmāt, türün en tanınmış örneklerinden biridir ve aslen Badī' al-Zaman al-Hamadhānī tarafından başlatılan bir gelenekten gelmektedir. Maqāmāt, dinamik, dramatik hareketlerle işaretlenen kısa hikayeler biçimindedir ve diyaloglar genellikle iki karakter arasında gerçekleşir. Al-Hariri'nin eserleri, Arapçanın düzyazı sanatına olan bağlılığını, kafiye, retorik zarafet ve edebi işçilikle harmanlayarak gösterir.

• **(1) Şerhu Ebyati'd-Dav', (2) Dav'ü'l-Misbâh fi'n-Nahv**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili konulu Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1285

Sayfa Sayısı: 244

Müellif: (1) Muhammed b. Arab (İsâmüddin İbrâhim b. Muhammed b. Arabşah el-İsferâyînî, & (2) Tâceddin Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-İsferâyînî

istinsah tarihi: 1538

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 75

Kapak Tipi: Karton

Özet: 1. Kitap: Şerhu Ebyati'd-Dav: Eserin Temellük kaydı Holaysalı Hacızade Mustafa Efendi olarak kaydedilmiştir. Eser Arap dili üzerinedir. Müellifi: Muhammed b. Arab (İsâmüddin İbrâhim b. Muhammed b. Arabşah el-İsferâyînî, (ö. 945/1538) 2. Kitap: Dav'ü'l-Misbâh fi'n-Nahv: Son kısmı eksik olan eser Arap dili üzerinedir. Eserin kenarlarında çok sayıda haşiye* bulunmaktadır. Eserin müellifi: Tâceddin Muhammed b. Muhammed b. Ahmed el-İsferâyînî (ö. 684/1285) olarak kaydedilmiştir.

* *Haşiye: Kitapların sayfa boşluklarına yazılan çoğu kısa açıklamalar için kullanılan terim*

- **(1) Netaicü'l-Efkar fi Şerhi İzhari'l-Esrar & (2) Şerhu Elfiyeti İbn Malik & (3) Şerhu Kavaidi'l-i'rab**

Açıklayıcı Başlık: Arap dilini konu alan 3 kitaptan oluşan el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1674

Sayfa Sayısı: 117

Müellif: (1) Adali, Şeyh Mustafa b. Hamza el-Aydini-Kuşadali & (3) Şeyhzade

müstensih: (1) Ahmed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed & (2) Muhammed b. Mustafa

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1767

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 19

Özet: Arap dilini konu alan el yazması eser 3 kitaptan oluşmaktadır. Eserlerin istinsah yer ve tarihleri ise; (1) Rebiul-evvel, Salı, 1226/1811, Trabzon, Huşo ve (2) İkinci vakti, Çarşamba, Cemaziyelevvel 1181/1767'dir. Eserin vikaye varağında* temellük kaydı** olarak "Numanzade Ahmed b. Mustafa Efendi 1283/1867" kaydı bulunmaktadır. Vakıf kaydı olarak Ahmed b. Mustafa Efendi ve Annesinin ruhuna 1226/1812" kaydı mevcuttur. Derkenarda ve satır aralarında bolca açıklama bulunmaktadır.

* *Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.*

** *Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğuna işaret eden kayıtlardır.*

- **Muhtasaru'l-Meani fi Şerhi Telhisi'l-Miftah**

Açıklayıcı Başlık: Arap Edebiyatını konu alan Arapça el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1397

Sayfa Sayısı: 248

Müellif: Et-Taftazani, Sa'düddin Mes'ud b. Ömer (ö. 793/1391)

istinsah tarihi: 1397

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 61

Özet: Arap Edebiyatını konu alan Arapça el yazması eserin Vikayesinde* Farsça bazı beyitler bulunmaktadır. Zahriyedeki** temellük kaydında*** "Mustafa b. Hacı Şahveli b. Hacı Muhammed" yazmaktadır. Kenarlarda ve satır aralarında çok fazla açıklama bulunmaktadır. Eserin oldukça eski olduğu ve çok el değiştirdiği anlaşılmaktadır. Kitabın son sayfasında "Muhammed Rebiulevvel Salı günü 1090/1679 yılında doğdu" ibaresi yazmaktadır. Kitap çok tamirat görmüş ve eksik sayfalar tamamlanmıştır.

* *Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.*

** *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh.*

*** *Temellük kayıtları bir yazma eserin çoğunlukta zahriye/vikaye sayfalarında yer alan ve eserin kimin mülkünde bulunduğuna işaret eden kayıtlardır.*

• **Arapça-Osmanlıca Lugat**

Açıklayıcı Başlık: Arapça Osmanlıca el yazması sözlük

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Lügat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 179

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 22

Özet: Arapça Osmanlıca el yazması sözlük. Eserin müellif ve istinsah bilgileri belirlenememiştir. Eserin sonundaki ferağ* kaydı da hasar görmüştür.

* *Ferâğ kelimesi, müstensihler tarafından yazma eserlerin genellikle sonuna konulan ve metnin istinsahının bittiğini belirten kayıt için kullanılır.*

- **Kavâid-i Fârisyye**

Açıklayıcı Başlık: Farsça - Osmanlıca dilbilgisi konulu el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca, Farsça

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Farsça

Konular: Fars Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1888

Sayfa Sayısı: 68

Müellif: Mehmed Murâd b. Abdülhalîm el-Buhârî en-Nakşibendî

istinsah tarihi: 1888

Veri Kaynağı: Dr. Betül Saylan

Koleksiyon No: B3

Özet: 1888 tarihli Farsça - Osmanlıca dilbilgisi konulu el yazması

- **İbn Malik'in Elfiye'sinin Harika Açıklaması**

Açıklayıcı Başlık: İbn Malik'in Elfiye'si, Arap dilbilgisi üzerine yazılmış, şairane bir kitaptır. 13. yüzyılda İmam Muhammed bin Abdullah bin Malik El-Tai El-Cianî tarafından kaleme alınmıştır. Bu eser, en önemli dilbilgisel ve dilsel sistemlerden biri olarak kabul edilir çünkü pek çok alim ve yazar bu eseri incelemiş ve açıklamalar yazmıştır. Uzun adı ise el-Khulāsa al-alfiyya (Elfiye'nin Sonuçları) olarak geçmektedir.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1846

Sayfa Sayısı: 40

Müellif: Abu Abdullah Cemaleddin İbn Malik

müstensih: Bilinmiyor

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Açıklama:

Özet: Bu el yazması, 1846 yılına tarihlenmektedir. İbn Malik'in Elfiye'si, Arap dilbilgisi üzerine yazılmış, manzum bir kitaptır. İmam Muhammed bin Abdullah bin Malik El-Tai El-Cianî tarafından 13. yüzyılda kaleme alınan bu kitap, dilbilgisel ve morfolojik kuralların sıralandığı en önemli eserlerden biridir. Elfiye, düzeni, kullanım kolaylığı ve dilbilgisel kuralların özlü bir şekilde sunulmasıyla, Arap dilbilgisi öğrencileri arasında geniş kabul görmüş ve onlar tarafından ezberlenmiş ve açıklanmıştır. Eserin, Arap toplumlarında 20. yüzyıla kadar, bir öğrencinin eğitiminin temel taşlarından biri olarak kabul edilen el-Ajrumiye ile birlikte, ezberlenen ilk kitaplardan biri olduğu bilinmektedir. Kitap hala Güney Hindistan'ın Kerala eyaletindeki geleneksel İslami eğitim sistemlerinde ve Endonezya'daki geleneksel İslami yatılı okullarda kullanılmaktadır.

- **(1) Pend-i Attar & (2) Kavaid-i Farisiyye & (3) Farsça Risale & (4) Şerhu'l-Aruzi'l-Endülüsi**

Açıklayıcı Başlık: Muhtelif içerikli Arapça, Farsça ve Osmanlıca el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca, Farsça

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça, Farsça

Konular: Arap Dili, İran Edebiyatı, Fars Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1860

Sayfa Sayısı: 179

Müellif: (1) El-Attar, Feridüddin Muhammed b. İbrahim el-Hemedani, Ebu Hamid & (2) Murad Molla, Muhammed Murad b. Abdülhalim el-Buhari en-Nakşi & (4) Muhsinü'l-Kayseri, Abdülmuhsin b. Muhammed Mecdüddin

müstensih: (1) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed & (4) Mustafa b. Muhammed b. Mustafa b. Numan

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1860

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 43

Özet: Dört kitaptan oluşan bu eserin ilk cildi, Farsça ikinci ve üçüncüsü Osmanlıca dördüncüsü Arapça olarak yazılmıştır. İlk kitap İran Edebiyatını, iki ve üçüncü kitaplar Fars dilini, dördüncü kitap ise Arap Edebiyatını konu almaktadır. İlk kitabın Zahriye* sayfasında Numanzade Mustafa efendinin mührü ve Mustafa Zihniye ait temelük kaydı vardır. 1329/1911. Hamişte Osmanlıca açıklamalar bulunmaktadır. Risalenin sonunda Numanzade Mustafa b. Muhammed'in Farsça istinsah kaydı ve Mustafa zihninin mührü bulunmaktadır. Üçüncü kitap dokuz bölümden oluşan Farsça ile ilgili bir risaledir. Son kitabın sonunda müstensih tarafından "aziz kardeşim bu şerh kötü/bozuk iyi olmayan bir nüshadan alınmıştır tashihe ihtiyacı vardır" notu düşülmüştür. Derkenarda bolca haşiye** bulunmaktadır. İlk kitabın istinsah tarihi 1860 (Hicri 1277); Son kitabın istinsah tarihi 1875 (Hicri: 1292), son kitabın istinsah yeri Trabzon ili Of ilçesi Huşo köyü olarak kayıtlıdır. İki ve üçüncü kitabın istinsah tarih ve yerleri hakkında bilgi edinilememiştir.

* *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh.*

** *Haşiye: Söz ve yazıdaki fazlalıklar, bir şeyin kenarı, bir eserin ve yazının bulunduğu sayfanın kenarlarındaki boşluk demektir.*

- **Şerhu Tuhfe-i Şâhidî**

Açıklayıcı Başlık: Meşnevî'nin anlaşılması için hazırlanmış Farsça-Türkçe manzum bir sözlük

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Edebiyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 404

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No:73

Özet: Meşnevî'nin anlaşılması için hazırlanmış Farsça-Türkçe manzum bir sözlüktür. Yazı italik kırmaması metnin kenarları yıldızlı çerçevelidir. Eserin tarihi tahmini olarak 1800 olarak yazılmıştır. Eserin müellif ve istinsah bilgileri belirlenememiştir.

- **Divan-ı Mahremî**

Açıklayıcı Başlık: Mahremî'ye ait şiirlerin toplandığı Divan

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller:Osmanlıca

Alfabe:Osmanlı Türkçesi

Konular: Şiir, Edebiyat

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1839

Sayfa Sayısı:74

istinsah tarihi: 1839

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SEVGİDER 25

Özet: Mahremî'ye ait şiirlerin toplandığı Divan. Bu eserin zahriye yaprağının A sayfasında lal mürekkebiyle Hengamî'ye ait bir şiir ile 1255 tarihinde yazılan ve bir Mülazım-ı Evvel'e ait eşkal bilgileri ve bir arzuhal müsveddesi bulunmaktadır. Zahriye B sayfasında ise Küreli Kara Mustafa, Bekdeş Ahmed, Berber Hasan, Hacı Salih Ağa gibi isimlerin altında yapılmış hesaplamalar vardır. 1A sayfasından kitabın sonuna kadar Mahremi mahlaslı şaire ait şiirler bulunmaktadır. Mahremi lakaplı üç tane şairi bilmekteyiz. Antepli Mahremi, Tatavlalı Mahremi ve Mevlevi Mahremi Dede. Bu şiirlerin hangi Mahremi'ye ait olduğu ise ayrıca bir araştırma ile ortaya çıkacaktır. Kitabın başından sonuna kadar Mahremi mahlaslı şaire ait şiirler bulunmaktadır. Mahremi lakaplı üç tane şairi bilmekteyiz. Antepli Mahremi, Tatavlalı Mahremi ve Mevlevi Mahremi Dede. Bu şiirlerin hangi Mahremi'ye ait olduğu ise ayrıca bir araştırma ile ortaya çıkacaktır. Şiirlerde kullanılan nispeten sade dil, üçüncü ihtimali baştan eliyor gibi görünmektedir.

- **Hazreti Seyyid İmadeddin Nesimî (Divan)**

Açıklayıcı Başlık: Seyyid İmadeddin Nesimî Hakkında Şiir Antolojisi

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dinî Metinler, Tasavvuf, Edebiyat

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1417

Sayfa Sayısı: 60

Müellif: Seyyid İmadeddin Nesimî (ö. 820/1417) vd

istinsah tarihi: 1417

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Kapak Tipi: Karton

Özet: Seyid Nesimi Divanı özlü sözler ve nasihatler içeren edebi bir el yazması. Yazma eser iyi durumdadır. Farklı renkte mürekkepler kullanılmıştır. Derkenar notları bulunmaktadır. Bu yazma eser çeşitli şairlerin kaleminden çıkmış bir şiir antolojisidir. Mecmuada daha çok Seyyid İmadeddin Nesimî'nin (Hurûfilîği ile tanınan mutasavvıf şair) divanındaki şiirleri ihtiva edilmektedir. Ancak bazı şiirler eksik bazıları ise yerleri değişmiş olabilir. Bu şiirler klasik divanının dizgisine muhalif bir şekilde muhtemelen bir çalışma maksadıyla farklı şiirlerden seçilme bir dizgiye sahiptir. Nesimi'nin şiirlerinin olduğu varaklar: 1b-21a, 24a-27a. Nakşibendi tarikinden Selâmî Efendi'nin şiirleri: 22a, 23a, Seyyid Nizamoğlu şiirleri: 22b, 30a Çelebi Ali Efendi şiirleri: 23b Bir hikaye: vr. 27b-28b Ahmedi vr. 28b. Niyazi-i Mısri hulefasından Azbiya (?) Hz. Şiiri: 29b. Nefahatü'l-üns'ten bir Anlatı: Ebü'l-Kasım Cüneyd b. Muhammed (muhtemelen Cüneyd-i Bağdadi?) vr. 30b.

- **Şerh-i Şafiye**

Açıklayıcı Başlık: Arap dili konulu Arapça el yazması

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Arap Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1722

Sayfa Sayısı: 216

Müellif: Ebû İshak İsmüddin İbrâhim b. Muhammed b. Arabşah el-İsferâyînî, (ö. 945/1538)

müstensih: Mustafa b. Seymen b. Osman

istinsah yeri: Erzurum

istinsah tarihi: 1722

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 85

Özet: Arap dili konulu Arapça el yazması Arap dili ile ilgili içeriklere sahiptir. Eserin istinsah yeri olarak Yakutiye Medresesi bilgisi yer almaktadır.

• **TELHÎSÜ'L-MİFTÂH**

Açıklayıcı Başlık: Hitabet (Belağat) konulu Arapça el yazması eser

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Belagat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1567

Sayfa Sayısı: 236

Müellif: Muhammed b. Abdurrahman el-Kazvinî

istinsah tarihi: 1567

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 13

Özet: Hitabet (belağat) konulu Arapça el yazması eserin vikaye* ve zahriye** sayfasında beyitler bulunmaktadır. Eserde çok sayıda derkenar açıklamaları mevcuttur. TELHÎSÜ'L-MİFTÂH Sekkâkî'nin Miftâhu'l-'ulûm'unun belâğata dair üçüncü bölümünün Hatîb el-Kazvînî (ö. 739/1338) tarafından yapılan muhtasarıdır.

* *Vikâye yaprağı, yazma eserin cildi ile metnin bulunduğu sayfa arasına konan yapraktır.*

** *Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh*

• **Menakıb-ı Meşayih**

Açıklayıcı Başlık: Biyografi içerikli el yazmasıdır.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Edebiyat, Hatırat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 422

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 53

Özet: Tabakat* konulu Arapça bir el yazmasıdır. Oldukça büyük bir yazı karakteriyle yazılmış, bir sayfada 11 satır bulunmaktadır.

**Tabakat: İslâm telif geleneğinde, sahasında tanınmış şahsiyetlerin biyografilerini konu edinen telif türüdür.*

• **Başlığı Belirlenemeyen Kitap**

Açıklayıcı Başlık: Bu kitap, Arapça dilbilgisinde önemli konuları ele almaktadır. Bunlar arasında beş isim, geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanlar, hareketler ve diğer Arapça dilbilgisi kuralları yer almaktadır.

Kategori: Edebi El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Edebiyat, Arap Dili, Nahiv

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 14

Müellif: Ahmed Zaid bin Sheikh Abdullah Zaid Al-Qadri

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 24*20cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: İyi durumda olan bu kitap, el yazması olup siyah mürekkeple yazılmıştır. Boyutu (24 x 20 cm) ve tarihi bilinmemektedir. Bu kitap, Arapça dilbilgisinde önemli konuları ele almaktadır. Bunlar arasında beş isim, geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanlar, irab hareketleri ve Arapça dilinin diğer kuralları yer almaktadır.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

TARİHİ BELGE EL YAZMALARI

- **Ferman**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı dönemi fermanı

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: El Yazması Aydınlatmalar, Hat Sanatı ve El Yazısı

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Özet: Osmanlı dönemi fermanı



- **Ferman (2)**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı dönemi Fermanı

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Özet: Osmanlı dönemi Ferman örneği



- **Kitab-ı Faziletname-i Ali Kerramallahu Vechehu**

Açıklayıcı Başlık: Hz. Ali'nin faziletlerini anlatan klasik eser

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Malatya

El Yazması Tarihi: 1803

Sayfa Sayısı: 366

Müellif: Derviş Muhammed (m. 16. yy.)

müstensih: Derviş Cafer b. İsmail

istinsah yeri: Arguvan Kazası, Tahir Köyü

istinsah tarihi: 1803

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Sosyal Eğitim ve Gelişim Derneği 6

Cover Type: Karton Süslemeli

Özet: Kitabın başında bir fihristi vardır. İs ve lal mürekkebiyle yazılan eserde tüm sayfalar çerçevesizdir ve ikiye ayrılmıştır. Müellifin ifadesine göre eser Şeyh Rükneddin'in aynı adı taşıyan Farsça mensur eserinin manzum tercümesidir. Yemîni'nin nazma aktarma sırasında bazı ilâvelerde bulunduğu tahmin edildiğinde eserin tercüme-telif niteliğini taşıdığını ve mahallîleştiğini söylemek mümkündür. Eserin aslında mevcut, "Fazîlet" adı verilen on dokuz hikâyeye Yemîni tarafından yirmi dört kıssaya çıkarılmış, böylece menkıbevî bir Hz. Ali biyografisi meydana gelmiştir. Eserde, tahkiye kısımları kadar bir yekün teşkil eden mev'izalarla birlikte Hz. Muhammed ve özellikle Hz. Ali vafında medihlerin "tevellâ-teberrâ" çerçevesinde ifade edildiği birer na't olan şiirler mevcuttur. Bunlar genelde Nesîmî tarzında mutavvel gazeller, terciibendler ve murabba-ı mütekerrirler gibi nazım şekilleridir. (DİA, Yemini Md.)

• Uyuşmazlık Çözüm Belgesi

Açıklayıcı Başlık: 1898 yılına ait bir Arazi Anlaşmazlığı Çözüm Belgesi, Oulam köyü ile Sirin köyü sakinleri arasındaki arazi anlaşmazlığını çözmek amacıyla hazırlanmıştır. Belge, her iki köyden üç muhtar tarafından imzalanmış ve mühürlenmiştir.

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarihî Kronikler

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1898

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Cover Type: Kağıt

Özet: 1898 Tarihli Arazi Anlaşmazlığı Çözüm Belgesi Bu, Oulam ve Şirin köylerinin halkları arasında yaşanan bir arazi anlaşmazlığını çözmek amacıyla hazırlanmış bir anlaşma belgesidir.

Belge, üç Muhtar tarafından imzalanmış ve mühürlenmiştir. Terim: Muhtar ("Seçilmiş Kişi"), Levant bölgesindeki bir köy lideridir ve Osmanlı yönetimi dönemine kadar uzanan eski bir kurumdur. Amir S. Cheshin, Bill Hutman ve Avi Melamed'e göre, Muhtarlar, yüzyıllar boyunca köylerinde merkezi figürler olmuştur. Muhtarın rolü yalnızca Müslüman topluluklarla sınırlı değildi; Arap dünyasında Hristiyan ve Yahudi topluluklarının da kendi Muhtarları vardı. Muhtarlar, köyün başkanları veya aşiret yaşlılarıdır. Geleneksel olarak, köylüler ile devlet bürokrasisi arasında bir köprü işlevi görmüşlerdir. Görevleri arasında doğum, evlilik ve ölüm gibi önemli yaşam olaylarını kaydetmek ve belgeleri tasdik etmek bulunuyordu. Tore Björge'nun belirttiği gibi, Muhtar aynı zamanda köydeki vergi toplayan ve hukuk düzeninin sağlanmasından sorumlu kişiydi.

- **Takvim**

Açıklayıcı Başlık: Takvim

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 2

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Özet: Trabzon'un Of ilçesinde Doç. Dr. Süleyman GÜR tarafından elde edilmiş Osmanlıca bir takvimdir.

- **Alsawalmeh ve Abu Kishek Kabilelerinden Mektup**

Açıklayıcı Başlık: Abu Kishk ve Al-Sawalmeh kabileleri tarafından Osmanlı devletine hitaben yazılmış bir belge, bu toprakların geçim kaynakları olduğunu belirterek, validen topraklarının el konulmamasını talep etmektedir.

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarihî Kronikler

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Arap kabileleri Alsawalmeh ve Abu Kishek

istinsah yeri: Nablus

istinsah tarihi:

Boyutlar: 17*24 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Abu Kishek ve Al-Sawalmeh kabilelerinin, topraklarının geçim kaynakları olduğu gerekçesiyle, bu toprakların el konulmaması için Osmanlı devletine yazdıkları bir belge. Belgenin boyutu 17*24 cm'dir. Tarihi bilinmemektedir.

- **Ev Satış Belgesi**

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: Nouman Al-Ashqar'ın Mülkiyeti

El Yazması Tarihi: 1914

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Hajjah Köyü Muhtarı

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Nouman Al-Ashqar

Özet: Bu, Hajjah köyünden yazılmış el yazması bir satış belgesidir, kağıt üzerinde kabul edilebilir bir durumda olup bazı kenarları yırtılmıştır. Satıcı, Hajjah köyünden Hassan ailesindedir, alıcı ise Salamah köyünden olan ancak o dönemde Hajjah köyünde ikamet eden Muhammad bin Hussein Al-Abd Al-Ras'tır. Belgenin içeriği, 1914 yılına tarihlenmiştir ve şu şekildedir: Satıştan yasal olarak sorumlu olan kişi, önündekiler huzurunda kendisinin, daha önce Muhammad Abd al-Rahman Abu Hantash ve kardeşlerinden, tanınan mirasçılardan satın almış olduğu tüm evi sattığını kabul etmiş, itiraf etmiş ve kendisi aleyhine tanıklık etmiştir. Evin sınırları şu şekildedir: doğusunda geçen yol, kuzeyinde Ibn Abd al-Jawad Ibn Salih Ibn Khalil'in evi, batısında ise Salih Ibn Abd al-Majid Zaarour'un evi ve onun öncesinde Hamad Al-Dagmous'un evi bulunmaktadır. Bu ev, alıcı Muhammad Hussein Al-Abd Al-Ras'a satılmış ve satış bedeli olarak 6 Fransız akçesi alınmıştır. Satıcı, İsmail bin Hassan (Hajjah köyünden, Nablus bölgesinden) bu bedeli almış ve alıcının herhangi bir zarar ve haksızlıktan sorumlu olmadığını onaylamıştır. Satış, iyi niyetle, nihai ve geri alınamaz şekilde gerçekleştirilmiştir. Hayatlar ve haklar birleştirilmiş olup, herhangi bir anlaşmazlık durumunda, bu satışla ilgili taleplerin, alıcının vefatından sonra mirasçıları tarafından çözülmesi gerektiği belirtilmiştir. Evdeki eşyalar da satışa dahil edilmiştir. Bu durumu şahitlik eden kişi: Muhammad bin Nasser Shahad Hussein Al-Adini'dir. Belge Osmanlı İmparatorluğu mührü ile mühürlenmiştir. Bugün, ev, eski Hajjah köyü camisinin yanındadır ve 10'dan fazla basamaktan inilebilen yeraltı bir bodrum katına sahiptir. Ayrıca, geç Osmanlı dönemine ait bir grup kuyu ve eski bir kemer de bulunmaktadır.

• **Maktel (Maktel-i İntikâm-ı Hüseyin-i İmam)**

Açıklayıcı Başlık: Kerbela Olayını ve Hz. Hüseyin'in şehadetini anlatan ilk Osmanlı Dönemi Makteli

Kategori: Tarihi Belgeler

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Tarih

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1423

Sayfa Sayısı: 484

Müellif: Derviş Mehmed b. Yusuf Rehavi (Urfalı)

istinsah tarihi: 1423

Veri Kaynağı: Zübeyde ACAR

Koleksiyon No: EKAPDER 18

Cover Type: Deri

Özet: İmam Hüseyin'in Yezid saltanatına hurucu ve Kerbela'da ailesi ile birlikte katledilişini anlatan destanın, is ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metinde yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Derviş Mehmed'in XV. yüzyılda kaleme aldığı eserinde, eserinin râvîsi olarak Ebû Tahir-i Tûsî' yi göstermiştir. Şair, Maktel-i Hüseyin adını verdiği eserini yarı manzum yarı mensur şekilde yazmıştır. Eserin farklı nüshalarına, tarafımızca yapılan araştırmalar sonucu rastlanmamış olup eser, orijinal olma özelliği taşımaktadır. II. Murat döneminde yazılan eser, eldeki verilere göre şimdilik Türk edebiyatında maktel türündeki bilinen ikinci eserdir. Eser II. Murat'a sunulmuş olup yazıldığı tarih eserin sonundaki ebced hesabına göre 1423/24' tür. Eserin dili oldukça sadedir. Denilebilir ki günlük konuşma dili ile yazılmıştır. Müellife dair herhangi bir kayıt bulamadık. Eser içinde kullanılmış olan farklı mahlaslardan da yola çıktık fakat herhangi bir bilgiye ulaşamadık. Eser genel itibarıyla mesnevi nazım biçimine uygun olarak yazılmış olsa da eserin içerisinde yer yer kaside ve gazellere de rastlanmaktadır (Zübeyde Acar, "DERVİŞ MEHMED'İN MAKTEL-İ HÜSEYİN'İ (İNCELEME-METİN)", Yayınlanmamış YL Tezi, Siirt, 2023).



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

SANATSAL EL YAZMALAR

• **Mevlana Minyatürü**

Açıklayıcı Başlık: Şeb-i Arus temalı Mevlana Minyatürü

Kategori: Sanatsal El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Hat Sanatı ve El Yazısı

Bulunduğu Yer: Trabzon

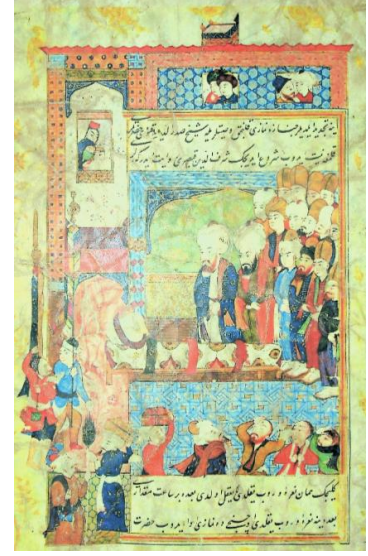
El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Özet: Mevlana Celaleddin Rumî'nin (ö. Hicri: 672 / Miladi: 1273) cenaze merasimini tasvir eden bir minyatür.



• **Sülüs-Nesih Hat Murakkası**

Açıklayıcı Başlık: Hat murakkası, usta hattatların sanatlarını göstermek üzere yaptıkları özel bir yazma türüdür.

Kategori: Sanatsal El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Hat Sanatı ve El Yazısı

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1875

Sayfa Sayısı: 116

Müellif: 1- Bahâüddîn Muhammed b. Hüseyin b. Abdissamed el-Âmilî (ö. 1031/1622); 2- Şemsüddîn Muhammed b. Eşref el-Hüseyinî es-Semerkindî (ö. 702/1303)

müstensih: Osman Fevzi Efendi (Hattat Osman Hilmi Efendi'nin (v. 1903) tilmizi)

istinsah tarihi: 1875

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SevgiDer 5

Cover Type: Deri

Özet: Lügaz, Hurufat Meşkleri ve İbare örneklerinin yer aldığı eser Osmanlı hat sanatının az bulunur tam örneklerinden bir tanesidir. Çerçeve ve tezhipleri de yazıldığı döneme ait olup yüksek ayar altın kullanılmıştır.

- **Hız. İsa'nın doğumu**

Açıklayıcı Başlık: Hz. İsa'nın doğumunu simgeleyen freski.

Kategori: Sanatsal El Yazmaları

Diller: İngilizce

Alfabe: Latin

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1337

Sayfa Sayısı: 1

Müellif:

Giotto di Bondone'nin (1267-1337)

istinsah tarihi:1337

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 139

Özet: Giotto di Bondone'nin (1267-1337) Hz. İsa'nın doğumunu simgeleyen freski.

- **Minyatür**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı minyatür sanatının son büyük ustası kabul edilen Levni'ye (ö. 1145/1732) ait bir minyatür.

Kategori: Sanatsal El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1732

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Levni

istinsah tarihi: 1732

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 134

Özet: Osmanlı minyatür sanatının son büyük ustası kabul edilen Levni'ye (ö. 1145/1732) ait bir minyatür.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

DEVLET BELGELERİ EL YAZMALARI

- **Öğretmenler için Çalışma Programı**

Açıklayıcı Başlık: Haftalık Çalışma Günü Tablosu. Öğretmenler Programı (Gazze) - Haftalık çalışma programı, işe devam ve izinli günleri gösteren bir program olup, o dönemde eğitimden sorumlu olan ansiklopedya ile bağlantılıdır.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Mohammed Saeed

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1900 Yılına Ait Haftalık Çalışma Günü Tablosu. Öğretmenler Programı (Gazze) - Haftalık çalışma programı, işe devam ve izinli günleri gösteren bir program olup, o dönemde eğitimden sorumlu olan ansiklopedya ile bağlantılıdır.

- **Taberiye Bölgesi - Devlet Memurlarının İsimleri**

Açıklayıcı Başlık: Belgede her memurun adı, doğum tarihi, işe başlama tarihi ve çalıştığı devlet kademesi belirtilmiştir. Bu belge, Akka Bölge Valisi'nin (Reşad adıyla) mührünü taşımaktadır.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1872

Sayfa Sayısı: 2

istinsah yeri: Acre Şehri

Veri Kaynağı:
Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, Taberiye Bölgesi'ndeki devlet memurlarının isimlerini, doğum tarihlerini, işe başlama tarihlerini ve çalıştıkları devlet kademelerini göstermektedir. Belge, Akka Bölge Valisi'nin (Reşad adıyla) mührünü taşımaktadır.

- **Mezar Taşı**

Açıklayıcı Başlık: Mezar Taşı, Kitabe ve Süslemeler

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Devlet Belgesi, Diğer

Bulunduğu Yer: Nablus Milli Hastanesi'nin İçinde, Hastanenin Kurucusunun Mezarı

El Yazması Tarihi: 1881

Sayfa Sayısı: 1

Özet: Nablus'ta, Osmanlı'nın son döneminde, büyüyen nüfusun ihtiyaçlarını karşılamaya yetmeyen eski bir hastane vardı. Şehrin nüfusu genişledikçe ve modern tıbbi hizmetlere olan talep arttıkça, yerel vatandaşlar yeni bir hastane inşa etmek için bir bağış toplama kampanyası başlattılar. Bu çaba, 1888'de Ulusal Hastane'nin kurulmasına yol açtı. Hastane, kuzey dağından eski şehre bakan stratejik bir yere inşa edildi. Başlangıçta 60 yatak kapasitesine sahipti ve acil bakım, cerrahi, kadın doğum, pediatri, ortopedi, kardiyoloji, dahiliye ve nöroloji alanlarında hizmet veriyordu. Yıllar geçtikçe hastane birkaç kez genişletildi. 1934'te bulaşıcı hastalık vakaları için yataklar eklendi ve hemşireler için bir okul kuruldu. 1940'a gelindiğinde yeni bir kanat inşa edildi ve cerrahi, doğum ve bulaşıcı hastalık tesisleri genişletildi ve modernize edildi. 1948'e gelindiğinde hastanenin kapasitesi yaklaşık 144 yatağa çıktı. Hastanenin mimarisi, ikonik kemerler, ana girişteki Osmanlı mührü ve antik taş yapılarla Osmanlı dönemine ait bir kanıt olmaya devam ediyor. Hastane arazisinde özellikle Osmanlı doktoru ve hastanenin kurucusu Nureddin El-Kurydi'nin türbesi yer alıyor. 1888'deki ölümünden önce hastaneyi 17 yıl yönetti. Katkılarının anısına hastane bahçesine gömüldü. Dr. Nureddin El-Kurydi'nin mezar taşındaki yazı: "Bu, hem asil hem de farklı insanları üzen, bilgi ve tıp alanında kaybolmuş bir adamdır. Erdemlerinden ve avantajlarından bahsetti ve ahlakı ve tasvirleriyle yüceldi. Nablus Hastanesi'nde binlerce kişiyi aşan ne kadar çok hizmeti oldu. Ve ona El-Hurzaft uzattı, onun için gevşet, ey Nureddin, o geldi."

- **Nüfus Tezkiresi**

Açıklayıcı Başlık: Nüfus Tezkiresi

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 110

Özet: Trabzon Çaykara Hopşera/Akdoğan köyünden vaiz ve müderris Tayyip Zühtü Efendi'ye ait nüfus tezkiresi.

- **Nüfus Tezkiresi**

Açıklayıcı Başlık: Of müftüsü Politzade Yunus Sıtkı Efendi'nin nüfus tezkiresi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Politzade Yunus Sıtkı Efendi

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 105

Özet: Of müftüsü Politzade Yunus Sıtkı Efendi'nin nüfus tezkiresi.

- **Muhasebe Kitabı**

Açıklayıcı Başlık: Suriye ve Beyrut hükümeti ile Kudüs Vilayeti adına hitap eden, bazı gider kalemlerini, gelirleri ve tahsil edilen ve edilmeyen borçların değerini gösteren bir Muhasebe Defteri. Bu el yazması 1892 yılına tarihlenmektedir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1892

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Suriye ve Beyrut Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Suriye ve Beyrut hükümeti adına, Kudüs Devleti'ne hitaben yazılmış bir devlet hesap kitabından iki sayfa, bazı harcama kalemleri, gelirler ve tahsil edilen ile tahsil edilmeyen borçların değerini göstermektedir. Bu el yazmasının tarihi 1892 yılına aittir.

- **Al-Hewetat kabilesi üyeleri sayısı**

Açıklayıcı Başlık: Bilad al-Sham Hükümeti Tarafından Çıkarılan El Yazması, Bilad al-Sham hükümeti tarafından 1891 yılında çıkarılmış olup, Huwaitat kabilesinin nüfus sayımı ile ilgilidir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Arma Bilimi, Tarihî Kronikler

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1891

Sayfa Sayısı: 1

Boyut: 19,5*25cm

Müellif: Osmanlı Arşivi, İstanbul

istinsah tarihi: 1891

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Al-Hewetat kabilesi, esas olarak Ürdün, Suudi Arabistan ve Filistin'de yaşayan büyük bir Arap kabilesidir. Bu kabilenin üyeleri, özellikle Ürdün'ün güneyi, Filistin'in bazı bölgeleri ve Ölü Deniz çevresinde yoğunlaşmaktadır. Al-Hewetat kabilesinin tam nüfusu, göçler, evlilikler ve toplumsal değişiklikler nedeniyle belirlemek zordur.

- **Şehadetname**

Açıklayıcı Başlık: Şehâdetnâme: Bir mektebin bitirildiğine dâir verilen kâğıt, diploma

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Ankara

El Yazması Tarihi: 1878

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Ankara

istinsah tarihi: 1878

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Özet: Şehâdetnâme: Bir mektebin bitirildiğine dâir verilen kâğıt, diploma

- **Evlilik İzni**

Açıklayıcı Başlık: Karvıran İmamı'na yazılan köy ahalisinden Süleyman kızı Fatma ile Hasan oğlu İbrahim'in nikâhının kıyılmasına dair evlilik belgesi

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Müellif: Seyyid İbrahim

El Yazması Tarihi: 1789

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1789

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Özet: Karvıran İmamı'na yazılan köy ahalisinden Süleyman kızı Fatma ile Hasan oğlu İbrahim'in nikâhının kıyılmasına dair evlilik belgesi.

- **Nüfus İstatistiği**

Açıklayıcı Başlık: 1888 yılında Kudüs Tugayı tarafından yayımlanan nüfus istatistikleri

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1888

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Tugayı

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1888 yılında Kudüs Tugayı tarafından yayımlanan nüfus istatistikleri

- **Arazi anlaşmazlıkları ve çözüm yolları**

Açıklayıcı Başlık: 1896 yılına tarihlenen arazi anlaşmazlıkları ve çözüm yolları

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1896

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Tiberias İdare Kurulu

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1896 yılına tarihlenen arazi anlaşmazlıkları ve çözüm yolları

- **Kudüs Sancağı'ndaki Nüfus**

Açıklayıcı Başlık: 1882 yılına ait, Kudüs Sancağı'ndaki kabilelerin nüfusunu gösteren, Sultan Abdülhamid Han'a hitaben hazırlanmış ve her kabilenin şeyhinin ismini içeren bir Osmanlı belgesi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

El Yazması Tarihi: 1882

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Osmanlı Hükümeti

müstensih: Nablus

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 15*24 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu Osmanlı belgesi, 1882 yılında hazırlanmış olup, Kudüs Sancağı'ndaki kabilelerin nüfusunu göstermektedir. Belge, Sultan Abdülhamid Han'a hitaben hazırlanmış ve her kabilenin şeyhinin ismini içermektedir. Belgenin boyutu: 15*24 cm.

- **Siyasi Mektup**

Açıklayıcı Başlık: 1796 yılına ait el yazması bir siyasi mektup. Kudüs'ten gönderilen, Bab-ı Ali Sadaret Dairesi antetini taşıyan, Sadrazam unvanı ile imzalanmış ve 2534 numarasını içeren bir siyasi mektup.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Mektup, Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1796

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Neşriyat Dairesi "Dairet-i Sadaret"

müstensih: Bilinmiyor

istinsah yeri: Nablus

istinsah tarihi:

Boyutlar: 15*24cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1796 yılına ait el yazması bir siyasi mektup. Belge iyi durumdadır ve boyutları 15*24 cm'dir. Kudüs'ten gönderilen bu siyasi mektup, Bab-ı Ali Sadaret Dairesi antetini taşımakta, Sadrazam unvanı ile imzalanmış ve 2534 numarasını içermektedir.

- **Hükümet Kararı**

Açıklayıcı Başlık: 1864 yılında Kudüs Valisi tarafından yolların güvenliğini sağlamak için verilen bir emir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1864

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs-ü Şerif Mutasarrıfı

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1864 yılında Kudüs Valisi tarafından yolların güvenliğini sağlamak için verilen bir emir.

- **Nüfus İstatistikleri**

Açıklayıcı Başlık: 1909 yılına ait Kudüs, Yafa, Gazze, Hebron (El Halil) ve Birüsseba'yı kapsayan nüfus istatistikleri.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1909

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Mamur Kudüs-ü Şerif

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1909 yılına ait Kudüs, Yafa, Gazze, El Halil ve Birüsseba şehirlerini kapsayan nüfus istatistiklerini içeren bir belge.

- **Neşriyat Dairesi**

Açıklayıcı Başlık: 1898 yılında "Dairet-i Sadaret" Neşriyat Dairesi tarafından yayımlanmış bir belge.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1898

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Sadrazam "Sadr-ı Azam"

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 25x15 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1898 yılında "Dairet-i Sadaret" Neşriyat Dairesi tarafından yayımlanmış bir belge. Belge boyutu 25x15 cm'dir.

- **Gazze Nüfus Sayımı**

Açıklayıcı Başlık: Bu belge, Gazze şehri ve ona bağlı köylerin 1912 yılına ait nüfus sayımını içermektedir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1912

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Nüfus Memuru

müstensih: Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, Gazze şehri ve ona bağlı köylerin 1912 yılına ait nüfus sayımına dair bilgileri içermektedir.

- **Ramallah Nüfus İstatistikleri**

Açıklayıcı Başlık: Ramallah şehrinin köylerinin 1914 yılına ait nüfus sayımını içeren Kudüs-ü Şerif Sancaklığı tarafından yayımlanmış bir belge.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

El Yazması Tarihi: 1914

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs-ü Şerif Sancaklığı

istinsah yeri: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1914 yılına ait Ramallah şehri köylerinin nüfus sayımını içeren, Kudüs-ü Şerif Sancaklığı tarafından yayımlanmış bir belge.

- **Öğretmenler ve Çalışanların Adları**

Açıklayıcı Başlık: 1894 yılına ait, Kudüs-ü Şerif ve Yafa bölgesindeki okullarda görevli öğretmenler ve çalışanların isimlerinin kaydedildiği bir belge. Bu belgede, her çalışan için çalışma günleri, devamsızlık ve devamlılık bilgileri yer almaktadır.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1894

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Muhammed Şevket

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 19 x 25 cm

Veri Kaynağı:

Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, 1894 yılına ait, Kudüs-ü Şerif ve Yafa bölgesindeki okullarda görevli öğretmenler ve çalışanların isimlerini içeren bir kayıttır. Çalışanların çalışma günleri, devamsızlık ve devamlılık bilgileri okunabilir. Belge, 19 x 25 cm boyutlarında, ciddi durumda, elle yazılmış ve basılmış bir belgedir.

- **Arazi Tapu Senedi**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlıca "Senet-i Hakanî - Arazi" tapu senedi. Nablus bölgesindeki bir arazi parselinin sınırlarını belirten ve günümüzdeki arazi tapusuna benzer özellikler taşıyan bir belge.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1815

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Osmanlıca "Senet-i Hakanî - Arazi" tapu senedi. Nablus bölgesindeki bir arazi parselinin sınırlarını belirten ve günümüzdeki arazi mülkiyet tapusuna benzeyen bir belge. Belgenin tarihi, miladi 1815 yılıdır.

- **Öğretmenler Programı (El Halil)**

Açıklayıcı Başlık: Haftalık çalışma günlerini gösteren bir tablo. El Halil Öğretmenler Programı - Bu program, öğretmenlerin işe devam ve devamsızlık günlerini gösteren haftalık bir çalışma takvimini içermekte ve dönemin eğitimden sorumlu ansiklopedisiyle bağlantılıdır.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1893

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Şerif Zahabi

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Haftalık çalışma günlerini gösteren bir tablo. El Halil Öğretmenler Programı, öğretmenlerin işe devam ve devamsızlık günlerini içeren haftalık bir çalışma takvimidir ve dönemin eğitimden sorumlu ansiklopedisiyle bağlantılıdır. Belgenin tarihi miladi 1893 yılıdır.

- **Vaaz Programı Üst Yazısı**

Açıklayıcı Başlık: Of müftüsü Yunus Sıtkı Efendi tarafından Diyanet İşleri Riyaset-i Celilesine (Başkanlığına) Hicri 1341 yılı Recep ve Şaban ayı vaaz programının gönderildiğini gösterir Yunus Sıtkı imzalı belge.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1922

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Yunus Sıtkı Efendi

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1922

Veri Kaynağı:

Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 102

Özet: Of müftüsü Yunus Sıtkı Efendi tarafından Diyanet İşleri Riyaset-i Celilesine (Başkanlığına) Hicri 1341 yılı Recep ve Şaban ayı vaaz programının gönderildiğini gösterir Yunus Sıtkı imzalı belge.

- **Arazi Sertifikası - Daftar Khaneh Khaqani**

Açıklayıcı Başlık: Arazi sertifikası. 1896 yılında Kudüs ilinin el-Tur bölgesinde Kudüs yöneticisi tarafından verilen, arazinin sınırlarını, alanını (bir dönüm) ve arazinin sahibinin adını belirten mülk belgesi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Kişisel Belge, Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1896

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Mutasarrıflığı

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Daftar Khaneh Khaqani - arazi sertifikası. 1896 yılına ait, Kudüs ilinin el-Tur bölgesinde Kudüs yöneticisi tarafından verilen, arazinin sınırlarını, alanını (bir dönüm) ve sahibinin adını belirten mülk belgesi.

- **Yayın Departmanından Belge**

Açıklayıcı Başlık: Almanya'daki Protestan mezhebinden, Kudüs'deki rahip Jacob Aschberk tarafından, Sami mezhebinin takipçilerine Kudüs şehri ve çevresinde toprak ve dükkân dağıtım hakkında 1891 yılında yazılmış bir mesaj.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1891

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Sadrazam "Sader 'atham Akram"

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 22 x 16 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki İhracat Departmanı'na ait bir yazı başlığı taşıyan ve iyi durumda olan, 22 x 16 cm boyutlarında elle yazılmış bir mektuptur. Almanya'daki Protestan mezhebinin temsilcisi olan rahip Jacob Aschberk tarafından Kudüs Şerifine yazılmış olan bu mesaj, Sami mezhebinin takipçilerine Kudüs şehri ve çevresinde toprak ve dükkan dağıtımını ele almaktadır.

- **Devlet Kayıt Defteri**

Açıklayıcı Başlık: Devlet kayıt defteri - 1888 yılına ait Kudüs Mutasarrıflığı "Mutasaref Al-Quds".

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1888

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Kudüs Mutasarrıflığı "Mutasaref Al-Quds"

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1888 yılına ait, Kudüs Mutasarrıflığı'na ait bir devlet kayıt defteri.

- **Öğretmenler Programı (Yafa)**

Açıklayıcı Başlık: Öğretmenler Programı - Haftalık çalışma (Yafa) programı, programda işe katılım ve devamsızlık günleri gösterilmekte olup, dönemin eğitimden sorumlu ansiklopedisiyle ilişkilidir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1893

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Abdul Rahman Thuraya

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1893 yılına ait, Yafa'daki öğretmenler için haftalık çalışma programı. Programda, işe katılım ve devamsızlık günleri belirtilmekte ve dönemin eğitim sorumlu ansiklopedisiyle ilişkilidir.

- **Devlet Mektubu**

Açıklayıcı Başlık: Akre Valisi tarafından 1908 yılında, mührüyle birlikte (Reşad) adı altında verilen bir devlet mektubu.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1908

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Akre Mutasarrıflığı

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1908 yılına ait Akre Valisi tarafından mührüyle birlikte (Reşad) adı altında verilen bir devlet mektubu.

- **Nüfus İstatistikleri - El Halil Şehri Köyleri**

Açıklayıcı Başlık: Kudüs Sancağı tarafından yayımlanan ve Hibrun şehri köylerine ait nüfus sayımını içeren bir devlet belgesi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Tarihî Kronikler, Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1914

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Sancağı "El-Kuds El-Şerif"

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Kudüs Sancağı tarafından yayımlanan ve 1914 yılına ait Hibrun şehri köylerinin nüfus sayımını içeren bir devlet belgesi.

- **Nüfus İstatistikleri - Nablus Şehri Köyleri**

Açıklayıcı Başlık: Nablus şehri köyelerine ait nüfus istatistikleri, Nablus'a bağlı köy sayısının yaklaşık 96 olduğu ve şehirdeki toplam nüfusun 14.638 kişi olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, günümüzde diğer şehirlere bağlı olan bazı köylerin isimleri de yer almaktadır, bu durum ise Nablus Vilayeti'nin Osmanlı dönemi sırasındaki önemini ve büyüklüğünü göstermektedir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1888

Sayfa Sayısı: 3

Müellif: Suriye ve Beyrut Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

istinsah tarihi: Boyutlar:

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Nablus şehri köyelerine ait nüfus istatistikleri, Nablus'a bağlı 96 köy ve şehirdeki toplam 14.638 kişiyi göstermektedir. Ayrıca, bazı köylerin günümüzde diğer şehirlere bağlı olduğu belirtilmekte, bu da Nablus Vilayeti'nin Osmanlı dönemindeki önemini ortaya koymaktadır.

- **Kudüs Mutasarırı Reşad Paşanın Maaş Ödeme Belgesi**

Açıklayıcı Başlık: Kudüs Mutasarırı Reşad Paşanın Maaş Ödeme Belgesi

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1901

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: İstanbul

istinsah tarihi: 1901

Boyutlar: A4

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SEVGİDER 1

Özet: Kudüs-i Şerif Mutasarrıfı Reşad Paşa'nın 1319 (Miladi:1901) yılı ağustos ayına ait 500 kuruşluk maaş belgesi. Paşanın ilgili aya ait maaşı 3 sene sonra 1321 (miladi 1903) tarihinde ödenebilmiştir.

- **Gürcizâde Ahmed Efendi'nin Tasavvuf İcazetnamesi**

Açıklayıcı Başlık: Trabzon ili Dernekpazarı ilçesi Zeno/Akköse köyünden Gürcizâde Ahmed Efendi'nin Of Samri Medresesi müderrisi iken Güneyce/Varda kazasından Osman Niyazi Efendi'den aldığı tasavvuf icazetnamesi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Hat Sanatı ve El Yazısı

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi:1879

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1879

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizâde

Koleksiyon No: 138

Özet: Trabzon ili Dernekpazarı ilçesi Zeno/Akköse köyünden Gürcizâde Ahmed Efendi'nin Of Samri Medresesi müderrisi iken Güneyce/Varda kazasından Osman Niyazi Efendi'den aldığı tasavvuf icazetnamesi.

- **Vaaz Programı (Recep - H. 1341)**

Açıklayıcı Başlık: Of vaizleri Tayyip Zühtü Efendi ve Talip Efendi'nin 1341 yılı Recep ayı vaaz programını gösteren Of müftüsü Yunus Sıtkı Efendi imzalı belge.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1922

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Tayyip Zühtü Efendi ve Talip Efendi

İstinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1922

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 103

Özet: Of vaizleri Tayyip Zühtü Efendi ve Talip Efendi'nin 1341 yılı Recep ayı vaaz programını gösteren Of müftüsü Yunus Sıtkı Efendi imzalı belge.

• **GÖREV BELGESİ**

Açıklayıcı Başlık: Sultan Mehmet Reşad imzası ve tuğralı atama belgesi

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1916

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Devlet belgesi

istinsah tarihi: 1916

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 94-b

Özet: Trabzon, Of ilçesi Zisino/Bölümlü köyünden Resülzade Muhammed Müfit Efendi'ye ait Sultan Mehmet Reşad imzası ve tuğrasını taşıyan (Hicri 14 Rebiulevvel 1334) 1916 tarihli Medine Görev Belgesi.

- **Öğretmenler Programı (Gazze)**

Açıklayıcı Başlık: Haftalık çalışma günleri tablosu. Öğretmenler Programı (Gazze) – Haftalık çalışma programı, katılım ve devamsızlık günlerini gösteriyor ve dönemin eğitim sistemiyle bağlantılıdır (1892 yılı).

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1892

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Mohamed Shawkat (Şevket)

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, Gazze'deki öğretmenlerin haftalık çalışma programını içermektedir. Programda, katılım ve devamsızlık günleri yer almakta olup, 1892 yılına ait dönemin eğitim sistemiyle bağlantılıdır.

- **Ahmed Rahmi b. Mustafa'nın (Gürcizâde Ahmed Efendi) İcazetnamesi**

Açıklayıcı Başlık: Trabzon'a bağlı Of kazası Zeno köyünden (Şimdi Dernekpazarı Akköse köyü) Ahmed Rahmi b. Mustafa'nın (Gürcizâde Ahmed Efendi) Dernekpazarı Çalışanlar köyünden Haşimzâde Ahmed Rahmi b. Ali'den hicri 1294 (1877-1878) yılında aldığı icazetname.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: El Yazması Aydınlatmalar

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1878

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Haşimzâde Ahmed Rahmi b. Ali

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1878

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizâde

Koleksiyon No: 137

Özet: Trabzon'a bağlı Of kazası Zeno köyünden (Şimdi Dernekpazarı Akköse köyü) Ahmed Rahmi b. Mustafa'nın (Gürcizâde Ahmed Efendi) Dernekpazarı Çalışanlar köyünden Haşimzâde Ahmed Rahmi b. Ali'den hicri 1294 (1877-1878) yılında aldığı icazetname.

• **DİLEKÇE**

Açıklayıcı Başlık: Gümrük vergisinden muaf tutulma talebi içeren bir dilekçedir

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1891

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Ahmed Zıyâuddîn Gümüşhânevî

istinsah tarihi: 1891

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 70

Özet: Ahmed Zıyâuddîn Gümüşhânevî'nin Karadeniz bölgesine ücretsiz gönderdiği kitapların gümrükten muaf tutulmasını talep ettiği 26 Mayıs 1891 tarihli belge.

• **Öğretmenler ve Çalışanların İsimleri**

Açıklayıcı Başlık: Hem yazıyla hem de el yazısıyla yazılmış bir tablo. Bu, 1902 yılına ait Kudüs-i Şerif ve Yafa ilçesindeki okullarda çalışan öğretmenler ve personelin isimlerinin yer aldığı kayıttır. Tabloda, her bir çalışanın çalışma günleri sayısı, katılımı ve devamsızlık bilgileri okunabilir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Eğitim

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi

El Yazması Tarihi: 1902

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Mo'men Branji

müstensih: Mo'men Branji

Boyutlar: 18 x 24 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi

Özet: Bu, 18 x 24 cm boyutlarında olan bir el yazmasıdır. Hem yazılı hem de el yazısıyla yazılmış bir tablodur. 1902 yılına ait Kudüs-i Şerif ve Yafa ilçesindeki okullarda görevli öğretmenler ve çalışanların isimlerini içeren bir kayıttır. Tabloda, her bir çalışanın çalışma günleri, katılım ve devamsızlık bilgileri yer almaktadır.

- **Osmanlı Dönemine Ait Banknotlar**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı Dönemine Ait Banknotlar

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 3

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 147

Özet: Osmanlı dönemine ait 3 adet Banknot

- **Farklı Dinler Arasındaki Mektup**

Açıklayıcı Başlık: Farklı Dinler Arasındaki Mektup

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1863

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Tugayı "Liwa Al-Quds"

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1863 yılına ait, Kudüs İlçesi Yüksek Konseyi tarafından yayımlanan, Kudüs'e gelen farklı dinlerin ziyaretçilerini rahatsız etmeme, onları koruma ve ziyaretlerini sağlama konusunda bir mutabakat metnidir. Bu memorandum, 14 kişi tarafından imzalanmış olup, imzalayanlar arasında Müslümanlar ve Hristiyanlar bulunmaktadır.

- **Mahkeme Kaydı**

Açıklayıcı Başlık: Eğirdir Şer'i Mahkemesi Kaydı

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Hukuk

Bulunduğu Yer: Isparta

El Yazması Tarihi: 1878

Sayfa Sayısı: 6

istinsah yeri: Eğirdir - Isparta

istinsah tarihi: 1878

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: Ekapder 2&3

Özet: Toplam altı sayfadan oluşan eser çeşitli konulardaki belgeleri bir araya getirmiştir. Belgelerde Sabri Efendi'nin Eğirdir Şer'i Mahkemesine yaptığı şikayet, Eğirdir Kütüphanesi encümeninin cevabı, tercüme-i hal, Tevfik Efendinin Şer'iyye kitabetine tayini gibi konular işlenmektedir.

- **Kayıt İlm'u-Haberi**

Açıklayıcı Başlık: Trabzon, Zeno Akköse köyünden Gürcizade Molla Mustafa Efendi adına düzenlenmiş Sayım Kayıt İlm'u-Haberi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 91

Özet: Trabzon, Zeno Akköse köyünden Gürcizade Molla Mustafa Efendi adına düzenlenmiş Sayım Kayıt İlm'u-Haberi.

• Çalışan Maaşları

Açıklayıcı Başlık: Çalışan maaşlarını gösteren hükümet belgesi. 1882 yılına ait, çalışan maaşlarını gösteren bir hükümet hesap defterinden alınan belge, ancak bu defterdeki sayfa sayısı belirlenmemiştir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: Osmanlı Hükümeti

El Yazması Tarihi: 1882

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Osmanlı Hükümeti

Boyutlar: 18.5 x 24 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Hükümeti

Özet: 1882 yılına ait, çalışan maaşlarını gösteren bir hükümet belgesidir. Bu belge, hükümet hesap defterinden alınmıştır ve içinde çalışanların maaşlarının yer aldığı bir kaydı içerir. Ancak bu defterin sayfa sayısı belirlenmemiştir. Sayfa boyutu 18.5 x 24 cm'dir.

• Om Toprağının Sınırları

Açıklayıcı Başlık: Om köyünün sınırları

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1893

Müellif: Hükümet

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Arapça yazılmış bir el yazmasıdır. Om köyü ve Lice toprağının her yönden sınırlarını belirtmektedir. Batı: Kale dağlarından inen bir tepe, vadi boyunca dümdüz bir şekilde ilerler ve Ain Zaatout'a ulaşır. Batı Kesimi: Sözü edilen vadiden, Ain Al-Baida'ya doğru inen bir yol ile bir sonraki vadiye yönelir. Doğu: Bahsedilen tepeden düz bir şekilde Ain Al-Baida yoluna kadar yürünür, ardından batıya doğru dönülüp, vadi suyuna kadar ilerlenir ve Wadi Qatl'nin başına ulaşılır. Bu belge, 1893 yılına tarihlenmektedir.

• SINAV KOMİSYON TUTANAĞI

Açıklayıcı Başlık: Sınav sonucunda başarılı olan öğrencileri gösteren komisyon tutanağıdır.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1907

Sayfa Sayısı: 2

istinsah tarihi: 1907

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 28

Özet: Yirmili medresesi talebesi, 1305 doğumlu, Karahisari Şarkı (Şebinkarahisar) kazası Bülbül mahallesinden Şeyhzâde Kazım Efendi'nin 1325, 1327, 1328 ve 1329 yıllarında icra edilen imtihanlarda komisyon tarafından başarılı olduğunu gösteren belgedir.

• Eğitim Dosyası

Açıklayıcı Başlık: Bu belge, iki kâğıda ve iki sütuna ayrılmıştır. Oldukça iyi bir durumda olup, eğitim materyalleri ve harita gibi görsel araçların talep edilmesi konusunu ele almaktadır. Bu belgede Gazze Şehri, Yafa ve Khali'nin her kilometreye düşen payı belirtilmiştir. Ayrıca, devlet okulu ücretleri ve giderlerine de yer verilmiştir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

El Yazması Tarihi: 1909

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus, Filistin

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu belge, iki kâğıda ve iki sütuna ayrılmış olup oldukça iyi bir durumdadır. El yazması, eğitim materyalleri ve harita gibi görsel araçların talep edilmesi konusuna dair bilgi vermektedir. Gazze Şehri, Yafa ve Khali'nin her kilometreye düşen payları bu belgede belirtilmiştir. Ayrıca devlet okullarının ücretleri ve giderleri de yer almaktadır. Belge, 1909 yılına tarihlenmektedir.

- **Arazi Satış Belgesi**

Açıklayıcı Başlık: Bu belge, Hajja köyündeki 2 numaralı arazi parselinin satışına dair bir anlaşma belgesidir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Feraiz, Devlet Belgesi, Diğer

El Yazması Tarihi: 1913

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Hajja Köyü Muhtarı

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 15 x 18 cm

Veri Kaynağı: Noman Al-Ashqar

Özet: El yazması, iyi durumda olup, boyutları 15 x 18 cm'dir. Bu belge, Hajja köyünde bulunan 2 numaralı bir arazi parselinin satışına dair bir anlaşmadır. Belgedeki bazı kelimeler net olmasa da, yazımına göre, köyün yerleşiminden yasalar çerçevesinde arazisini satmaya yetkili bir kişi, kendisi için ödeme almış ve bu satış, Hajjah Bint adında bir kadının mülkü olan 20 zeytin ağacını içermektedir. Arazinin doğusunda, kuzeyinde, güneyinde ve batısında sınırlar belirlenmiştir. Ayrıca, bu belgedeki özel bir yol, Peygamber Rabih'in türbesine yöneltilmiştir ve köyün ortak arazisi de belirtilmiştir. Satılan arazinin fiyatı, iki parsel olarak ödenmiştir. Belge, 1913 yılına tarihlenmektedir.

- **Nüfus İstatistikleri (Filistin)**

Açıklayıcı Başlık: Kudüs Sancağı tarafından yayımlanan bir hükümet belgesi, Kudüs, Yafa, Gazze ve Hebron'daki dini nüfus sayımını içermekte olup, Hristiyanların kendi dini mezheplerine göre bölünmesini not etmektedir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Tarihî Kronikler, Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1894

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Şerifi Sancağı

İstinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Kudüs, Yafa, Gazze ve Hebron'daki Hristiyan nüfusunun dini mezheplere göre bölünmesini içeren bir hükümet belgesidir. 1894 yılında yayımlanmış olan bu belge, ilgili bölgelerdeki dini sayım bilgilerini sunmaktadır.

• **Devlet memurları sicil kaydı**

Açıklayıcı Başlık: Devlet memurları sicil kaydı

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1882

Sayfa Sayısı: 2

İstinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1882 yılına tarihlenen devlet memurları sicil kaydı

• **Askeri Çalışma Belgesi**

Açıklayıcı Başlık: Bu belge Osmanlı ordusunda çalışma kanıtıyla ilgili önemli bilgiler ve Kafr Thulth köyü sakini Muhammed Mufleh'in Osmanlı yönetimine karşı nasıl direndiğini ve karşı çıktığını içermektedir. Belge, 1911 yılına tarihlenmektedir.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Noman Al-Ashqar

El Yazması Tarihi: 1911

Sayfa Sayısı: 1

İstinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 24 x 20 cm

Veri Kaynağı: Noman Al-Ashqar

Özet: Bu belge 24 x 20 cm ölçülerindedir. Bu belge, Osmanlı ordusunda çalışma kanıtıyla ilgili önemli bilgiler ve Kafr Thulth köyü sakini Muhammed Mufleh'in Osmanlı yönetimine nasıl direndiğini ve karşı çıktığını içermektedir. Belge, 1911 yılına tarihlenmektedir.

- **Nüfus Sayım Belgesi (1917 yılı Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımı Dökümü)**

Açıklayıcı Başlık: 1917 yılı Osmanlı Dönemi Nüfus Sayımında Hamidabad Köyü Sonuçları; 246 Kişi.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

El Yazması Tarihi: 1917

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Hamidabad Köyü Muhtarı, İmamı ve Süleyman ile Hacı İbrahim adında azalar

İstinsah tarihi: 1917

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: EKAPDER 27

Özet: Hamidabad adında birden fazla köy bulunmaktadır. Lüleburgaz, İnegöl ve Söğüt ilçelerinde bu ada sahip birer köy bulunmaktadır. Hicri 14 Mayıs 1333, Miladi 1917 yılında, 28 vilayet ve müstakil sancakta toplam 15.028.888 nüfus bulunmaktadır (Bilgi, N., 2010, "Osmanlı Devletinin 1917 Yılı Yabancı Nüfusu", Tarih İncelemeleri Dergisi, 25 (1), s. 113). Elimizdeki belgeye göre bu nüfusun 246 ferdi, Hamidabad köyündedir. Bu tür belgeler, Osmanlı modernleşmesinin önemli ürünlerindedir. Devletin vergi ve asker ihtiyacı, nüfusun tespit edilmesinin ve nüfus artışının öngörülebilir olmasını gerektirmekteydi. Hamidabad köyünde bulunan 246 kişi, çeşitli özellikleriyle belgede tasnif edilmiştir.

- **Doğum Belgesi**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı Devleti

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Nüfus belgesi

Bulunduğu Yer: An-Najah Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus, Filistin

Veri Kaynağı: An-Najah Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu, sadece bir Doğum Belgesi şablonudur ve 2. sayfası eksiktir. Belge, 1900 yılına tarihlenmiş boş bir Doğum Belgesi şablonudur.

- **İcazetname**

Açıklayıcı Başlık: Diploma ve icazetname

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 25

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Kabro Hoca koleksiyonundan elde eden Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K10

Özet: İlk 5 sayfası kayıp olan Arapça elyazması icazetnamede, hadislerden, birçok kişiden bahsedilmektedir. El yazması kitap Muhammed Salim bin Maruz'u da tanıtmaktadır.

- **Doğum Sertifikası**

Açıklayıcı Başlık: Filistin'in Qusin köyünden bir doğum sertifikası

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Kişisel Belge

Bulunduğu Yer: Qusin Köyü

El Yazması Tarihi: 1897

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Nablusta Osmanlı Hükümeti

müstensih: Nablusta Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Özet: Mutleq Mahmoud Abu Layla'nın (Ebu Mohammad) doğum belgesi iyi durumda. Kendisi 1897 yılında doğmuş, ancak doğum belgesini dokuz yıl sonra, 1907'de almıştır. 1976 yılında vefat etmiştir.

- **Qusin Köyü Muhtar Mührü (Filistin)**

Açıklayıcı Başlık: Muhtar Mührü

Kategori:
Devlet Belgeleri

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer:
Nablus'a Yakın Qusin Köyündeki Layla Ailesinin Evinde bulunmuştur.

El Yazması Tarihi: 1901

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Osmanlı Hükümeti

müstensih: Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

istinsah tarihi: 1901

Veri Kaynağı: Al-Najah Ulusal Üniversitesi

Özet: Qusin Köyü Muhtarı* Ali Abu Layla'ya (1901) ait olan bakırdan yapılmış olan Mühür, Nablus'a Yakın Qusin Köyündeki Layla Ailesinin Evinde bulunmuştur. Bu mühür, 1901 yılında Nablus yakınlarındaki Qusin köyünün muhtarı olan Ali Abu Layla'ya aittir. Mühür köyün resmi işlerinde kullanılan bir otorite sembolü olmuştur.

* Muhtar Terimi: Muhtar ("seçilmiş kişi"), Levant bölgesinde köy liderine verilen bir unvandır ve Osmanlı dönemine kadar uzanan eski bir kurumdur. Amir S. Cheshin, Bill Hutman ve Avi Melamed'e göre, muhtarlar "yüzyıllar boyunca merkezi figürlerdi. Bu görev sadece Müslüman topluluklarla sınırlı değildi; Arap dünyasındaki Hristiyan ve Yahudi toplulukların da muhtarları bulunuyordu. Muhtarlar, köyün liderleri ya da aile reisleriydi ve geleneksel olarak köylüler ile devlet bürokrasisi arasında bir bağlantı sağlıyorlardı. Muhtarın görevleri arasında şunlar yer alıyordu: Doğum, evlilik gibi yaşam olaylarını kaydetmek Belgeleri noter tasdiki yapmak Vergi toplamak Köyde asayişini sağlamak Tore Björge'ya göre, muhtarlar, köyde hukukun üstünlüğünü sağlamak ve düzeni korumaktan sorumluydular. Ali Abu Layla'nın mührü, bu tarihî bağlam içinde önemli bir köy liderinin otoritesini ve görevlerini yansıtmaktadır.

- **İcazetname**

Açıklayıcı Başlık: Seyyid Musa Kazım Efendi tarafından mühürlenerek Kozaklı Hüseyin b. Kadir Efendi'ye ait ilmi icazet. Osmanlı Döneminde diploma yerine geçen belge, yazma eser şeklinde telif edilmiş.

Kategori: Devlet Belgeleri

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 14

Müellif: Seyyid Musa Kazım

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: EKAPDER 16

Özet: Seyyid Musa Kazım Efendi tarafından mühürlenerek Kozaklı Hüseyin b. Kadir Efendi'ye ait ilmi icazet. Osmanlı Döneminde diploma yerine geçen belge, yazma eser şeklinde telif edilmiş. Yazma formunda verilen ilmi icazet, kişinin medrese ilimlerini tekml ettiğini gösteren bir diplomadır. İs ve lal mürekkebi kullanılarak çok özenli bir şekilde hazırlanan metnin sayfa cetvellerinin çekildiği ve yüksek kaliteli bir hat ile eserin vücuda getirildiği görülmektedir. Bir tür diploma olan bu tür metinlere icazet denmektedir. İcazet metinlerinde kişinin uzmanlık kazandığı ilim dalları sayılırken aynı zamanda kişinin ve hocalarının hocaları da tadad edildiği için bu belgeler bir tür ilmi silsile olarak da kabul edilebilir. Elimizdeki icazette yer alan hocaların nispetlerine bakıldığında Girit'ten Diyarbakır'a, Manisa'dan Erzurum'a kadar Osmanlı Devleti'nin her yerinden âlimler arasında bir etkileşimin var olduğu görülmektedir.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

KİŞİSEL GÜNLÜKLER VE MEKTUPLAR

- **Alım Satım Sözleşmesi**

Açıklayıcı Başlık: El yazması belge 19 Mart 1326 (1910) tarihli bir senettir.

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1910

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Gürcizâde Ahmed Efendi

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1910

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizâde Ahmed Efendi

Koleksiyon No: 4

Özet: Osmanlıca alım satım sözleşmesi: El yazması belge 19 Mart 1326 (1910) tarihli bir senettir. Senedin düzenlendiği yer. Trabzon ili Dernekpazarı İlçesi Zeno/Akköse Köyü. Bu senet Gürcizâde Ahmed Efendi'nin amcasının oğlu Ahmed Ağa'nın kızları Şenuka ve Altuna ile kardeşleri Muhammed'in oğulları Ömer ve Ahmed arasında düzenlenmiştir. Senetten anlaşıldığına göre Şenuka ve Altuna Hanım babaları Ahmed Ağa'dan kendilerine intikal eden menkul ve gayrimenkul ne varsa hepsini belli bir bedel karşılığında yeğenlerine satmışlardır. Senette yer alan sözleşmenin şahitliğini Gürcüoğlu Recep Efendi, Gürcüoğlu Molla Mustafa Efendi, Gürcüoğlu Hafız Hasan Efendi ve Küçükalioğlu Ömer Efendi yapmış ve isimlerinin yanlarına mühürlerini basmışlardır. Senet Zeno köyü muhtarı ve azaları tarafından da mühürlenerek tasdik edilmiştir.

- **Tercüme**

Açıklayıcı Başlık: Trabzon Çaykara Taşören/Zeleva köyünden Hudekzâde Numan Vehbi Efendi'nin kendi eliyle kaleme aldığı üç sayfalık hal tercümesinin ilk ve son sayfası.

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: El Yazması Aydınlatmalar

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Hudekzâde Numan Vehbi Efendi

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Hudekzâde Numan Vehbi Efendi

Koleksiyon No: 94a-b

Özet: Trabzon Çaykara Taşören/Zeleka köyünden Hudekzâde Numan Vehbi Efendi'nin kendi eliyle kaleme aldığı üç sayfalık hal tercümesinin ilk ve son sayfası.

• **SENET**

Açıklayıcı Başlık: Tarla alım satımına ait Arapça senet

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizâde Ahmed Efendi

Koleksiyon No: 14

Özet: Trabzon ili Çaykara ilçesi Zeno/Akköse köyünden Gürcizâde Ahmed Efendi'nin Bayburt'un Ağunsoz köyünden yeğenlerinin vâsîsi olarak onlar adına bir tarla satın aldığını gösteren bir senettir. Tarihsiz olan bu senet tahmini 1900'lü yıllara aittir. Senette mührü olan kişiler: Şuhûdu'l-hâl: Hacı Arif Ağa ve Mada İbrahim ve Gürcüoğlu Süleyman ve Ali Çavuş ve Cumandanoğlu Temel Ağa ve Bedanoğlu Şükri.

• **DİLEKÇE**

Açıklayıcı Başlık: Sulh amaçlı yazılmış bir dilekçe

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1906

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Vardalı Hacı Şeyh Osman Niyazi Efendi

istinsah tarihi: 1906

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 66

Özet: Sulh amaçlı yazılmış bir dilekçe, Rize Güneyce'den Vardalı Hacı Şeyh Osman Niyazi Efendi'nin Trabzon ili Of Kazası Mustantıklığına yazdığı 26 Kanunuevvel 1321 (8 Ocak 1906) tarihli bir mektuptur. Mektup halk arasındaki anlaşmazlıkları çözüp sulh yapmak için yazılmıştır.

Ahmed Arif Al-Husseini'den Sadrazam'a bir mektup

Açıklayıcı Başlık: Ahmed Arif Al-Husseini'den Kaymakam'a yazılmış bir mektupta kendisine yapılan haksızlığın kaldırılmasını talep ediyor gibi görünmektedir. Mektupta, Filistin'den Ankara'ya sürgün edildiği belirtilmektedir ve bu kararın, Hakimler Kaymakam'ı ve (İstihbarat) Editörleri Müdürü Korgeneral Zahdi Efendi'nin sahte ve uydurulmuş haberlerine dayanarak alındığı ifade edilmektedir.

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Tarihî Kronikler, Kişisel Belge, Mektup

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1898

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Ahmad Aref Al-Husieni

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Ahmed Arif Al-Husseini'den 1898 yılında Kaymakam'a yazılmış bir mektupta kendisine yapılan haksızlığın giderilmesi için bir talep gibi görünmektedir. Mektupta, Filistin'den Ankara'ya sürgün edildiği belirtilmekte ve bu kararın, Kaymakam olan Hakimler ve İstihbarat Editörleri Müdürü Korgeneral Zahdi Efendi'nin sahte ve uydurulmuş raporlarına dayanarak alındığı ifade edilmektedir.

- **Talep yazısı**

Açıklayıcı Başlık: Öğretmen talep/teklif yazısı

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Kişisel Belge

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 123

Özet: Bir köyün ileri gelenlerinin Trabzon Of ilçesi Zisino/Bölümlü köyünden Kalomerzâde Mahmut Sabri Efendi'ye yazdıkları ve oğlu İbrahim Efendi'yi kendilerine hoca olarak göndermesini talep ettikleri yazı.

• **Harun oğlu Yakup'tan Frostor Isaac Zuzenberg'e bir mektup.**

Açıklayıcı Başlık: El yazması mektup niteliğindeki eser 1817 yılında Nablus'taki Samiri cemaatinin lideri ve "Büyük Haham" olarak anılan Harun oğlu Yakup'tan, Büyük Haham Frostor Isaac Zuzenberg'e yazılmış bir mektuptur. Mektup, Kral Oskar'ın taleplerine yanıt olarak yazılmış olup, yazar bu mektupta sahip oldukları kitapları detaylandırmakta ve cemaat üyelerinin çalışma koşulları hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca, Nablus'taki cemaat üyelerinin sayısının iki yüzün üzerinde olduğunu belirtmektedir.

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mektup

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1817

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Jacob Ben Haron

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: El yazması eser 1817 yılında Nablus'taki Samiri cemaatinin lideri ve Büyük Haham olarak anılan Haron oğlu Yakub'un, Büyük Haham Frostor Isaac Zuzenberg'e yazdığı bir mektuptur. Mektup, Kral Oskar'ın taleplerine yanıt olarak yazılmış olup cemaatin sahip olduğu kitapları, üyelerin çalışma durumlarını ve Nablus'taki cemaatin üye sayısını (iki yüzün üzerinde) detaylandırmaktadır. Not: Belge tarihi, Samiri takvimine göre dir.

• SÖZLEŞME

Açıklayıcı Başlık: Yaylakların kira sözleşmesi

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1867

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1867

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizade

Koleksiyon No: 10

Özet: Trabzon ili Çaykara ilçesi Zeno/Akköse köyünden Gürcüoğulları ile Haldizen/Demirkapı köyü halkı arasında düzenlenen 1867 tarihli bir belgedir. Yayladaki hayvanlar ve otlaklarla ilgili yapılan bir sözleşmedir. Belgedeki mühürler şu kişilere aittir: Gürcioğlu Hacı Cafer'in oğlu Ömer, Gürcioğlu Molla, Gürcioğlu Abdurrahman, Gürcioğlu Ahmed. Şuhûdu'l-hâl ve mühürler: el-Hâc Müfti Efendi, el-Hâc Fettahzâde Muhammed Ağa, Serdarzâde el-Hâc Mahmut, Serdarzâde Hafız Muhammed Efendi, Holaysalı Karahasanoğlu Muhammed Efendi, Numanzâde Numan Efendi, Marnaoğlu Mustafa Efendi, Bakkalzâde İsmail Hakkı.

• Sened-i Hakani

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı Dönemine ait bir Sened-i Hakani (tapu senedi)

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Devlet Belgesi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1890

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Devlet Eseri

istinsah tarihi: 1890

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 87

Özet: Trabzon, Zeno Akköse köyünden Harun Efendi adına düzenlenmiş Osmanlı Dönemine ait bir Sened-i Hakani (tapu senedi).

- **Telgraf mektubu**

Açıklayıcı Başlık: 1906 yılında gönderilmiş bir telgraf mesajıdır. Başlıkta Arapça, Fransızca ve Osmanlıca yazılar bulunmaktadır. Mesajın metni el yazısıyla yazılmıştır. Mektup, Beyrut Vilayeti tarafından gönderilmiştir. Bu, Beyrut Merkez Telgrafı tarafından gönderilmiş bir telgraf mesajıdır.

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Kişisel Belge, Mektup

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1906

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Telegraf, Beyrut

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Bu eser 1906 yılında Beyrut Vilayeti'nden Adham adlı bir kişi tarafından gönderilen bir telgraf mesajıdır. Başlık kısmı Arapça, Fransızca ve Osmanlıca olarak yazılmış olup, metin el yazısıyla kaleme alınmıştır. Mesaj, Beyrut Merkez Telgrafhanesi tarafından iletilmiştir.

- **BORÇ SENEDİ**

Açıklayıcı Başlık: Borç üzerine yapılmış bir senet

Kategori: Kişisel Günlükler ve Mektuplar

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Kişisel Belge

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Bilalzâde Harun Efendi

istinsah tarihi: 1900

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 86

Özet: Trabzon Zeno/Akköse köyünden Harun Efendi'nin mührünün yer aldığı bir borç senedi. Mührün hemen üstünde “*el-medyûn Zeno karyesinden Bilalzâde Harun Efendi*” ibaresi yazılıdır.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

HARİTALAR VE KARTOGRAFİ

- **Ürdün Nehri Haritası**

Açıklayıcı Başlık: Ürdün Nehri ve çevresini gösteren, 18 x 16 cm boyutlarında ve iki sayfadan oluşan bir harita. Harita iyi durumda olup, tarih bilgisi mevcut değildir.

Kategori: Haritalar ve Kartografi

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Antik Haritalar ve Kartografi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 2

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 18 x 16 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Ürdün Nehri ve çevresini gösteren, 18 x 16 cm boyutlarında ve iki sayfadan oluşan bir harita. Harita iyi durumda olup, tarih bilgisi mevcut değildir.

- **Jericho'daki toprakların haritası**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı döneminin sonlarına ait, Jericho topraklarının haritası, Jericho şehrinin toprak sınırlarını göstermektedir. Osmanlıca yazılmış olup iki sayfadan oluşmaktadır. Mavi renkte olup, “Kudüs-ü Şerif” kelimesiyle başlamakta ve bazı bölgeler net değildir.

Kategori: Haritalar ve Kartografi

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Antik Haritalar ve Kartografi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 2

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 72 x 47 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Osmanlı döneminin sonlarına ait, 72 x 47 cm boyutlarında Jericho topraklarının haritası, Jericho şehrinin toprak sınırlarını göstermektedir. Osmanlıca yazılmış olup iki sayfadan oluşmaktadır. Mavi renkte olup, “Kudüs-ü Şerif” kelimesiyle başlamakta ve bazı bölgeler net değildir. Tarih eksiktir.

• El-Şuneh ve Ürdün Nehri'nin Haritası

Açıklayıcı Başlık: 1810 yılına tarihlenen bu harita, Ürdün'deki El-Şuneh bölgesi ve Ürdün Nehri'nin detaylı bir tasvirini sunmaktadır. Harita, dağlar, kaynaklar, yollar ve vadiler gibi coğrafi özelliklerin yanı sıra bölgedeki diğer önemli unsurları da içermektedir.

Kategori: Haritalar ve Kartografi

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Antik Haritalar ve Kartografi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1810

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Codleb

İstinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1810 yılına tarihlenen bu harita, Ürdün'deki El-Şuneh bölgesi ve Ürdün Nehri'ni kapsamaktadır. Harita, dağlar, kaynaklar, yollar ve vadiler gibi birçok coğrafi bilgiyi içermektedir.

• Kutsal Kabir Kilisesi ve Ömer Camii

Açıklayıcı Başlık: 1852 yılına ait Kudüs'teki Kutsal Kabir Kilisesi ve Ömer Camii'nin haritası, her iki yapının sınırlarını ve önemli noktalarını detaylı bir şekilde göstermektedir. Kutsal Kabir Kilisesi, Hristiyanlar için İsa'nın çarmıha gerildiği ve gömüldüğü yer olarak kabul edilir. Ömer Camii ise, Hz. Ömer'in Kudüs'ü fethettikten sonra inşa ettirdiği ve Hristiyanların ibadetine saygı göstererek camiye dönüştürdüğü bir yapıdır. Bu harita, 19. yüzyılın ortalarında Kudüs'teki dini yapılar ve çevreleri hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Günümüzde bu tür haritalar, bölgenin tarihi ve kültürel mirasını anlamak için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Kategori: Haritalar ve Kartografi

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Antik Haritalar ve Kartografi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1852

Sayfa Sayısı: 2

Müellif: Osmanlı Hükümeti

İstinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1852 yılına ait Kudüs'teki Kutsal Kabir Kilisesi ve Ömer Camii'nin haritası, her iki yapının sınırlarını ve önemli noktalarını detaylı bir şekilde göstermektedir. Kutsal Kabir Kilisesi, Hristiyanlar için İsa'nın çarmıha gerildiği ve gömüldüğü yer olarak kabul edilir. Ömer Camii ise, Hz. Ömer'in Kudüs'ü fethettikten sonra inşa ettirdiği ve Hristiyanların ibadetine saygı göstererek camiye dönüştürdüğü bir yapıdır. Bu harita, 19. yüzyılın ortalarında Kudüs'teki dini yapılar ve çevreleri hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Günümüzde bu tür haritalar, bölgenin tarihi ve kültürel mirasını anlamak için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

- **Amerikalıların Tor Dağı'ndaki Toprakları**

Açıklayıcı Başlık: Kudüs Belediyesi tarafından o dönemde yayımlanan ve o zamanki belediye mühendisinin mührüyle damgalanmış, Kudüs şehrinde Tor Dağı'ndaki Amerikan topraklarının sınırlarını gösteren bir harita.

Kategori: Haritalar ve Kartografi

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Antik Haritalar ve Kartografi

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Belediyesi

İstinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 25*19 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Kesin tarihi belirleyemediğimiz, Kudüs şehrinde Tor Dağı'ndaki Amerikan topraklarının sınırlarını gösteren ve o dönemde Kudüs Belediyesi tarafından yayımlanan, o zamanki belediye mühendisinin mührüyle damgalanmış bir harita. Tarih eksiktir.



ISBN 2022- 1 - TR01- KA220- YOU- 00008764



THE MEMORY OF HISTORY

Açıklama: Yasal Uyarı; el yazmaları eserin isim hakları, içeriğine ait hakları saklıdır. El yazması eserler içerisinde yer alan sayfalarda aksi belirtilmediği sürece izin alınmaksızın kopyalanamaz, başka yere taşınamaz, alıntı yapılamaz, internet üzerinde veya her ne şekilde olursa olsun yayınlanamaz ve kullanılamaz (arama motorlarının dizinleri için kullandıkları geçici bellek kayıtlarından alınmış olsalar dahi). Sitemizi ziyaret eden misafirlerimiz, sitenin telif hakkı konusunda Vakfımızın tüm talep ve açıklamalarını kabul ettiklerini beyan ve taahhüt ederler. Hakları saklı tutulmuş eserler, sahiplerinin muvafakati olmadan hiçbir suretle çoğaltılamaz, alıntı yapılamaz, yayınlanamaz, başka bir yerde kullanılamaz. Site içinde yer alan dokümanlar, yazılım ve markalar için üretici firmaların, yazılımcı ve üreticinin belirtilmediği durumlarda proje yöneticilerinin önceden verilmiş açık muvafakati olmaksızın başka siteler ya da medyalara kopyalanamaz.

DİĞER EL YAZMALARI

- **Devamsızlık Takip Belgesi**

Açıklayıcı Başlık: Okuldaki Devam Durumunu takip eden belge

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Muhtelif, Eğitim

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Gazzede bir okul

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 35 cm x 20 cm

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Gazze'deki bir okulda devamsızlık ve devam durumunun ölçülmesi, tarihinin bilinmediği bir kayıttır. Bu, Gazze'deki bir okulda devamsızlık ve devam durumunu kaydetmek için kullanılan bir kayıttır. Boyutu 35 cm x 20 cm olan bir kağıt sayfasıdır.

- **BAŞLIĞI BELİRLEMİYEN ESER**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı İmparatorluğu tarihinin bir bölümünü içermektedir.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarih

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1881

Sayfa Sayısı: 90

Müellif: Anonim

istinsah tarihi: 1881

Kütüphane: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Osmanlı İmparatorluğu tarihinin bir bölümünü içermektedir.

- **Kuruluş Kitabesi**

Açıklayıcı Başlık: El-Hadra Camii'nin Ana Girişindeki Kitabe

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Nablus'un Eski Şehri'nde bulunan El-Hadra Camii

El Yazması Tarihi: 1706

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Özet: Kitabe, siyah renkte yazılmış ve Nablus'un Eski Şehri'nde bulunan El-Hadra Camii'nin ana girişinde yer almaktadır, Naskh hattıyla yazılmıştır. Kitabe 1706 yılına tarihlenmektedir ve şu şekilde yazılmaktadır: "Allah'tan başka ilah yoktur, O, Hükümdar, Gerçek ve Açık Olan'dır, Muhammed Allah'ın Elçisi'dir, doğru ve güvenilir vaatte bulunmuştur. Zafer Allah'tan ve fetih yakındır ve inananlara cennet müjdesi verilmektedir. Allah'ın Büyük Gerçeği 1117 Hicri yılı."

- **Aşçı Kadın**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlıca ve Fransızca olarak yazılmış yemek tarifleri kitabı

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Latin

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 368

Müellif: Aşçıbaşı Tosun (Mahmud Nedim Bin Tosun)

istinsah tarihi:1900

Veri Kaynağı: Dr. Betül SAYLAN

Koleksiyon No: B1

Cover Type: Karton

Özet: Osmanlıca ve Fransızca olarak yazılmış yemek tarifleri kitabında 315 adet yemek tarifi bulunmamaktadır. Kitabın yazım tarihi hicri 1316 (Miladi: 1900) ve müellifi Mahmud Nedim Bin Tosun'dur.

- **Eğitici Döküman**

Açıklayıcı Başlık: Eğitici Döküman

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Eğitim

Bulunduğu Yer: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1906

Sayfa Sayısı: 1

müstensih: Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Boyutlar: 15 x 15 cm

Veri Kaynağı: An- Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Eğitimle ilgili konuları ele alan bir belgedir, 1906 yılına tarihlenmektedir. Küçük bir el yazmasıdır (15 x 15 cm). Kâğıdının rengi yeşile çalan bir ton olup, Naskh hattıyla elle yazılmıştır.

- **(1) Manzum Derleme, 2- Derleme, 3- Muhâdarât, 4- Derleme, 5- İlmü's-Sarf, 6- İlmü'n-Nahv, 7- İlmü'l-Meânî, 8- İlmü'l-Kelam, 9- Eş-Şübehât, 10- Fî Hakki'l-Vasiyye, 11- Bin Evlat, 12- Derleme, 13- İlmü'l-Mantık, 14- Derleme, 15- İlmü'l-Usul, 16- Risale fi hakki'd-dühân, 17- Risale fi hakki'l-kahve, 18- Derleme, 19- Mektup, 20- Derleme, 21- Risale fi hakki'l-istiare, 22- Sultan Murat Fermanı, 23- Derleme, 24- Mektup, 25- Derleme**

Açıklayıcı Başlık: Şiir, edebiyat, tarih, Arap dili, fıkıh, kelam, akaid, dini bilgiler ve muhtelif konular içeren 25 bölümlük bir el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Of Trabzon

El Yazması Tarihi: 1769

Sayfa Sayısı: 155

Müellif: Mahmud b. Muhammed (3. Bölüm), Ebû Saîd Muhammed el-Hâdimî (9. Bölüm), Ebû Saîd Muhammed el-Hâdimî (16-17. Bölüm)

istinsah tarihi: 1769

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K5

Özet: Şiir, edebiyat, tarih, Arap dili, fıkıh, kelim, akaid, dini bilgiler ve muhtelif konular içeren el yazması eser 25 kitaptan oluşmaktadır. 3, 9, 16 ve 17. bölümlerin yazarları belirli iken diğer bölümlerin yazarları belli değildir. Eserin 3. bölümü 1769 (Hicri: 1183) ve 17 bölümü ise 1768 (Hicri: 1182) tarihlidir. Eser Arapça ve Osmanlıca olarak yazılmıştır. El yazmasının ilk bölümünde Osmanlıca, Farsça ve Arapça beyitler ve şiirler yer almaktadır. Bu şiirler çeşitli kaynaklardan derlenmiştir. Metne ilaveten derkenarda da çok sayıda şiir örneği mevcuttur. İkinci bölümde muhtelif konulara dair derlemeler yer almaktadır. Peygamberler tarihi, filozoflara dair açıklamalar, kısa siyer bilgileri, Netayic-i Funun eserinden alınmış soru ve cevaplar. İlmî Nucum (Yıldız ilmi/astroloji) gibi bazı ilmî meselelerin aktarımı ve tıp, tabib, ihtilaç, nazar, fal gibi konular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde müellifin adı geçmektedir. Müellif burada eserin telif sebebini de açıklamıştır. Baş tarafta bir fihrist yer almaktadır. Bu bölümde sözlükte bulunan bazı tekil-çoğul kelimelerin manalarından bahsedilmektedir. Örneğin, “bir topluluğun huzurunda bilgi ve birikimlerini aktarmak, onlarla ilmî tartışmada bulunmak” gibi mânalara gelen muhâdara kelimesinin çoğulu olan muhâdarât terim olarak başkasına ait sözlerden muhataba veya okuyucuya uygun alıntılar halinde aktarmalar yapmayı ve bu nitelikteki sözleri toplayan edebî eser türünü ifade eden kelimelerden bahsedilmektedir. Bu türe muhâdara adının verilmesinin sebebi, bunun, ileri gelen devlet ricâliyle büyük âlimlerin huzurunda düzenlenen meclislerde karşılıklı soru-cevap şeklinde sohbet ve tartışmalar halinde başlamış olmasıdır. İki âlim arasında gerçekleşen sohbet ve münakaşalar belli bir tarihten itibaren derlenerek kitap haline getirilmiş, bu eserler de muhâdarât veya mecâlis adıyla anılmıştır." Hüseyin Yazıcı, "Muhâdarât", DİA (Erişim 5 Aralık 2023). Dördüncü bölümde Mollâ Câmî ve Örfî gibi şairlerden seçme şiirler ve edebiyatla ilgili çok sayıda kavramın açıklaması yer almaktadır. Beşinci bölümde sarf ilmine dair bazı konular işlenmiştir. Altıncı bölümde nahiv ilmine dair bazı konular işlenmiştir. Yedinci bölümde belagat ilminin Meânî bölümü ile ilgili bazı konular işlenmiştir. Sekizinci bölümde kelim ilmine dair bazı konular çeşitli kaynaklardan nakillerle açıklanmıştır. Dokuzuncu bölümde yazar hac yolunda iken aklına gelen altı şüpheyi zikredip ardından cevaplandırmıştır. Onuncu bölüm vasiyetle ilgili küçük bir risaledir. On birinci bölümde “Bin Evlat” başlıklı Osmanlıca sade bir şiir bulunmaktadır. On ikinci bölümde Akaidle ilgili bazı konular ele alınmıştır. On üçüncü bölümde mantıkla ilgili bazı konular ele alınmıştır. On dördüncü bölümde farklı konularla ilgili çeşitli kaynaklardan derlenen içerikler mevcuttur. On beşinci bölümde fıkıh usulüne dair birkaç konu işlenmektedir. On altıncı bölümde art arda Hâdimîye ait iki tütün risalesi ile bir de başkasın ait üçüncü bir tütün risalesi yer almaktadır. On yedinci bölüm kahvenin caiz olup olmadığının tartışıldığı bir risaledir. On sekizinci bölümde fıkıhla ilgili çeşitli meseleler farklı kaynaklardan derlenerek işlenmiştir. On dokuzuncu bölümde Gaybî Efendi nâm meczûb tarafından Vezir-i âzâm Süleyman Paşa'nın dua temennisi için gönderilen mektuba gelen cevabın evrakını içermektedir. Yirminci bölümde şiir ve muamma gibi muhtelif konularla ilgili bir derleme mevcuttur. Yirmi birinci bölümde belagat ilmine dair istiare konusunda yazılmış bir risale mevcuttur. Yirmi ikinci bölümde Sultan Murat Fermanı bulunmaktadır. Yirmi üçüncü bölümde İslami ilimlerin farklı konularına dair bir derleme mevcuttur. Yirmi dördüncü bölümde Serkâtip es-Seyyid Hüsnî Abdullâh Efendi'nin bir evrakı bulunmaktadır. Yirmi beşinci (son) bölümde muhtelif konulara dair bir derleme mevcuttur.

- **Mecmua**

Açıklayıcı Başlık: Tefsir, fıkıh, hadis, akaid ve edebiyat içerikli Arapça/Osmanlıca bir el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 190

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K8

Özet: Mecmua tefsir, fıkıh, hadis, akaid ve edebiyat gibi ilim dallarına ait çeşitli kaynaklardan yapılmış kısa alıntılarını içeren Arapça/Osmanlıca eserde hem nesir tarzı hem de manzum bölümler bulunmaktadır. Eserin bazı kısımları Osmanlıca iken çoğunluğu Arapçadır. Eserde fıkıhla ilgili soru cevap bölümü ağırlıktadır. Eserde baştan sona bütünlük arz eder risaleler yerine bölüm bölüm yapılan alıntılar göze çarpmaktadır.

- **Kuruluş Kitabesi**

Açıklayıcı Başlık: Kitabe

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Arapça

Konular: Tıbbi Tezler

Bulunduğu Yer: Nablus Ulusal Hastanesi'nin ana girişi

El Yazması Tarihi: 1909

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Özet: Nablus Ulusal Hastanesi'nin ana girişinde bulunan bir yazıttır. Nablus'ta halkın ihtiyaçlarını karşılamayan eski bir hastane vardı. Nüfus arttıkça, Nablus şehri ve çevresindeki halkın modern tıbbi hizmetlere olan ihtiyacı da artmıştı. Bu durum, bazı vatandaşları yeni bir hastane inşa etmek için bağış kampanyası başlatmaya yönlendirdi ve sonunda "Ulusal Hastane" adıyla bir hastane kuruldu. Hastane, 1888 yılında Osmanlı İmparatorluğu döneminde, eski şehre bakan kuzey dağın eteklerinde kuruldu. Hastane, acil servis, cerrahi, kadın doğum ve kadın hastalıkları,

pediatri, ortopedi, kardiyoloji, dahiliye ve nöroloji bölümleriyle 60 yatak kapasitesiyle faaliyete geçti. Zaman içinde hastaneye çeşitli eklemeler yapılarak yatak sayısı artırıldı ve bazı bölümler eklendi. 1934 yılında, bulaşıcı hastalıklar için yataklar eklenmiş ve hemşirelik okulu kurulmuştur. 1940 yılında hastaneye yeni bir kanat eklenmiş, cerrahi, kadın doğum ve bulaşıcı hastalık bölümleri genişletilmiş ve modernize edilmiştir. 1948 yılı itibariyle hastanede yaklaşık 144 yatak bulunmaktaydı. Hastane binası, koridorlarındaki kemerler, ana girişindeki Osmanlı mührü ve o eski taşlarıyla Osmanlı mimarisinin izlerini taşımaktadır. Ayrıca, o dönemin hatırasını taşıyan bazı işaretler, özellikle hastaneyi 17 yıl boyunca yöneten ve hastalanarak hayatını kaybeden Kuridi doktorunun mezarı, hâlâ bu zamana tanıklık etmektedir. Yazıt: "İyileştirmek için burada kuruldu, Allah'ın takvasına dayalı bir yer olarak Kralımız Rashad Muhammed'in döneminde, Allah ona rahmet etsin İnsanlar bunu yapmak için katıldılar. Hayır işlerinde katılanlara mübarek olsun Nablus'u ziyaret ederek, hastane şifasını bekleyenlere Allah'tan şifa dilerim."

• Şerhu'l-Mūlahhas fî 'ilmi'l-hey'e

Açıklayıcı Başlık: Astronomi içerikli el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Astronomi

Bulunduğu Yer: TRABZON

El Yazması Tarihi: 1411

Sayfa Sayısı: 210

Müellif: Kadızâde-i Rûmî

müstensih: Es-Seyyid Halil et-Tôkâtî

istinsah tarihi: 1735

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No : K4

Özet: Astronomi içerikli bir el yazması eser, Mahmûd b. Muhammed b. Ömer el-Çağmînî'nin Mūlahhas fî'l-hey'e eserine yazılmış bir şerhtir. Kitabın son kısmında 4 yaprak müstensihin açıklamaları mevcuttur. Eser Çağmînî'nin el-Mūlahhas fî'l-hey'e'sinin şerhi olup Hicri 814'te (Miladi 1412) yazılarak Uluğ Bey'e sunulmuştur (Süleymaniye Ktp., Ayasofya, nr. 2662; müellif nüshasından istinsah edilmiştir). Kadızâde'nin nazârî astronomi sahasında telif ettiği en önemli çalışmadır." İhsan Fazlıoğlu, "Kadızâde-i Rûmî", DİA (Erişim 5 Aralık 2023).

- **Derleme**

Açıklayıcı Başlık: Muhtelif konuları içeren Osmanlıca bir eser

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1747

Sayfa Sayısı: 118

istinsah tarihi: 1747

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Gürcizade

Koleksiyon No: S3

Cover Type: Deri

Özet: Muhtelif konuları içeren Osmanlıca bir yazma eserdir. Kitabın yedinci yaprağında muhtemelen ilk sahibinin aile fertlerine yönelik hicri 1160'lı yıllar ve sonrasına ait çeşitli kayıtlar mevcuttur. İçerisindeki bazı notlardan Samsun'da yaşamış ileri gelen bir zata ait olduğu anlaşılmaktadır. Rıfai tarikatının önde gelenlerinden birisi olma ihtimali kuvvetle muhtemeldir. Osmanlıca-Arapça çeşitli şiirleri, özdeyişleri, anıları ve bazı kayıtları içermektedir.

- **Eserin Başlığı Belirlenemedi**

Açıklayıcı Başlık: Osmanlı tarihi hakkında bilgi veren eser

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarih

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1881

Sayfa Sayısı: 90

Müellif: Anonim

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Filistin'de bulunan 1881 tarihli el yazması eserde Osmanlı Devletinin tarihsel dönemleri hakkında bilgi verilmektedir.

- **Beytullahimli Arap tüccar**

Açıklayıcı Başlık: Beytullahimli Arap tüccara ait 1890 yılına ait bir kartpostal

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: İngilizce

Alfabe: Latin

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1890

Sayfa Sayısı: 1

istinsah tarihi: 1890

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Özet: Beytullahimli Arap tüccarın İstanbul'da resmedilmiş 1890 tarihli "İstanbul'dan Selamlar" yazılı bir kartpostal.

- **Kuruluş Yazıtı**

Açıklayıcı Başlık: Nablus Ulusal Hastanesi'nin ana girişinde bulunan kuruluş yazıtı.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Nablus Ulusal Hastanesi

El Yazması Tarihi: 1910

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Özet: Nablus şehrindeki Ulusal Hastane'nin ana girişinde bulunan bir kuruluş yazıtıdır. Yazıt, tabula ansata biçiminde yazılmıştır. Ayrıca Osmanlı Sultanı'nın mührü ve Osmanlı İmparatorluğu'nun madalyaları da yer almaktadır. Yazıtın okunması: Şifa kuruldu. Burada Allah'ın takvasına dayalı bir yer vardır. Kralımız, Lord Reşid Muhammed'in döneminde mübarektir. Allah'ın bereket verdiği kimse. Bu işi yapmada katılım gösterenler. Benim insanlarımdan. Hayırlı olanlar mübarektir. Katılın ve şifa umudu taşıyın. Nablus hastanesine katılın. Mubarak yıl 1328 H./ 1910 M.

- **Yıldızname**

Açıklayıcı Başlık: Yıldız Falı bakmak için hazırlanmış bir Yazma

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Havas İlmî

Bulunduğu Yer: İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 59

Müellif: Anonim

istinsah tarihi: 1800

Veri Kaynağı: Dr. Ali Çağlar

Koleksiyon No: SevgiDer4

Cover Type: Karton

Özet: Kitabın 55 sayfası çerçevesindedir, sonradan eklenerek kitabın tamamlandığı üç sayfada ise çerçeve yoktur. İS ve lal mürekkebiyle yazılan eser, Osmanlı yazmalarının başında uygulanan besmele-hamdele-salvele zikri geleneğinden koparak “Ya Rabbe’l-âlemîn” diye başlamaktadır. Bazı sayfalarda derkenar bilgileri mevcuttur. İç kapaklara yıldız çizimleri yapılan eserin zahriye sayfasında da “Fatıma binti Zeyneb” Hatun adına bir temellük kaydı göze çarpmaktadır. Bu sayfada ayrıca matematik işlemleri göze çarpmaktadır. Yıldıznameye bakmak ifadesi günümüzde de kullanılan ve kişinin astrolojik haritasını çıkarmak anlamına gelen bir terim olarak “Yıldızname” kitabından gelmektedir. 12 burç esasına göre hazırlanan eserde horoskopta bulunan tüm burçların farklı yönleriyle özellikleri anlatılmıştır. Osmanlılar, astrolojinin yani ilm-i nücumin ilahi kaynaklı olduğunu düşünerek remil ve nücüm (yıldız) ilimlerini Danyal Peygamber, Hz. Ali ve İmam Cafer Sadık’a dayandırmaktaydılar.

- **Manara Saat Kulesi**

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Şiir, Hat Sanatı ve El Yazması

Bulunduğu Yer: Nablus Eski şehri

El Yazması Tarihi: 1906

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Osmanlı Hükümeti

istinsah yeri: Nablus

Özet: Manara Saat Kulesi, Nablus'un Eski Şehir bölgesindeki merkezi meydanda (Kasbah) yer almaktadır. Beş katlı olan kule, Osmanlı Sultanı II. Abdülhamid'in hükümdarlığının 30. yılını anmak amacıyla 1906 yılında inşa ettirilmiştir. Tasarımı, Sultan II. Abdülhamid tarafından yaptırılan Trablus (günümüz Lübnan'ında) ve Yafa'daki diğer saat kulelerine benzemektedir. Manara Saat Kulesi, Sultan'a ithaf edilen zarif bir övgüyü, ayrıntılı Arap hat sanatıyla işlenmiş olarak sergilemektedir.

- **12 Ravzatü'l-İslâm fi tercümeti Şir'ati'l-İslâm**

Açıklayıcı Başlık: Ravzatü'l-İslâm fi tercümeti Şir'ati'l-İslâm

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Dinî Metinler

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1511

Sayfa Sayısı: 224

Müellif: İMAMZÂDE, Muhammed b. Ebû Bekir(ö. 573/1177) Tercüme Bahri Efendi

istinsah tarihi: 1511

Özet: Bir ilmihal ve ahlâk kitabı olup ibadetler yanında gündelik hayata dair birçok konudaki sünnet ve âdâb hakkında bilgi verilmektedir. Diğer ilmihallerden farklı olarak ibadetlerle ilgili farz, vâcip vb. fikhî hükümlere temas edilmeyen Şiratü'l-İslâm, Osmanlı âlimleri arasında çok rağbet görmüş, çeşitli şerh ve tercümeleri yapılmıştır. Bu eser Âbidî mahlaslı Bahri Efendi adlı bir şair tarafından Hicri 917'de (Miladi: 1511) yapılan manzum tercüme olup çeşitli yazma nüshaları mevcuttur

- **(1) Tefsîr-u Sûre-i Fâtiheti'l-Kitâb, 2- Derleme, 3- Risale-i Sun'ullah Efendi fi Âdâbi't-Taallum, 4- Derleme, 5- Risale-i Mısırî Efendi eş-Şeyh, 6- Derleme, 7- Esmâ-i Hüsnâ ve açıklamaları, 8- Derleme, 9- Derleme, 10- Tabirname-i Muhtas li Muhammed b. Sîrîn (Ta'birü'r-rü'yâ), 11- Seğirname, 12- Vird-i Şerîf li Seyyid Yahya, 13- Risale-i Nefesizâde fi beyâni'l-hattât, 14- Havassu'l-Kur'ân, 15- Derleme, 16- Şerh-i Hilye-i Şerîf, 17- 40 Hadis ve Tercümesi, 18- Derleme, 19- Feraiz, 20- Derleme, 21- Şerh-i Kaside-i Bürde, 22- Derleme, 23- Derleme, 24- Risale fi Beyani'l-Mezahibi'l-Muhtelif, 25- Derleme, 26- Risale-i Kavâid-il Hat**

Açıklayıcı Başlık: El yazması eser 26 kitaptan oluşmaktadır. Eser tefsir, eğitim, edebiyat, tasavvuf, fıkıh, hadis, hat ilmi, havas ilmi, rüya tabiri ve muhtelif konuları içermektedir

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça, Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi, Arapça

Konular: Hadis, Fıkıh, Tefsir, Tasavvuf, Muhtelif, Edebiyat, Rüya Tabiri, Hat İlmi, Havas İlmi

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1686

Sayfa Sayısı: 388

Müellif: 3. Kitap Müellifi: Sun'ullah Efendi, 5. Kitap Müellifi: Eş-Şeyh Mısrî Efendi, 10. Kitap Müellifi: Ebû Bekr Muhammed b. Sîrîn el-Basrî, 12. Kitap Müellifi: Seyyid Yahya, 13. Kitap Müellifi: Nefesîzâde, 17. Kitap Müellifi: Mevlana Aşık Efendi, 21. Kitap Müellifi: Sadullah el-Halvetî'nin bir müridi, 22. Kitap Müellifi: Zekeriya Efendi, 24. Kitap Müellifi: Mehmed Emin Eş-Şîrvânî Sadreddinzâde, 26. Kitap Müellifi: Muhammed Hafız el-İmam

İstinsah tarihi: 1686

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K9

Özet: El yazması eser 26 kitaptan oluşmaktadır. Eser tefsir, eğitim, edebiyat, tasavvuf, fıkıh, hadis, hat ilmi, havas ilmi, rüya tabiri ve muhtelif konuları içermektedir. Eserin dilleri Arapça ve Osmanlıcadır. Kitap özet bilgileri: 1- Tefsîr-u Sûre-i Fâtiheti'l-Kitâb: Müfessirlerin nakillerinden ve tercümelerinden istifade ile hazırlanmış özet bir Fatiha suresi tefsiridir. 2- Derleme: En'âm suresinin fazileti, bazı dua örnekleri, orucu bozan haller, iman bahsi ve buna benzer konular yer almaktadır. 3- Risale-i Sun'ullah Efendi fî Âdâbi't-Taallum (Müellif: Sun'ullah Efendi – İstinsah tarihi Miladi: 1685, Hicri: 1096): Yüce Allah'a kulluk, Kur'ân-ı Kerîm'in yüceliği, ilmin fazileti gibi konular manzum bir tarzda ele alınmıştır. 4- Derleme: Tefsir, hadis, fıkıh, İslam tarihi gibi ilimlere dair bazı konular derlenmiştir. 5- Risale-i Mısrî Efendi eş-Şeyh (Müellif: eş-Şeyh Mısrî Efendi - İstinsah tarihi Miladi: 1686, Hicri: 1097), Tasavvufa dair eş-Şeyh Mısrî Efendi'ye ait bir risalenin Türkçe tercümesidir. 6- Derleme: Çeşitli dualar, latifeler, beyitler yer almaktadır. 7- Esmâ-i Hüsna ve açıklamaları (Miladi: 1671, Hicri: 1082): Esmâ-i Hüsna tek tek yazılıp alt tarafta Osmanlıca olarak manzum bir şekilde açıklanmıştır. 8- Derleme: Fıkıhla ilgili bazı konular ele alınmaktadır. 9- Derleme: Manzum ve mensur tarzda bazı dua örnekleri, methiyeler, tarihi bilgiler ve buna benzer konular derlenmiştir. 10- Tabirname-i Muhtas li Muhammed b. Sîrîn (Ta'birü'r-rü'yâ), (Müellif: Ebû Bekr Muhammed b. Sîrîn el-Basrî - ö. 110/729): Rüya tabiri ile ilgili meşhur eserin Osmanlı Türkçesine aktarılmış halidir. 11- Seğirname: Mukaddimedde bu kitabın İskender-i Zülkarneyn zamanında yazıldığı belirtilmektedir. Eserde vücudun çeşitli organlarının istemsiz bir şekilde kasılması ve bu durumun gelecekteki delâletleri gibi hususlar anlatılmaktadır. 12- Vird-i Şerîf li Seyyid Yahya, (Müellif: Seyyid Yahya): Evrad hakkındadır. 13- Risale-i Nefesîzâde fî beyânî'l-hattât (Müellif: Nefesîzâde): Hat ilmini ve hattatları konu edinmektedir. 14- Havassu'l-Kur'ân: Belli surelerin sırlarını, gizli özelliklerini anlatan bir risaledir. 15- Derleme: Tefsir, hadis, fıkıh, kelim gibi ilimlere dair bazı konulardan derlenmiştir. 16- Şerh-i Hilye-i Şerîf: Hilye-i şerife dair Osmanlıca bir risaledir. 17- 40 Hadis ve Tercümesi (Müellif: Mevlana Aşık Efendi): Kırk hadis tercümesidir. 18- Derleme: Komşu hakkı, tefekkür, ihlas ve sıdka dair bazı hadisler derlenmiştir. 19- Feraiz: Miras hukuku ile ilgili konuları şemalarla anlatan bir eserdir. 20- Derleme: Hadis, fıkıh, edebiyat gibi alanlara dair bazı konular derlenmiştir. 21- Şerh-i Kaside-i Bürde (Müellif: Sadullah el-Halvetî'nin bir müridi - İstinsah tarihi Miladi: 1686, Hicri: 1097): Kaside-i Bürde şerhi ve tercümesidir. 22- Derleme (Müellif: Zekeriya Efendi): Dua, ilaç tavsiyesi gibi bazı konulara dair bir derlemedir. 155'te bunu yazanın Of'un Makidanos (Günümüzde Dernekpazarı-Ormanlık) köyünden Zekeriya olduğu kayıtlıdır. Aynı sayfada bu kitabın sahibinin aynı köyden Kabrooğlu Şaban Efendi olduğu da yazılıdır. Sene 1321 hicri. Bu kısım mecmuaya sonradan eklenmiş ya da aralardaki boşluklara yazılmış olmalıdır. 23- Derleme: Farklı alanlara dair çeşitli konularda birçok kaynaktan yapılan nakillerden oluşan bir derleme. Mevlana Celaleddin Rumi, İstanbul'un fethine dair bazı bilgiler, bazı hastalıklara dair açıklamalar, Eimme-i Seb'a bölümü, Kemal Paşazâde'nin Nasihat Namesi içerisindeki bölümlerden bir kısmıdır. 24- Risale fî Beyani'l-Mezahibi'l-Muhtelif (Müellif: Mehmed Emin Eş-Şîrvânî Sadreddinzâde - ö. 1036/1627):

Eser çok sayıda mezhep ve onlara dair farklı görüşleri içermektedir. 25- Derleme: Muhtelif alanlara dair çeşitli kaynaklardan bazı konular derlenmiştir. 26- Risale-i Kavâid-il Hat (Müellif: Muhammed Hafız el-İmam – Miladi: 1682, Hicri: 1093): Hat kaidelerini ele alan bir eserdir.

- **Rubu' Tahtası**

Açıklayıcı Başlık: Astronomi konulu Arapça çalışma sayfaları

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Astroloji

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1912

Sayfa Sayısı: 3

Müellif: Hasan Er

istinsah tarihi: 1912

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: 149

Özet: Astronomi konulu Arapça çalışma sayfaları: Trabzon Dernekpazarı Ormancık köyünden Kabro Hoca lakaplı müderris ve astronomi bilgini Hasan Er'in biri Hicri 1328, diğeri Hicri 1356 tarihine ait her parçası kendi imalatı olan iki adet "rubu' tahtası"nın ön ve arka yüzlerinin görüntüleri.

- **Öğrenciler için Okul Not Raporu**

Açıklayıcı Başlık: Öğrenciler için Okul Not Raporu

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Eğitim

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1800

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Özet: Öğrencilerin okul notlarının transkripti, öğrencilerin okudukları dersleri ve aldıkları notları göstermektedir.

- **Burqa bölgesinin Al-Bireh ve Ramallah yakınlarındaki sınırların tanımı.**

Açıklayıcı Başlık: Burqa bölgesinin Al-Bireh ve Ramallah yakınlarındaki sınırların tanımı.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarihî Kronikler

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1900

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Barqa bölgesinin Al-Bireh ve Ramallah yakınlarındaki dört bir tarafındaki sınırlarının metinsel tanımı. Dönem bilinmemekle birlikte, geç Osmanlı dönemine ait olduğu tahmin edilmektedir.

- **Et-Tarîkatü'l-Muhammediyye ve's-sîretü'l-Ahmediyye**

Açıklayıcı Başlık: Ahlak ve tasavvuf konulu Arapça el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf, Ahlak

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1701

Sayfa Sayısı: 532

Müellif: Birgivî Mehmed Efendi (ö. 981/1573)

müstensih: Ali b. Ahmed b. Ali

istinsah yeri: Erzurum

istinsah tarihi: 1701

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Kabro Hoca

Koleksiyon No: K2

Özet: Ahlak ve tasavvuf konulu Arapça el yazması eserin baş tarafında Necmüddîn-i Kübrâ'nın (ö. 618/1221) tasavvufla ilgili küçük bir risalesi vardır. Derkenarda çok miktarda açıklama notları mevcuttur. “*Din, ahlâk ve tasavvuf konularıyla ilgili çok tanınmış Arapça bir eserdir. İki İstanbul’da (1260) olmak üzere on beşi aşkın baskısı vardır. Ayrıca pek çok şerhi ve Türkçe tercümesi yapılmıştır.*” Emrullah Yüksel, Birgivî, DİA (Erişim 5 Aralık 2023). Tasnif eden: Ali b. Ahmed b. Ali, Tasnif tarihi ve yeri: Hicri 1113/ Erzurum

- **(1) Farsça sözlük & (2) El-Mefatihü'd-Dürriyye fi Isbatı'l-Kavaidi'd-Deriyye & (3) El-Kasidetü't-Tantaraniyye & (4) Şerhu Kasideti Banet Suad & (5) Avamil & (6) Emsile şerhi & (10) Şerhul bina & (11) Şerhul emsile & (12) Emsile şerhi & (13) Feriştahoğlu Arapça -Türkçe sözlük & (14) Manzum hadis şerhi**

Açıklayıcı Başlık: El yazması 14 bölümden oluşmaktadır. Eserde 3 bölümün başlığı bulunmamaktadır. Eser Arap edebiyatı, Arap dili, Farsça ve hadis içeriklerinden oluşmaktadır.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça, Farsça

Konular: Hadis, Arap Dili, Fars Dili

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1709

Sayfa Sayısı: 253

Müellif: Mustafa b. Ebu Bekir es-Sivasi & Ebû Nasr Muînüddîn Ahmed b. Abdirrezzâk et-Tantarânî & Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Mustafa es-Saruhânî & Et-Taftazani, Sa'düddin Mes'ud b. Ömer & Es-Seyyid Ahmed Çelebi b. Mustafa es-Saruhânî & Muslihuddin Mustafa b. Şâban el-Gelibolulu es-Sürûrî & Feriştah Oğlu Abdüllatif & Mustafa b. Numan

müstensih: Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1709

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numanzade

Koleksiyon No: 36

Özet: El yazması 14 bölümden oluşmaktadır. Eserde 3 bölümün başlığı bulunmamaktadır. Eser Arap edebiyatı, Arap dili, Farsça ve hadis içeriklerinden oluşmaktadır. Mukaddimede "bu evrakı yeni başlayanlara yardımcı olması için... topladım" şeklinde açıklamalar mevcuttur. Son kısmı eksiktir. DİB kütüphanede nüshaları bulunmaktadır. Eserin sonunda şiir şeklinde kırk hadis şerhi mevcuttur. Müstensihler; Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed, Mustafa b. Kamil, Muhammed b. Mustafa, Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed, Mustafa b. Numan b. Mustafa b. Osman b. İbrahim b. Nebi b. Muhammed; Müstensih tarih ve yerleri: 1190/1776, 1133/1720, 1122/1709, Paçan köyünde Şerah Medresesi, Cuma, Safer 1194/Mart 1780, Şerah medresesinde, Zilhiccenin sonu Çarşamba günü, 1194/Aralık 1780.

- **Mezar Taşı**

Açıklayıcı Başlık: Mezar Taşı

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tasavvuf

Bulunduğu Yer: Nablus

El Yazması Tarihi: 1642

Sayfa Sayısı: 1

Özet: Yazıtın tarihi 1642'ye dayanıyor. Yazıt, Bab Maristan yakınlarında bulunan caminin yakınında yer almaktadır. Mustafa Bey, Mısır Hac Kervanı'nın Emir el-Hac'ıdır. Nablus'a neden ve nasıl geldiği bilinmemektedir. Yazıt, yoğun bir şekilde yazılmış ve taş üzerine güzelce işlenmiştir. Bu, Nablus'taki en eski Osmanlı yetkilisinin mezar taşını temsil etmektedir. Nablus'un Eski Şehri'nde, özellikle Eski Şehri ziyaret eden herkesin bildiği Büyük Salahi Camii, dört yıl önce restore edilip yenilenmiştir ve bir zamanlar burada bir bimaristan (hastane) bulunuyordu. Ancak, yapının inşa tarihine dair elimizdeki mevcut kaynaklarda, yapının inşaatı ve müellifinin adı yer almamaktadır. Bu konuya tarihçiler, Nabluslu tarihçi tarafından yazılan Al-Hadrat Al-Ansiya fi al-Journey Al-Qudsiyya adlı kitapta değinilmiştir. Ancak, caminin batı kısmında, kuzey kapısından girerken sağ tarafta bulunan türbe, bazı tarihçiler ve arkeologlar tarafından bimaristanın yapıcısının, Nablus'un valilerinden biri olan ve Osmanlı döneminde hac emirlerinden olan Mustafa Bey el-Fakari'ye ait olduğu düşünülmüştür. Hac, daha sonra Şam valisine verilmeden önce Mustafa Bey el-Fakari, Nablus'un valisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca, "İwan" adı verilen bir yapı da bulunmaktadır; ancak şu anda, Büyük Camii'nin hizmetlerinden birinin söylediğine göre, bu yapı yalnızca depo olarak kullanılmakta olup, ben burayı fotoğraf çekmek ve tıbbi tarih izlerini takip etmek amacıyla ziyaret ettiğimde kapalıydı. Nabluslu arkeolog Sayın Kalbouna, Büyük Camii'nin mevcut minaresini inşa eden kişinin merhum Mustafa Bey el-Kabir olduğunu ve caminin kuzey girişini açtığını belirtmektedir. Bu nedenle, bimaristanın da onun tarafından kurulmuş olması şaşırtıcı değildir. Özellikle, Osmanlı valilerinin, inşa ettikleri camiler ve bimaristanlarda gömülmelelerini tavsiye ettikleri bir gelenek olduğu için. Büyük Camii, aslında ilk olarak bir Roma bazilikasıydı, ardından 1167 yılında Haçlılar tarafından bu bazilika yerine bir kilise inşa edilmiştir. Ancak, Selahaddin Kudüs'ü fethedip şehre girdiğinde bu kiliseyi camiye dönüştürmüş ve caminin ismini de kendi adıyla anılacak şekilde koymuştur. Minaresi ise Osmanlı döneminde inşa edilmiştir.

- **PARA TOPLAMA BELGESİ (SALMA BELGESİ)**

Açıklayıcı Başlık: Köy medresesi yapımı için masrafların pay edilmesini içeren karar belgesidir.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1897

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Trabzon

istinsah tarihi: 1897

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon No: 38

Özet: Köy medresesi yapımı için masrafların pay edilmesini içeren karar belgesidir. 1314 (1898/1899) yılında Trabzon ili Zeno/Akköse Köyü Aksilisa Medresesi için yapılan 2300 kuruş masrafın hane başına bölünerek köylülerden toplanmasını öngören ve 25 kişi tarafından imzalanan salma belgesidir.

• **Satış kitabı "Kitab Albuyue"**

Açıklayıcı Başlık: İslam hukukunda satışla ilgili işlemleri anlatan bir el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Mali Belge

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1591

Sayfa Sayısı: 24

Boyutlar: 22*28 cm

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversite Kütüphanesi

Özet: 1591 tarihli el yazması eserde İslam hukukunda satışla ilgili işlemleri anlatılmaktadır. Eser Filistin'de bulunmaktadır.

• **ESERİN BAŞLIĞI BELİRLENEMEDİ**

Açıklayıcı Başlık: Ruh hallerine dair yazılar.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Dinî Metinler, Tasavvuf

Bulunduğu Yer: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

El Yazması Tarihi: 1738

Sayfa Sayısı: 54

Veri Kaynağı: An-Najah Ulusal Üniversitesi Kütüphanesi

Özet: Bu 27 sayfalık, 1738 yılına tarihlenen el yazması kitap, parlak kırmızı renkle vurgulanan önemli bilgiler içermektedir. Kitap, ruh, diriliş, hesap günü ve Kıyamet Günü gibi konuları kapsamaktadır. Bazı sayfalarda dini açıklamalar ve yorumlar bulunmaktadır.

- **Ev Planı**

Açıklayıcı Başlık: Ev Planı

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1890

Sayfa Sayısı: 1

Müellif: Kudüs Belediyesi Mühendisi

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: 1890 yılına tarihlenen bir evin kat planı. Kudüs şehrinde, bir bodrum katı ve iki kattan oluşan bir evin mimari planıdır. Metre ve karat cinsinden ölçülmüş olup, mühendis İbrahim Musa'nın mührünü taşımaktadır.

- **Tazminat talebi**

Açıklayıcı Başlık: Tazminat talebi

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Tarihî Kronikler, Muhtelif

Bulunduğu Yer: Osmanlı Arşivi, İstanbul

El Yazması Tarihi: 1850

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Nablus

Veri Kaynağı: Osmanlı Arşivi, İstanbul

Özet: Öldürme ve yağmalama için tazminat talebi ile kayıpların ve tazminatın değerlendirilmesini içeren el yazması belgenin tarihi bilinmemektedir.

• Mezar Taşı

Açıklayıcı Başlık: Bu eser, 1904 tarihli Azmoutlu Al-Sheikh Saleh'in mezar taşıdır. Yazıt kireçtaşına oyulmuştur. Yazıt şu şekilde okunmaktadır: Al-Fatiha. Bu, 1321 Hicri / 1903 yılına vefat eden Al-Sheikh Saleh'in mezar taşıdır.

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Arapça

Alfabe: Arapça

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Azmout mezarlığı

El Yazması Tarihi: 1904

Sayfa Sayısı: 1

istinsah yeri: Azmout, Nablus

Özet: Bu eser, 1904 tarihli Azmoutlu Al-Sheikh Saleh'in mezar taşıdır. Yazıt kireçtaşına oyulmuştur. Yazıt şu şekilde okunmaktadır: Al-Fatiha Bu, 1321 Hicri / 1903 yılında vefat eden Al-Sheikh Saleh'in mezar taşıdır. Azmout, Nablus ili sınırları içinde yer alan bir köydür ve Nablus şehrinin doğusunda, köy merkezi ile Nablus şehir merkezi arasındaki yatay mesafe 4,6 km'dir. Doğuda Deir al-Hatab ve Al-Aqrabaniya, kuzeyde Al-Badan, batıda Asira al-Shamaliya ve Nablus şehri, güneyde ise Deir al-Hatab ile sınırlıdır. Azmout köyü, deniz seviyesinden 466 metre yükseklikte bulunmakta olup, yıllık ortalama yağış miktarı 442,3 mm, ortalama sıcaklık 18 derece Celsius ve bağıl nem oranı yaklaşık %59'dur. Azmout köyünün yüzölçümü yaklaşık 9.836 dönümdür. Azmout köyü, Filistin Yerel Yönetim Bakanlığı tarafından belirlenen yeni yerel sınırlar doğrultusunda yaklaşık 9.836 dönümlük bir alanı kaplamaktadır. Azmout köyü, "Azmout" kelimesiyle adlandırılmıştır; bu kelime, "Izz al-Mut" anlamına gelir ve sertlik, güç ve direnci ifade eder. Bu anlam, İhsan al-Nimr'in "Nablus'un Tarihi ve Hayatta Kalma" adlı kitabında geçmektedir. Azmut kelimesi, Kenanice dilinde "ölüme kadar güçlü" anlamına gelir. Bugünkü köy topluluğu yaklaşık 600 yıl öncesine dayanmaktadır. Azmout köyünün sakinleri, Suudi Arabistan'ın Taif şehrindeki Ya'alu köyünden gelmektedir. Azmout köyünde bir cami bulunmaktadır, bu cami: Ömer bin Al-Hattab Camii'sidir. Ayrıca köyde bazı arkeolojik alanlar ve bölgeler de bulunmaktadır, bunlar arasında: Şeyh Bilal Dağı ve Kadiri tarikatına ait bazı eski tarihi türbeler yer almaktadır. Ancak, bu alanların turistik amaçla kullanılmaya uygun olmadığını belirtmek gerekir. Terim: Şeyh, Arapçadaki onursal bir unvandır ve kelime anlamı olarak "yaşlı" demektir. Genellikle bir kabile liderini veya bir İslam âlimini tanımlamak için kullanılır.

• Derleme

Açıklayıcı Başlık: Farklı konuları içeren Osmanlıca yazma eser

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Muhtelif

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1899

Sayfa Sayısı: 370

Müellif: Ganiömeroğlu İbrahim Hakkı b. Mahmut Sabri eş-Şeyh Efendi (ö. 1953)

istinsah tarihi: 1899

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Süleyman GÜR

Koleksiyon: Ganiömerzade

Koleksiyon No: G5

Özet: Muhtelif konuları içeren Osmanlıca yazma eser farklı kaynaklardan seçilen çeşitli konuları içeren bir derlemedir. Eser 370 sayfalık cep boy şeklinde farklı bir el yazmasıdır. Başlıklar kırmızı, metin siyah mürekkeple yazılmıştır. Müellif adı hatimede “İbrahim el-‘arûf bi Zâde-i Ğanîömer” şeklinde geçmektedir. Eser Hicri 1317 (Miladi: 1899) yılında müellif henüz on dokuz yaşında iken yazılmıştır.

- **Sıhî Bilgiler**

Açıklayıcı Başlık: Sağlık ve ilk yardım konulu Osmanlıca el yazması

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Diğer

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1928

Sayfa Sayısı: 30

Müellif: Hekimbaşızâde Doktor Muhyiddîn

istinsah tarihi: 1928

Veri Kaynağı: Dr. Betül Saylan

Koleksiyon No:B5

Cover Type: KARTON

Özet: Sağlık ve ilk yardım bilgilerini içeren Osmanlıca el yazması eser 1928 tarihlidir.

• **Ed-Dürrü'l-Meknun**

Açıklayıcı Başlık: Çeşitli konuları içeren Osmanlıca bir külliyat

Kategori: Diğer El Yazmaları

Diller: Osmanlıca

Alfabe: Osmanlı Türkçesi

Konular: Külliyat

Bulunduğu Yer: Trabzon

El Yazması Tarihi: 1881

Sayfa Sayısı: 216

Müellif: Yazıcızade, Ahmed Bican b. Salih el-Geliboli

müstensih: Numan b. Muhammed b. Mustafa b. Numan. Osman b. Muhammed b. Nebi

istinsah tarihi: 1881

Veri Kaynağı: Doç. Dr. Şenol SAYLAN

Koleksiyon: Numazade

Koleksiyon No: 101

Cover Type: Deri

Özet: Çeşitli konuları içeren Osmanlıca el yazması külliyat Hicri 1257 tarihlidir. Eser külliyat niteliğinde olup içeriğinde minber duası, şiir, muhalaa tezkiresi sureti, Arapça şiirler (Kaside-i hilye şerif) ve Allah'ın diğer dillerdeki isimleri bulunmaktadır Eserin ön kapağı içine yapıştırılmış kadahor muhtarının mühürlerini taşıyan pusulalar bulunmaktadır. Zahriyede* fevaid** mevcuttur.

* Zahriye: Mektup veya kâğıdın arka tarafına yazılan yazı; arkasındaki şerh

** Fevaid, bir konuya dair faydalı bilgileri toplayan kitap anlamına gelmektedir.

El yazmaları dijital kütüphane web adresi:

<https://app.memoryofhistory.com/home>

